

ఆంధ్రప్రదేశ్

308378

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. I

చెన్న పట్టణము 1915 సం॥ ఫిబ్రవరి నెల 1 తేది సోమవారము

No. 282

సంచిక 252

చంద్రబాబు. ఏ.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వము

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము.

ప్రతివారము వేలకువేలు విక్రయము.

సీసా 1-కి 0.8-0 అణాలు మాత్రమే.

తలనొప్పుల మాన్పును. నాయువుబొట్ట బాపును.

పార్శ్వపుర్రోపుల బారదోలును. పోట్లపోగొట్టును.

వనమూలికలచే హిందూదేశమును

తయారుచేయబడు ముంచిముందు.

సువాసనగలిగియుండును.

దీనిని విదేశములలోగూడ వాడుచున్నారు.

పంచభావచీటి మాచికొనిన మోషము గలుగదు.

అమృతాంజనము సిప్రో, 109, ఫేరికోడ్డు, బొంబాయి తేక, 6, 7, తంబుపెట్టిపేడి, చెన్న పట్నం.

అత్తలార్యాటమున కోర్వని

కోడండ్ర ప్రలాపము.

ఈనాటికి అత్తలార్యాటమున ప్రతివారమునకును ముఖముల పువ్వులకును ఒక్క అణా తపాల ద్వారా పంపువారి అచితముగా పంపుచున్న ప్రయత్నమును దిద్దవలెను. చివరకు కష్టమైయుండుటచేత అత్తలార్యాటము పంపువారికి ఈ జనవరి 21 తేదీనాటికి అచితముగా పంపుదుము. ఈతరువాత కష్టమయ్యును. విశాఖపట్నం నుండి యుద్ధచరిత్రమునకై జనవరి 21 లోపుగజేరును రిజిస్టరుచేసికొనువానికి ఒక్క అణా తపాల ద్వారా 0.10-0.10 రూపాయలు. ఇది మాడుభాగముగలది. కోడండ్ర ప్రలాపముగోడ యుద్ధచరిత్రపటము, ఆర్డరు బాధ్యుడు పంపించు. ఆర్డరుకు ప్రకటనను తెలిపడును.

దినువాము:— న్యూఢియరు వాచ్ కంపెనీ.

పోస్టువాత్స 167, మదరాస్

లక్ష్మీకర తాంబూల మాత్రలు.

యిందుకత్తూరి, కచ్చకర్నూరు, మంతుపుత్తూరు, బంగారు పెండిరేపల్లి, మొదలగు విజయనగర వస్తువులచేత తయారు చేయబడినది గనుక మిక్కిలి సువాసన, పరిమళము, మనోహరముగలిగి యున్నది. యిది తాంబూలములోగాని, విడిగాగాని 1-2 మాత్రలు పుచ్చుకొని అన్నము, వాయువు, జలుబు, అగ్ని, జ్వరము, శీతలము, దగ్గు, శీతభేదము, జ్వరము, జలకోషము, చిన్న బిడ్డగుణము, మొదలగు దుర్బలములను రానివ్వక, నిర్మామలను మంచిబలమును ఉపరిని, ధాతువుప్రీతి కలిగియుండుట అమృత చాకచక్రములను చూపించు చున్నది. న్యూజనోపయోగము కొరకు వేల మిగుల తక్కువగా నిర్మించబడినది. పరిశీలించండి. 1 సీసా వెల రూ 0.4-0.6 సీసా వెల 1-4-0. వి. పి. ఖమ్మం ప్రత్యేకము.

విద్యార్థుల గుటికలు:— యిది సమస్తవైద్యములు, పులితేవులు, అశ్మిరము, మలబద్ధము, నిన్నీర్వేషము, కడుపుబ్బరము, నొప్పు, వసము, నోటనరూసట, గుండెలమంట, మొదలగువాటిని వారిని మంచిఆకలిని జీర్ణశక్తిని కలిగించును. 25 మాత్రలు. డబ్బీ రూ 0.8-0.

వి. పి. ఆంధ్రకో. ఆయుర్వేదసమాజం.

బొంబాయి-గుంటూరుజిల్లా

విద్యోగకరమగు తెలుగు నవలలు.

లీలా తేక సురేంద్రనగరమున— ఇందు శ్రీల మనోహర

రథము చాపల్యాదిగుణములు వర్ణింపబడినది. రూ. 1 0 0

యశోధర— ఇం దొకయాదుగి తన మగనివెంట యనురాగ

మునకై పడరానిపాట్లుపడి యున్న తనీలికెప్పుడు 0-12-0

మనోరమ— మగను పేటకగి రాక్షసునివద్ద జిక్కుకొన త.

సామర్థ్యముచే విడిపించి, శ్రీల పెండ్లిచేయును. 0-10-0

జగదేకరంధ— అన్నకై పడరానిపాట్లుపడి యున్న తనీలికెప్పుడు

తెచ్చు సామర్థ్యవతి కథ ... .. అ. 0-10-0

పద్మావతి— తమ్ముడు బుద్ధితేక కలహించినను

అన్న సహించవలయు ననుటకు బోధించును. అ. 0-4-0

అత్తలార్యాటమున కోర్వనికోడండ్ర ప్రలాపము.

అత్తలు కోడండ్రను బాధించు విధముగలది. అ. 0-2-0

పల్నాటివీరచరిత్రము:— మహాకవికి వాఙ్మణిత్వము. అక్కిరాజు

ఉమాకాంతముగారి ఉపాధ్యాయములో కూడినది 1-0-0

వలయు వారు:— కల్లూర్ బుక్ డిపో,

6, పెంకటేశ్వరీ, సామకూరుపేట, మదరాస్.

కస్తూరి.

విషభయములకు, కలరాకు, గుండెకి, బాలింతిరోగములకు, వాతములకు, చిన్న బిడ్డల జబ్బులకు పుష్టిక కస్తూరి యుపయోగ మైన మంచని సర్వత్ర తెలిసియున్నది. కాని కస్తూరి బంగారము కన్న విలువగలదేకను నవర సమయములందు దొరకదు! కస్తూరి. మా దిసోయందలి కస్తూరి, యం దింతర. కస్తూరి తేలియును జీర్ణబడవు ఇంతకడకు మాత్రపు నుండి కొనివారల విషయము తెలిసియున్నది కొని వారొకసారి వర్షించిన నిజము తెలియుగలదు. అట్లు చేయుటకుల కస్తూరిని గొని మోసువారు. తులం 1-కి రూ. 80-0

ఆదివచ్చికాన లేక జున్ను

తులం 1 కి రూ. 3-4-0

గోరోజనము

తులం 1 కి రూ. 5-8-0

దంతచూరము

డబ్బీ 1-కి 0-2-0. 12-కి రూ. 1-2-0

ఈ దంతచూర

ముతో పండ్లు త్రో

ముటవలన చిగులు

గట్టిపడును. చిగుళ్ళు

నుండి రక్తము స్ర

విచకుండును. నో

టిమర్గంధము నేక

యుండును. పండ్లు

ముత్యముల వలె

తెల్లగానుండును.

అనేకులవల్ల ప్రతిరోజు వాడబడు చున్నది. సర్వ సామాన్యముగ వాడుటకు దగియున్నది.

అమృతాంజనము సిప్రో, 109, ఫేరికోడ్డు, బొంబాయి. 6.7 తంబుపెట్టిపేడి, మదరాసు.

వేంకటాద్వరి కవిరచిత విశ్వగుణాదర్యము.

అంధ్రపద్య టీకాతాత్పర్య సహితము.

ఇందుకు తగిన తెలుగు పద్యములు, టీక, తాత్పర్యము, ఇతిహాసములు, నిఘంటువులు, అలంకారములు, సుప్రసంగము. దేవరాజపండితులు వ్రాసిరి. ఇది భారతభిందమునందలి యాయా బాతులము, తెగలయు, సంఘములము, గుణదోషములను గ్రహించిని కల్పనాదోషిని వివరించు గ్రంథము. అనగా వాయా లోకవృత్తియు, అనుకంపకృత్తియున ప్రతిబింబితములు గావించి వాని వన్నలచే చిత్తేజుగాఁ జూపునట్టి కృతి. ఈ కవిభిక్షామణి పోగొడుగుగా కృతాను నిక్కానములనెడి కెండు గంధర్వలు ఆకాశ సువాసనలై పోవునట్లు చిత్రించి వారు అచ్చటచ్చట సంవర్ణించుపుకు అయా వస్తువులందు గ్రహించిన గుణదోషములను వెల్లడిచేయుచుండునట్లు రచించెను. అందువలనను వస్తువులన్నియు దోషయు ములేకాని సుత్రకప్రధానముగావు. అయినను వారివారికిఁ గనెట్లు విశేషములు. వారు నుండినట్లయిన గుణవంతులగును; దోషములు మెండుగానుండిన దోషవంతులగును. కావున విశేషముగా వర్ణించి అందలి దోషములను పాటించక గుణములనే గ్రహించి ఉత్తీర్ణించెడు మార్గమును వెదకవలె యగును. ఇది వదిలిన బ్రహ్మాదీ ప్రబంధరత్నముగల వెక్కువస్తువుల గుణదోషములు తెలియును. దీని వెల 2-8-0. దీని వక్రగ్ర పరిశోధించి మేలైన కాగితములపై అచ్చుత్రించి మంచి కాలికొలెండుచేసి యున్నాము.

ఆర్. వేంకటేశ్వర్ ఆస్ట్ కంపెనీ,

ఆనందా ముద్రాలయము, బ్రాహ్మ్య, మదరాస్.

అయ్యచ్చేదాశ్రమ గ్రంథమాల.

అర్చనా ప్రకాశము.

సప్తమ గుచ్ఛము.

అర్చనా ఖండాలును బోధించు చికిత్సా గ్రంథము.

ఇది అత్యుత్తమముగా రీతిన ప్రతిమూలకముండియు అర్చనలుండియు నుపాయములను అయ్యర్చనలచే తోగసామాన్యమును, నివర్తించజేయు చట్టతులను, జెలుపు ముంచి వైద్యగ్రంథము. ఇందు బోధితములైన అర్చనలు సామాన్యవైద్యుడు గూడ జేయుటకు తగియున్నది. ఇందు అయ్యచ్చేద గ్రంథములయందు జేర్చినబడిన మూలక లే గాక యూనాని వైద్యమునకు సంబంధించిన మూలకలు గూడ గ్రహించబడి, అయ్యచ్చేద చట్టతులతో వాని గుణాదులు వివరింపబడినది.

అయ్యచ్చేదజ్ఞులగు వారికిని, తదితరులగు కేవలసంభవముగల వల్లెటూరి వైద్యులకును గూడ నిది మిగుల నుపయుక్తముగ నుండునని తలచి, యాంధ్రులకు సహకారిగ నుండునటుల దీనికి సరళముగ నొక వ్యాఖ్యను గూడ వ్రాసి ప్రచురించినాడను.

ఇందలి నిషయముల ప్రాధాన్యతచూచిన పేదప చెలియగలడు.

మొదట. 2-0-0.

1. మాధవరూపము.	రూ. 0-0-0	6. వక్రికర్మము.	రూ. 0-4-0
2. భక్త్యాచార్యము.	" 1-0-0	7. అయ్యచ్చేదచికిత్సము.	" 0-6-0
3. అయ్యచ్చేదచికిత్సము.	" 1-2-0	8. వేదము. కర్మము	" 1-0-0
4. అగ్రస్త్యైద్యము.	" 0-4-0	9. చరకసంహిత.	ఇది అయ్యచ్చేద 1915
5. కల్పలంఛనము.	" 0-2-0	10. సుశ్రుత సంహిత.	వర్తనము మొదటి భాగమున వెలువడును.

బోధిత కేవలగా నియ్యవలయును.

ప్రాచీనము:-

1. తంబుకెట్టి పిల్ల, వైద్యులకు పండిత డి. గోపాలాచార్యు. ఏ.వి.యస్. ఏ.యం.వి. 15కి, బ్రాహ్మణ పిల్ల, అయ్యచ్చేదాశ్రమం - డి. టి. మదరాస్.

మాతాశ్చర్య చందాదారులకు మాధవరూపము మిగత గ్రంథములన్నియు రూపాయి 100 గాను దీసింది యియ్యవలయును.

శ్యామలందరు. 1915 శ్యామలందరు.

యధ విషయములను జెలుపుచు చిత్రముగ నుండును.

కాగితముల ఇబ్బందివలన కొద్దిప్రతులుమాత్రమే ముద్రింపబడుచున్నవి.

అయ్యతాంజనం దీనివారి మాదురూపముల మందులను గొనిన వారలకు విశేషము.

ఇతరులకు వి. పి. సహా 0-4-0. 10-కి వి. పి. సహా 1-2-0.

వెంటనే దరఖాస్తులు పంపుకొనవలయును.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు సిద్ధాపదము.*

చక్కని దబ్బితో సహా సీసా 1-కి 0-8-0 దజను 1-కి రూ. 5-4-0

మోహిని తైలం
5 తులముల సూనెగల
సీసా 1-కి 0-12-0

తామరతైలం
వెల దబ్బి 1-కి 0-6-0
దజను 1-కి 3-8-0

పండ్లపాడి
దబ్బి 1-కి 0-2-0
దజను 1-కి 1-2-0

2. పి. సర్వము ప్రత్యేకము. అన్నివోట్ల విక్రయంపలయును. ముఖ్య కేటలాగు ఉచితముగ పండును.

అమృతాంజనము దీనితో,

100, ప్రేరికోడు, పోర్చుగీసు. నం. 6-7 తంబుకెట్టి పిల్ల, మదరాసు.

* అమృతాంజనము ప్రాచీన మూలకల సంపుటిచే హిందూదేశమునందు సిద్ధముచేయబడిన లోక ప్రఖ్యాతితైలములగు, ఇతరులకు తయారుచేయుచున్న తైలములగుగాదు. వదియైదే డబ్బుగా దేశమునం దంతటను వాడుకతో నుండి యుక్తము బాంధవ దివ్యాత్మకము. చర్మముపైన రాచిన లోపలికి స్పృశించి లోపలి నొప్పులు తయారము లోగలవు. పులివారము వేలకు చేలు విక్రయము.

ఉష్ణమును కలిగించునట్టి, డికించునట్టి అన్ని రకముల వ్యాధులకును మదరాసు రాజధానిలో, అన్ని వేలకన్న చాకంపెని గొప్పదియు, నమ్మకః కుంపనదియు నయ్యున్నది. ఇది మాత్ర ముఖ్యమయిన పనియగుచు వలననే మాఖతాదారులకు మిక్కిలి స్వల్పధరలకు కేవలం యివ్వగలిగియున్నాము. సర్వసాధారణములగు కొన్ని మాదిరిలను

100 (detachable) (కబ్బముగల, కబ్బము లేని) 2 బర్డులు గల యివ్వబడును. ఈరు బల్లెలందియగు నట్టి యుద్యోగము. లకు కడు ముఖ్యము. టిక్ వెట్టె సహా 6 రూ. 9-8-0

11 (detachable) చాలాబలిష్ఠమయి నది. ఎక్కువకాలం పనిజేయ గలిగినది. మిక్కిలి సాగడ గన్నది. టిక్ వెట్టె సహా 8 రూ. 9-8-0

నం 45, 48 రు నూతనముగా తయారుచేయబడినది నం 11 రు మాదిరిగానుండును. టిక్ వెట్టె సహా 8 రు 8. నం. 200 పాకెట్ స్టాక్ 4 స్పర్షియం చెయి ఇవ్వబడును. టిక్ వెట్టె సహా 8 రు. 8-8-0

జి. ఎస్. పి. వే. జి, 180/18 బ్రాజ్స్, మదరాసు, వస్త్రబుట్ట ప్రత్యేకపుధరలం యివ్వబడును.

నల్లభీమ పాకెట్ స్టామము.

ఇయ్యది డాక్టరు యిస్. డి. యస్. డి. గోపాలయ్య గారిచే చేపనాగరి భావననుండి తయారుచేయబడినది. 8 భాగములు కలవు. 1 భాగమునందు అనేకవిధములైన అన్నములు, ఇత్యాదులు, చేయకరిమముగలదు. 2 భాగముందు యిరగాలు చచ్చును తోలింపించు ఇంకను భోజనమునకు కావలసిన అనేకసాకములు గలవు. భాగమునందు పిండినంటలుచేయు శ్రమముగలదు. నేరేల, శివర్ పాకెట్ మునకు కావలసిన యా వస్తువులను. ప్రతియింట నుండవలసినది.

240 శుభిలగ్రంథము. క్యాలిగోలైంకు ప్రతి 1-కి ధర 1-8-0; పోర్టు ఖర్చులుసహా 1-11-0. పగటియందు తేయిన్నిక్కడినంటు చేప్పిన ప్రత్యాశేషపు పదతియొక్క వినోద కథలు.

240 శుభిలు. మేలుకాగిరవలలు, క్యాలిగోలైంకు ప్రతి 1-కి ధర 1-4-0; పి. పి. ఖర్చులతో 1-8-0. రెండు ప్రతులు పోర్టుఖర్చులతో 3-0-0. మా విలాసము:-

ప్లాట్ వాచ్ అండ్ కంపెని 45 మల్లాసా హైబు పిల్ల. మదరాసు

పుష్కనస్థము

గుణపీయనిచో సాము తిరుగ నీయబడును. 100 మాత్రలు గల సీసా రు. 2-0-0. పోస్టుఖర్చులు వగయిరా ప్రత్యేకము. నమ్మకమయిన మందులు యింకను కలవు. కేటలాగు ఉచితముగ పంపుబడును.

టవర్ అండ్ కో. (1-12-14) ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా.

'హనుమాన్' బోరక్సు నబ్బు

దీని యందు సులీప కుల్యములగు వస్తువులు శేరి యున్నవి. నెలి సంబంధముగు దురద, పుండ్లు, గడ్డి, నమ్మ, పొడలు, తామర మొదలగు చర్మవ్యాధులకు ఔషధములలో యాపుమాసిపోవును. చర్మమునకు మృదుత్వమునిచ్చును. బాలరు బాలికలు, యౌవనులు, కృష్ణులు, ప్రతివారను ప్రతి దినమును ఉపయోగించవలసినది. టేరము చేసుకొనవచ్చుదు కిన్సునకు చల్లదనము నివృత్తుకు యాగల్గునకు మరొకటి సాటిగాదు. మనదేశముయొక్క ప్రతిపట్టణమునందును, వ.చా రునందును యాగల్గు ప్రయమునకు దొగకలదు. ఎస్. రంగనాథం సెట్టి అండు బ్రదర్స్, మదరాసు. S. Rangathanam Chetty & Bros. Madras.

1913వ సం॥న జరగను వ్యాపారము.

జరగినట్లు చక్రవర్తిగారికి వాణిజ్యపరినిధిగా నున్న సర్ ప్రాన్సిసు ఓనెరు హెయిమరుగారి టెలుల వ్రాసిరి. 1913-వ సంవత్సరముతో జూన్ లో మరయొక ప్రత్యామిక రంగము గూడ వైకలయుటయు విరుగుటయు ముగియగలసి కాంతి నొందుటగూడ జరిగిపోయినది. పరిశ్రమలపరిశ్రాసమధికమగు చున్నది. ప్రతిపరిశ్రమకును ప్రతి వాణిజ్యమునకును ప్రత్యేక పాలకసంఘమును ప్రత్యేక వాణిజ్యపరిశ్రమను విధిగానుండు ను ప్రత్యేక పరిశ్రానికిని ప్రజలకును సంబంధము కలుగజేయు బడును. విదేశవార్తల ప్రకటింపబడి మారుమూల కర్మాగారములకుగూడ సంబంధమును. వాణిజ్యపరిశ్రమల గల తీక్షణ స్వర్ణవలన నుత్తమత సిద్ధించినది. పరిమాత్రామిక వాతావరణ విషయక వృత్తాంతశిఖిలను వ్రాయుటలో వెక్కిరించుకొన్నయును యుక్తియును వినియోగింపబడుగాన సితిగతుల మార్పు నెవ్వరుగాని ఆకస్మికముగ పొంద నవసరముండదు.

పరిశ్రామిక భాగములయందు ప్రత్యేకాధారములేకుండ వై వాణిజ్యము నమిల్ల వ్యవహారము వాస్తవిక విద్యావ్యాప్తికి సహాయభూతమగుచున్నది. ధరలను ప్రతీక్షించుచు విషయాల నవగాహనము చేసికొనుచుండురు. స్వల్పవ్యాపారముల నొనర్చువారుగూడ పరిశ్రామిక విషయకాలోహజానోహణములను గమనించు నలవాటును కలిగియున్నారు. ధరలొక్కసారికే వెరిగినప్పుడెల్లను గూడ వ్యాపార పరిణాసంఘు వాంఛ ప్రబలుచుండునగాని తత్కార్యసిద్ధి మరింత దుస్సాధ్యముగ నొనర్పబడుచున్నది. ధరలు వెరిగిన పు డెల్లను గూడ నాయాపరిశ్రామిక సంఘసభ్యులు వారివారి కర్మాగారముల నభివృద్ధినిండుచు కొనుటకును నిర్మాణసామగ్ధ్యమును పెంచుచు కొనుటకును ధర లొక్కసారికే తగినప్పుడు సంఘసభ్యులు నతిశయింప చేయుటకును గూడ సహకారమును పొందుచుండుటచే నీయాశ బలియగుచున్నది.

1914 వ సంవత్సరమున మొదటికి నెలలలోను ప్రత్యేక సంఘపాలితములు గాని సుఖవలెల లెంతవరకు తగిపోవలయునో అంతవరకును తగిపోయినవి బొగ్గు అమ్మకమువలన వారికి లాభము కలుగుచుండుటచే కఠినిబొగ్గు ఇనుముపనులు చేయువారు చేసినసరుకులను కొనుగోలు ధరలకన్న తక్కువ వెలకై విక్రయింపగలిగిరి. సంఘపాలితములగు సరకులలో గూడ సంఘసభ్యుల మూల్యములకన్న తక్కువవెలలకే కొన్ని సరకులయ్యబడినవి. దేశమునకుంట్రితీయం దున్నప్పుడుగూడ నీపద్ధతి తేకపోలేదు. అయినను ధరలు తగ్గినకొలదిని పాలిత సంఘ నిర్మాణావశ్యకతనుగూర్చి ప్రజలధికముగ కలవర మొనరింపనాగిరి. ఒకప్పు డినుగుటకు సిద్ధముగ నున్న వస్తువులను నిర్మించు వరకసంఘములవారు నష్టపడుచు వ్యవహరించుచున్నను గూడ ప్రతిస్పర్ధలను లాభము కలుగునను. తలంపున వస్తు నిర్మాణమును తగ్గింపజేరి. ధరలు వెరిగినపు డెల్లను పెద్ద పెద్ద పరిశ్రమలవారి పనులు విరివియై వెక్కిరింపజేయుట నొక్కరావుననే వానొనర్చుటగు చుండుటచే పాలితసంఘ నిర్మాణము దుష్టము కాసాగినది. అట్టివారు తమకు హెచ్చుభాగము లొసంగబడిన గాని వేరుపరిశ్రమల పాలకసంఘములయందు శ్రద్ధకహింప నంగీకరింపరు. చిన్న పరిశ్రమ వారు పాలక సంఘముల నేర్పరుచు కొనిననుగూడ నిట్టి ప్రత్యేకపాలనా యనుగ్రహపాత్రులు కావలసివచ్చుచున్న యున్నది. ఇందుకు కలుగకండుటకును స్వర్ధను నికోధింపకును దేశీయపరిశ్రమలలో ధరలు నిలువబడునట్లు చేయుటకును విదేశములనుండి వచ్చు నుత్తరపుట ఎగువకుల సౌకర్యములను కలిగించుటకును వారు పాలక సంఘముల పద్ధతిని సహజముగ కొరుదురు. పెద్ద పెద్ద పరిశ్రమలవారి కిపాలకసంఘ నిర్మాణమువలన నార్థికత్యాగము తలపించునగాని జరగినట్లు వారు పరిశ్రామిక పరిభ్రామికాదులగుటను జరగజరగినను వారు మూలాధారులగుటవలనను వాటికి త్యాగముల నొనర్పవలసినవారని తలంపబడుచున్నారు.

వస్తునిర్మాణకులు, ప్రకృతిశాస్త్రము. జరగజరేపు ఋణాధార విధానమున సమీక్షసంస్కరణము లొనర్చుటవలన నిట్టి పరిశ్రామిక స్థానోన్మితి కధిక సహాయము కలిగినను వస్తు నిర్మాణమునకు ప్రకృతిశాస్త్రసహాయ మేర్పడుటయే నీని యభివృద్ధికి ప్రధానకారణమగుచున్నది. పరిశ్రామిక వాయువులు ప్రతీకర్త నిర్మాణమునందునుగూడ సహకారమును లభింపజేయునగా ప్రకృతిశాస్త్రసహాయము సుపయోగించు కొనుటచేత నిర్మాణవ్యయము చాల తక్కువగుటకును వారికిలాభములు చేకూరుటకును కారణమైనది.

ఐరోపా మహాసంగ్రామము.

నిన్నటి తంత్రీవార్తలు.

ఇంగ్లాండు.

బెంగాలీనాక తగులబడుట.

లండను జనవరి 28:—కలకత్తానుండి బయలుదేరి వచ్చుచున్న బెంగాలీయును పోగడాడకు పిగోవద్ద జనవరి 10 వ తేదీని నిప్పుతగిలినది. ఆయాడ సాలెండును చేరినది. వెత్తు వెనన్న సరకులమాత్రము సురక్షితముగ నున్నవి.

విక్సరునాక మునిగిపోవుట.

లండను జనవరి 28:—అయిర్లందు సముద్రతీరమున ముంచబడిన విక్సరు నాకలోనివాడు 27కి గురు చనిపోయిరి. వీరిలో న్యూఫౌండ్లాండు నాకాదళములలో నిలువనైనవలు చాలమందిలరు.

ఉత్తరసముద్రములోని పోరు.

లండను జనవరి 30:—కక్కనాల్మెన్డాడిలో ఆర్మెస్సా. అడ్వాల్మెన్ నాకలలోనుండి ముంచబడిన ఫిరంగిగుండ్లు జపినులకు 27 ప్రదేశములలో తగిలినవనియును కక్కనాల్మెన్ నాకాశ్రయమున రెండునాకలకు చాలవచ్చు కలిగినదనియును ఉత్తర సముద్రము యుద్ధమున ఖైదీలుగా పట్టుకొనబడినవారు నడిచిరి.

ఫ్రాన్సు

ఎయినునదిని దాటుటకు జరగను లొనర్చిన

ప్రయత్నములు విఫలములగుట.

లండను జనవరి 30:—పారిసు—నిన్న రాత్రి అధికారు లిటుల ప్రకటించిరి. సోయిజన్సుకు తూర్పుభాగమున ఎయిను నదిని దాటుటకు జరగముల రెండుసార్లు ప్రయత్నించినగా నివేషకతరుమటచిరి. 28 వ తేదీరాత్రి వెక్కిరించుచున్న

ప్రకృతిశాస్త్రపరిశోధనముల విషయమున వారధిక పట్టుదలను యు దార భావమును చూపించెదరు. పెద్ద పెద్ద పరిశ్రమలవారు వారధిక ధనావ్యయింపజేయు యాన సౌకర్యములను గూడ సమహర్షు కొనుచున్నారు. కొను వారిని సంఘభూతులను చేయుటలో నిజమే నొనర్పబడిన ప్రయత్నములచాల నాశ్చర్యకరములుగ నున్నవి. అత్యధికముగ నిర్మితములగుచున్న సరకుల విక్రయము నిస్సంశయముగ జరుగుటకుగాను విద్యుచ్ఛక్తి పరిశ్రమ సంఘమువారు చూపిన మాన్యము సహసరించి పెద్ద పెద్ద సంఘములవారు శ్రీతలతో మిక్కిలి విచిత్ర చేరముల నొనర్చుచున్నారు. అట్లు కొన్ని మొత్తముల రూప దేరములు జరుగుటచే నిర్మాణము నిస్సంశయముగ జరుగుట కవకాశము కలుగుచున్నది. ఈగుత్తవలన సధిక సంఖ్యలుగల పరివాండ్ల నేర్పరుడట కవకాశము కలుగుచున్నది. అనేక సంఘములలో వీరు స్థానికులకు ప్రధానముగా ప్రదాతలగుచున్నారు. వీరును వారునుచేరి ప్రజాధనము సహారముగ వెంచ గలుగుచున్నారు. ఈతరణమున ఋణాధార సంఘముల సమ్మేళనము గూడ కలిగినది. ఇంచుమించుగ జర్మనీలో నున్న బ్యాంకులన్నియు కొన్ని సామూహికములుగ విభజింపబడియున్నవిగాన వారందరిని లాభ ప్తములతో సమాన నష్టతల్లి లిగియున్నది. ఏదయిన నొక పరిశ్రామికభాంకి యు త్రించేయబడినో తక్కిన వారందరును దానినెత్తివేయుటయే సమంజసము. తలంచిననిగ్రహింప దగినది.

పరివాండ్రి విషయము.

1914 వ సంవత్సరమున మొదటిభాగమునందు విషయ వత్సరముగు 1908 లో కన్నను గూడ హెచ్చుమంది పరిపాటులు లేకుండ నుండిరి. జనోత్పత్తి సరిగా జరుగుచుండెను. విదేశయాత్ర నామమాత్రముగ నుండెను. గృహనిర్మాణ వ్యాపారము నిలచి రోయెను. పర్యవసిత పరిశ్రామికులు ఇటీవలి హెచ్చుదరలలో పంటపరకుల ధరలు మితివిారి పోవుటవలన తక్కువ రకము పనిపాండ్రును శ్రీలను పాలురస విదేశీయులను వారు నియమింప సాగిరి. జూన్ లో జీవన మధికవ్యయ మూలమగుటయే శ్రీలనుపాండ్రుకముగ కూలివాలిననుచేయుటకు కారణమని నాడుబడినది. 1913 వ సంవత్సరపు ద్వితీయ భాగమునుండియు జరగిన దేశపు సరుకులు విరివిగా నెగుమలి చేయుటకు యవసరమని ప్రజలుగ్రహింప గలిగిరి. ఈవిషయమును గూర్చి వార్తాపత్రికలు విపులముగ వ్రాయసాగినవి అంతర్జాతీయ వ్యాపారశాస్త్ర భోధనా కాలము 1914 వ సంవత్సరమున నేర్పరుపబడినవి. తంత్రీవార్తల యముముల తగ్గింపబడినవి. విదేశీయులములకు వాణిజ్యసౌకర్యములొసంగబడినవి.

నములు దనిగొన్నవై బాంబులు వేసిరి. తత్కారణమున కొందరు చనిపోయిరి. కొందరికి తామును తగిలినవి. సామ్రాజ్య సప్రమధికముగ కలుగలేదు. నేడుదగ్గర వరకు వారి యుద్ధవిమానములు, రెండు లోన లాగీరు సోయజన్సు ప్రాంతములయందు శత్రు వివిరములవై ననేకములను నగ్ని గోళములను వదలిసవి. గెర్మనీయులకు తూర్పున నేడొక జరగను విమానము నేల గూల్చబడినది. వైమానికులు పట్టుకొనబడిరి.

లండను జనవరి 30:—లా బెస్సీవద్దనున్న కుయించి ఎదుట మూడు జరగనుపటాలము లాంగ్ నేకలను తలపడి తరిమి వేయబడినవి. జరగనులకు చాలవచ్చు కలిగినది శత్రువు లితర స్థలముల నిశ్శబ్దముగనుండి. అక్కడక్కడ ఫిరంగుల పోరు మాత్రము జరిగినది. అలా నున్న తరము నవరా ను వారి పెద్ద ఫిరంగులు జరగనుఫిరంగి దళమువై గుండ్ల పరపి కయసానున్ను మందుపెట్టి తలపడెట్టినవి. మాకండుకములను ధ్వంసముచేయు తలంపుతో శత్రువులు ప్లేగీవద్ద మందు గనులను నేల్పిరిగాని మాకెట్టినపుడు కలుగలేదు. వారి కందకములు విధ్వస్తమైనవి.

ఈజిప్టు.

ఈజిప్టుపై దండయాత్ర.

లండను జనవరి 29:—కయిరో విశేషరి డెయిలీ మెయిలు పత్రికకీటుల వ్రాసెను. కాంటారాలో యుద్ధము జరిగినవిమర్శల తురుమ్మలు నిశ్చయై యున్నారు. అదివార నాడును మంగళ వారమునాడును అంగ్లేయులు యుద్ధ నాకలో నుండి చిన్న చిన్న దళములను కేవునకు బంపి అలగ్జాండా పట్టణమున వుత్తర దక్షిణభాగములలో ఆరు తెలిగ్రావు తీర్చుట నరికించిరి. తురుమ్మలు బలముగ నెదిరింపలేక పోయిరి. అంగ్ల సైనికులు సిడనులోని తంత్రీవార్తాసాములను ధ్వంసముచేసిరి.

అలెగ్జాండానుండి పారిపోయి వచ్చినవారు.

లండను జనవరి 30:—ఇప్పటికి టెన్వీనాక అత్యాంధ్రానండి 8 వేలమంది పూయితులగు సీరియసులను కొనివచ్చినది. వీరిలో 4వేల మంది నిత్యధారులుగాను వ్యాధివీరిలో 2/3 వంతు మంది రవ్యములు 75 గురు అంగ్లేయులగురు. ప్రస్తుతము ప్రభుత్వమువారే వీరివిషయమును కనిపెట్టుచు పట్టణమున వేరువేరు భాగములలో వీరికి నిలువ నిడ నొసంగి కాపాడుచు న్నారు. బిడ్డలుకట్టుకుడలు లేకుండ నున్నారు. వీరియాపదను తొలగించుటకు ధనసహాయ మావశ్యకముగ కావలసియున్నది. మరి 12 వందలమంది కేపు రానెయున్నారు. వీరి కందరి కరణమొసంగుటకు ప్రభుత్వమువారు ప్రయత్నించుచున్నారు.

రవ్యను దోచుటను.

లండను జనవరి 29:—వెల్ట్రాగ్డు—అధికారు లిటుల ప్రకటించిరి—తూర్పు ప్రవ్యులో గాని విశ్వ తానది యుభయతీరముల యందుగాని మాత్సే మియునులేదు. పిక్టాలెను, గుచ్చిసెలను నుత్తరభాగముననున్న అరణ్యమున పోరుజరుగుచున్నది. బోర్నిమాపు ప్రాంతమున జరగముల మరల దలపడుట ప్రారంభించిరిగాని మానెనన్యములు వారినిమార్గోహారదోలి విశేషవ్యయమును కలిగించినవి. సన్నీలతో మేము శత్రువులను పొడిచి కందకములలో నుండి తరిమివేసి వెక్కిరింగులను బట్టుకొంటిమి. గెలిషి యాలో దుష్టా విశ్వాపుకనుమలలో అస్థియునలు శ్రీమ్రముగ మార్గొనుచున్నను మాసానములను మేమునిలుపుకొనగలిగి యుంటిమి. బెస్సీదుప్రాంతమున మాత్రము శత్రువైద్యముల సారముగవచ్చివెనబడుటచే మావైద్యముభాగముకొంతవేనుక కొనుగవలసివచ్చినది. ఈప్రాంతమున కదపటి రిదినములలో మేము 13-ఫిరంగులను 2400మంది ఖైదీలను పట్టుకొంటిమి.

రవ్యనులు ఉజకు నాక్రమించుట.

లాహోరు జనవరి 30:—సి. యం. నెజెటుకు వచ్చిన తంత్రీవార్తలు.

లండను జనవరి 29:—వెల్ట్రాగ్డునుండి డెయిలీ తెలిగ్రావుపత్రిక కొకవిశేషరి ఈజిప్టు విరజన కనమలను విరజనకనుమకు అగ్నేయముగ 12 మైళ్ళవరమున నున్న కొన్ని భాగములను రవ్యములు నిలుపుకొనెయున్నారుని వ్రాసెను. విస్తృతాపు కాబ్ధియా యుద్ధరంగమునకు తూర్పుకొనె యని ఇటీవలి రవ్యముచకటనున తెలియుచున్నది. కాన నీ వార్త సత్యమగునేని ఎస్టికాపుకు వారు సమీపించుటకు వారి వైద్యవస్తులు సాంగిరియా సహాయునిగా ఈకార్యముగ వ్యాపించియుండవలయును. ఉజక కనుమవారి పట్టుకొంటిమిని వియున్నా వారు చెప్పచున్నారు.

అక్కో జనవరి ౨౦:— నిలిచి నర్తకులు బాటలు
 పుట్టి మానివేయుటచే అందుకొరకు నర్తకులను జేసిన
 “అన్నపూర్ణాష్టమి ఉత్సాహము” కుటుంబములు
 యము యాదనంకర్త వివారణాధికారీ నానంకర్త
 రాత్రి జరిగిన విందునకు మూడు 75 మంది నర్తకులు, వీరి
 నర్తకుల బాటానీర్తాదమును సర్ జాజ్జి రాజ్య గారులు అతి
 యోగ్యుడమును తెప్పల నెండు నర్తకులు గారు మద
 మించిరి.

నేటి తంత్రీవార్తలు

ఇంగ్లాండు

అంగ్లానా విజయము

ఇంగ్లాండులో ఆరు నోడ చేసినపని

లండను జనవరి 30:—ఇంగ్లాండులో ఆరు నోడలోని

యంత్రాగము దొకటిట్లు వాడుచున్నాడు. ఆదివారమునాడు పాతకాలమున రిక్తి గంటల కందరును కలహము వడుచు భాగమున నుండవలయునని యంత్రులవుజేయబడెను. 6 గంటలకు చలిది భవించి. బ్రిటీషు వారి డిస్ట్రీయర్లలో నొకదానివై జెప్పిలను ఒకటి బాంబులువేసెనుగాని టైగరు, ఇక్లామిటబుల్ అనునోడలనుండి ఫిరంగుల బారతేసి దానిని తరిమివేసితిమి. మేముక మందుగని సమీపమునండి బోలిమి. అద్వివశమున నేయోడయు దానిని తాకలేదు.

బ్లూక్ దుస్థితి.

బ్లూక్లను జూచిన వృద్ధులు భేద్యముగ నుండెను. ఆయోడ పక్కలందు గొప్పరంధ్రములుండెను. దానియందలి ఫిరంగులు దురవగాహముగు విధమున నమర్చబడియుండెను. పొగయందాయోడ మునిగియుండెను. నా వితులంధరా యోడ మునుగుదనుక ఓడయుక్క వెనుక భాగమున కూడియుండిరి. అప్పుడు శత్రువులు మాయోడ వై నొక టూర్పెడోను విడిచిదాని యది గురితప్పిపోయెను.

శత్రువులు టూర్పెడోను విడుచుట.

ఈకృత్యము బహుశా బ్లూక్లనునోడలోనివారు కడ పటసారి గావించినవై యుండెను. మేము యొమ్మనూరికి 40 మెళ్ల దూరమునం చుడుటచే నేదేనియంతర్గామి యిట్టిపనిచేసి యుండవచ్చును. ఇంగ్లాండులోని వారల బుద్ధిసమగరించి తమయోడ బహుత్వ ప్రికరముగ నడచెను. అన్ని పనులను సక్రమముగ నడచెను.

ఓడపనివాండ్ర దేశభక్తి.

అయితే అనునోడలోని యంత్రాగముదొకడు ఇంగ్లాండులో ఆరు నోడ యెవ్వరు దలంపని తీవ్రగమనమున నేగెనని దెలుపుచున్నాడు. తాము పనిచేయుకాలము తీరి విక్రమింతుమనియుచుండి పనిచేయుచున్న హితులకుదొడ్డద నోడలో భాగమునకు నుంపులకువచ్చిరి. కలహము ముగిసిన పిమ్మట “ఇంగ్లాండులోని వారి నాంధ్రు ల్లాభు నీయనుగు పనిచేసినని సంజ్ఞములకముగ వారినభినందించిరి.

నింజనాదములు.

యంత్రసమయముననున్న ఛాన్సెక్ గారొకరిట్లు వ్రాయుచున్నాడు. నావికులు ఫిరంగుల బ్రయోగించుచో నియ్యది స్కార్ప్లతో వై ఫిరంగులవేసినందుల, కియ్యది బాంబులంపి నందులకను బ్రయోగించిరి. అట్లువై టిప్పరారియను కీర్తన మునబాడిరి. యంత్రజిత తీవ్రము వర్ణనాతీతము. సంగ్రామా నంతరము భగవత్ప్రార్థన సలుపబడెను. బలవంతము లేకయే యోడవైభాగమున జనము క్రిక్కిరిసిరి.

ఫిరంగివేతయందు బ్రిటీషువారి సమర్థత.

ఈ త్రరసముద్రమున జరిగిన నొకల పోరాటమునందు కొంతమంది జర్మనీవారు గాపాడబడికడ. వీరిలో జర్మనీవారి పెద్దయోడలోని ప్రతిదానియందలివారలను చిన్న వానిలో కొన్నిటియందలివారలను నుండినదెలియుచున్నది. ఇయ్యది ఫిరంగుల బారతేయులయందు బ్రిటీషువారి సమర్థతను దెలుపుచున్నది ఈదారుణసంహరకృత్య జనిత భీతి కి దా శఙ్క బాలక మునిగించుచుట మేలనియు లేక బ్రిటీషువారు తమ్యు గాపాడుదురను నమ్మకముమీదను జర్మనీవార నేకులు సముద్ర మున దుమికిరి. జర్మనీవారికి గలిగిన నష్ట మంత యెక్కువగా నుండెను. కలహమంత భీతావహముగ నుండెను : జర్మనీవారి యోడలు ధ్వంసమగునని యందరును దలంచిరి. ఒక ఖయిడికి పిచ్చియైతెను.

కోల్పర్డ్ సురక్షితముగ నుండుట.

కోల్పర్డ్ ను నోడ సురక్షితముగ నున్నదని జర్మనీ యంత్రాగములు ప్రకటించిరి.

జర్మనీ ఖయిడిల యెప్పుడలలు.

ఈ త్రరసముద్రమునందు జరిగిన నొకా యంత్రమునందు జక్కిన ఖయిడిల కట్టుహావెకమీద బ్రిటీషువారు పడినపుడు ఆరెత్తునా, అంధాంవెడ్డను నోడలు ప్రయోగించిన ఫిరంగుల మూలమున 27 స్థలములందు జెప్పిలినలకు దెబ్బలు తగిలిననియు కట్టుహావెక బాటలందలి యోడలకు తీవ్ర నష్టము కలిగిననియు నొప్పుకొనుచున్నాడు.

వర్తకసంఘముల సమన్వయ సమావేశము.

వారానూచన.

లండను జనవరి 30:—వర్తకసంఘముల వారు దేశము నం దెల్లడలను ప్రతికార్యమును తృప్తికరముగను సక్రమముగ ను నడచుటకు కొన్ని ముఖ్యములగు సలహాల నూచించిరి ఇల్లాండ్రయిబ్బంది.

సరకులధరలు పెచ్చి కొన్ని ముఖ్యములలోనే యవి విక్రయించబడుటచే స్వయముగా భాజారు బేరమునకు వెళ్లు : ల్లాండ్రకు నిబంధించబడినవి కొన్నికొన్నివలు, అన్నిచోట్ల నమ్మట కేర్పాట్లయిన ప్రికప్తము నివారించబడును.

సర్వసంబంధియోగము.

మన సర్వసంబంధము విస్తరింపవలెను. వృధా నష్టకర ములను దగ్గింపవలెను. విధానముల నెరవేర్చు శక్తినివారిని దొలగింపవలయును. అన్యాయపూర్వకములగు రుసుములు కొట్టివేయవలెను. అని బలీయమగు నొక ప్రకటనము గావించ బడెను.

ఇనుపదారుల ప్రయోజనము.

కొన్ని స్థలములందు యినుపదారుల మూలమున వీలగు సదుపాయము లుత్పాదముగనున్న ను నట్టి వానిని వినియోగింపు చుండలేదని ప్రకటనమునందు నూచింపబడినది. సరకుల నింపిన విదగూడఁ బండ్లు అనవసరముగ నిలువయుంచబడుచున్నవి. రైల్వేయధికారులు ఇతరబండ్లనుగూడ వినియోగించు లెను. ఇక్లాన్సరెన్సురేట్లు తక్కువగా నుండవలెను.

గోధుమలను దొలగింపవలెనని

స్వాధీనము చేసికొనుట.

24 పిల్లింగులవంతున నిచ్చి వారివారిగోధుమలను దొర తనమువారు స్వాధీనము చేసికొనినచో బ్రిటీషువ్యవసాయకునికి నష్టముండదు. ఇందువలన నదులమీదవచ్చు సరకువచ్చులోపల ధరలు తగ్గియుండును.

బెంగ్లాచను ప్రీమర్లు.

జర్మనుసముద్రము పగులగొట్టుట.

లండను జనవరి 31:—ప్రీమర్లు అవతల, బెంగ్లాచ ను ప్రీమర్లు జర్మను సముద్రమున నొకదానిని టూర్పెడోతో పగులగొట్టి కళాసులను సురక్షితముగ నొకచోట దింపెను.

మరణములు.

లండను జనవరి 30:—రెప్టినెంటు జనరలు సర్ జార్జి మిల్టన్ గారు చనిపోయిరి.

ప్రాన్సు.

జర్మనీవారి యత్నములు నిష్ఫలమగుట.

లండను జనవరి 30:—జర్మనీవారికి జన్మదిశోత్సవ ప్రకటనమున కనుకూలముగ కాల్మిర్లహాజునుకొనెన్ జర్మనీ వారు సలిపిన బ్రయత్నము నిష్ఫలముగాగ మరియొకసారి బ్రయత్నించుటకు బలమునుగూర్చుకొనుచుండ ప్రాక్రీ దోవరు తీరమునందు ప్రాముఖ్యములగుచర్యలు జరుగుటకు సిద్ధముగ నున్నవి.

జర్మనీవారిని వెనుకకుగొట్టుట.

లండను జనవరి 30:—న్యూయోక్ వద్దజర్మనీవారు బ్రిటీ షువారివై బడిరిగాని సులభముగ వెనుకకు గొట్టబడిరి. మన కందకముల మందరనే శ్రేయశుండలట వైగా హతులై. బ్రిటీషువారికి గలిగిననష్టము స్వల్పమని వార్తాప్రకటన సంఘ మువారు ప్రకటించిరి.

ఫ్రెంచివైమాచిక కృత్యములు.

పారిసు జనవరి 30:—ప్రఖ్యాతిగాంచిన యం. కిగాడ్ అను ఫ్రెంచివైమాచికుడు ఆర్బయి జిల్లాలో నొకమందు కొట్టువై జయప్రథముగ తొమ్మిదిబాంబుల వేసెను. శత్రువు ఫిరంగి వేతలములకముగ వాతావరణమున గలిగిన కంపముచే నతడు తలక్రిందగుటకు సిద్ధమయ్యెను. కొన్ని రోజులక్రిందటనే యితడు తనకుజక్కిన శత్రువుల గాలియోడ నొకదానిని ధ్వంసముగావించి వారి పెద్ద ఫిరంగుల రెంటికినష్టము కలిగించెను.

ఫ్రెంచియంత్రాగములచెప్పు సంగతులు

పారిసు జనవరి 30:—ఇటీవల జరిగిన యంత్రకృత్య ముల గూర్చి దెలుపుచు ఇప్పెను తూర్పుభాగమున జర్మనీవారినివారినియోటమి ముఖ్యమైనదనియు నిందు జర్మనీవారి

కమితసమముగలిగెననియు, లాబానీవద్ద నింతకంటె యెక్కువ నష్టమునొంది యోటమినిదరినియు, సాన్ టూస్ వై జర్మనీ వారు పడనేలేదనియు ఫ్రెంచియంత్రాగములు వ్రాయుచున్నాడు. నేచాముఖమునం దితరభాగముల జరిగిన కార్యము లందు మనకిలాభము కలిగెను. ఇంతిన్న గొప్ప ప్రయత్నముల తేయుటకు వాతావరణము భీతావహముగ నుండుటచే కలను గాకపోయెను. అయినను మిత్రమండలివారు ఇట్టిగా ముందు నకు బోవుచు తమ వైస్యముల బలపరచుకొనుచున్నార. దిన దినమునకు మన వైస్యములకు శత్రువులవైబడు సామగ్ధ్యము వృద్ధియగుచున్నది. ఇందువలన సాధనములన్నియు గూర్చినవై మిత్రమండలివారు యావచ్చుకీర్తిను బ్రయత్నము సలుపుచురు. వృథా నష్టముల నొందక మరితూర్పు ఫలితమునొందుటయే ప్రవృత్తము.

బెల్జియంవారి వైస్యము.

బెల్జియంవారివైస్యము బహుశాగా పునర్నిర్మాణము చేయబడెను. ఆ వైస్యముబంధుగు ఫిరంగులు ఫ్రెంచివారికి మంచినహాము నొనర్చుచున్నది.

లాబానీయుధము.

లాబానీవద్ద జర్మనీవారినినిరోధమున వర్తింతుచున్నట్లు వ్రాయుచున్నాడు. లాబానీకాణన కిరుప్రక్కల బ్రిటీషువారివై జర్మనీవారి రతితీవ్రముగ బడిరి. ఆసమయము నందే మనసేనాముఖమునం దితరప్రదేశములవైబడి మనల నచ్చటికి లాగకొనెను. లాబానీ, కాలిటేకును బెక్యూనుకును మధ్య ప్రాతకాలమునం దెనిమిదిగంటలకు గూర్చియుండుట నున్న కందకములనుండి జర్మనీవారి పటాలముకట్టి బ్రిటీషు వారిని దరిమి మరొక్క నిమిషములకు బట్టణమువై బడిరి.

శత్రువుల కాగ్రామమునంద స్థానమునిగొట్టెగాని టైటునే బ్రిటీషునాయకుడు మూడుసార్లుతన వైకులను ప్రతికారము సలుపెత్తుకొల్పెను. ఆసమయమునందు ఫ్రెంచివారి ఫిరంగులు బ్రిటీషువారికి దొడగుచుండెను. సాయంకాలము మూడు గంటలకు అన్ని కందకములను తిరిగి మన స్వాధీనమాయెను. ఆవై జర్మనీవారి దురవస్థాయములు మన వైబడిగాని వందల కొలది హతులుగా నన్ని సార్లుకు వెనుకకుగొట్టిబడిరి. రాత్రి యందు జర్మనీవారు మన వైబడిగాని వెనుకకుగొట్టితిమి. వారు సంభూవు టోటమినిండిరి. బ్రిటీషువారు తల్కాల మునకు వెనుకకు బోవుటచే మనసయినకుల వరుసవం గెనుకాని యిరువది నిమిషముల కాలములో స్వాధీనము దప్పిన కందక మును బట్టుకొంటిమి. ఆ దినము మిత్రమండలివారికి నుదినము.

పరాసుయుధమంత్ర

ఇంగ్లాండును సందర్శించి వచ్చిన యం. ఆ గాగూరు గారిని ఇకోడి పారిసు ప్రతికా ప్రతినిధి సందర్శించెను. వీరు ఫ్రెంచివారి డిప్యూయరు నొకదానిలో ఛానెలును దాటించిరి. గతదినమునం దియంత్రులతోడ బ్రిటీషువారి యంత్రులతోడలతో గలసి న్యూపోర్టు, లాంబర్టు జీమలవద్దనున్న జర్మనీవారి ఫిరంగులవై ఫిరంగుల వారుచేయుచుండెను. రెండుదేశములవారు దృఢ విశ్వాసముతోగలసి పాటుపడు చున్నారనిచెప్పి బ్రిటీషు వారి నొకానొక కార్యముల నిభవించెదరు. ప్రతిస్థలమునను తయారగుచున్న వైకులసంఖ్య వీరి కాశ్యవ్యముగలిగించెను. వైకు డిప్పుడు సర్వవ్యాపక గనబడుచున్నాడు.

పరాసుఅధికారుల ప్రకటన.

లండను జనవరి 31:—పార్లమెంటు-పార్లమెంటులో నిన్న రాత్రి యిట్లు ప్రకటించబడినది:- లాబానీవద్దనున్న అంత్రమునే నా పంక్తిదగ్గరను, లాకబార్జి జేడెక్ ఉత్తరముననున్న పెద్దయసుక దిన్నెరద్ద రణరంగమునను జర్మనులు పాటులందీ వేసిపోయినవా రిని వదలివెట్టిపోయిన సంగతి వాస్తవము. అంత్రము, ఇగూరి, రొక్కినుకోర్టులదగ్గర చురుకైనముగ జర్మనులు ఫిరంగులవెట్టి కొట్టిరి. అంత్రములో మేమిదివరకు ఆక్రమించుకొనినసానముల నండి కొంచెము వెనుకకువెల్లి 200 మీటలకు అవలక్రాంత్ర సానము లేవ్వరచుకొని సిరపడితిమి. మేమును జర్మనులను ఆ సానముకొరకు తీవ్రముగ పోరాడుచున్నాము. మాకు చాల నష్టముకలిగినది. జర్మనులు విపరీతముగ నష్టపడిరి.

కలకత్తా జనవరి 31:—ప్రీమర్లును శత్రుకలంధను విలే ఖరి పంపెను. పార్లమెంటు ప్రకటనలో ఇట్లున్నది—అక్కడక్కడ పోరాటములు జరిగినవి. అన్నిచోట్లను మనకు అనుకూలముగనేయున్నది. న్యూపోర్టువద్ద మన పదాతిసేన ఒక పెద్ద యసుక దిబ్బను ఆక్రమించుకొనెనది. మన ఫిరంగులు ఒక జర్మను విమానమును ధ్వంసము చేసినవి. ఇతర ప్రదేశము లలోగూడ ఫిరంగుల పోరుజరిగినది. జర్మను పదాతిసేన తీవ్రముగ మన కందకములవై పడినది. దానిని మన సేన వెనుకకు కొట్టివేసినది. మనము సంపాదించిన ప్రదేశములన్నిటిని చక్క గబలపరచితిమి.

మాస్టర్ మెన్ గారు.

మాస్టర్ మెన్ గారు లాంకావర దర్శిత్వమున సంతకము ఫి. జే. నెం. 1000 చాన్సలరుగారికి పంపిస్తామంటుంటే తిరిగి సభ్యులగుండవలెనని వెళ్ళి చూడటం ప్రయత్నించిరి. వీరి ప్రయత్నములు కొకసారి తిరు. ఈరణ్యములన చాన్సలరుపనికి రాజీనామా యిచ్చిరి.

ఈజిప్టు

ఈజిప్టు దండయాత్ర.

కెయిరో జనవరి 30:— కంటారాకి కాన్యమున 25 మైళ్ళలోనున్న కాటియాను తురుష్కులు స్వాధీన బరచుకొని 12 మైళ్ళ దగ్గరగా నున్న బిరక దూ యెగ్జానవద్ద వారి కాలివారలనుంచిరి. చిట్టర్ సరస్సులకుతూర్పున 25 మైళ్ళలో నున్న మోలుహరాజవద్ద మరియొక ఘాట్ నుంచిరి. మూడవ ఘాటు నూయజానకు తూర్పున 10 మైళ్ళ దూరమున నుంది. ఎర్ర సముద్రమువీడ టార్ అశుచీట తురుష్కుల కొక చిన్న స్థానముకలదు. గురువారమునాడు తురుష్కులు కొద్దన తేయుచుండ కంటారాకు తూర్పునందొక బ్రిటీషు కావలి స్థానము వారల దారసిల్లిరిగాని వారిలో 4 రిసెప్టు బోయి వెనుకకు పోయిరి. వారిలో గాయముల దిననవారిని వారే దీసికొనిపోయిరి. హైందవ యుద్ధోగియుడొకడును హైందవభటుడొకడును హతులైరిగురు ఘర్షణలకు గాయములు దగిలెను. నూయజానకు తూర్పున కుత్బుద్దీనున్న మన కావలివారలవై శత్రువులు పడిరిగాని సులభముగ నోడింపబడిరి.

టర్కీ సేన సిద్ధిగతులను కనగొనుచుండుట.

అలహాబాదు జనవరి 31:— పయినీరు బండను విలేఖరి యీ క్రింది వార్తను పంపెను:— నూయజానకు తూర్పున వైపున కొద్ది టర్కీ సేనలును దోమయొక్క సిద్ధిగతులు కనగొనుటకు అక్కడక్కడ తరుగుచున్నది. వెద్దసేనలు యొక్కడను అగపడుటలేదు.

టర్కీ వాద్యములు

టర్కీ వారు ఈజిప్టులో వచ్చిన తేగినితూ జరుగునని యెరుగుదురు. ఈజిప్టుదేశములోనున్న బ్రిటీషు బలమును గూర్చి టర్కీ వారు గూఢచారులు ఇదివరకే తెలిసి యుండురు కాబట్టి వారు ఈజిప్టువారికి రాసేరారు. అగ్రజలు అనుకొనుచున్నారు.

మూడు టర్కీ పటాలములు

జెమాల్ పాచాగారి ఆధిపత్యముక్రింద మూడుటర్కీ సేనలు ఈజిప్టువైదండెట్టుకు వచ్చుచున్నవనట అసంభవము. ఏలనగా? ఇటీవల టర్కీ సేన నొకదానిని రషియావారు ధ్వంసము చేసినందున జర్మనీటర్కీ వారు కలసి యిదివరకు వారు చేసికొనిన పానులను మార్చుకొనిరి. టర్కీ నుండి ఈజిప్టుకు వచ్చునట్టి ఎడారిదోవలలో మంచినీళ్ళ దొరకనందున నేను మొన్న రషియావారిలో ఓడిపోయినందునను, వైవిధ్యమునంభవము. ఒకవేళ ఈజిప్టువారికి పంపిణీయిన కొద్దిసేనను మాత్రమే పంపవచ్చును.

ఈజిప్టు ప్రజల అభిప్రాయము.

ఒకవేళ టర్కీ వారు ఈజిప్టువారికి వచ్చినను, వారి ప్రయత్నములు భంగమగుట నిశ్చయము. ఏలనగా ఈజిప్టులోని సేనలు దిట్టమైనవిగానున్నవి. సేనానాయకులు సమయమునకు వేచియుద్ధమునకు సంసిద్ధులై యున్నారు.

ఈజిప్టు సిద్ధిగతులు.

ఈజిప్టుదేశమునందలి సిద్ధిగతులు తృప్తికరముగనున్నవి. టర్కీ సేనలు ఈజిప్టువారికి వచ్చుచున్నట్లు ఎక్కడను అగపడుటలేదు. టర్కీ ఈజిప్టు సరిహద్దులలోనున్న చిన్న చిన్న గుంపులకు టర్కీ సైనికుల గుఱుచున్నారు. వీరైనను గ్రామములను కొల్లకొట్టుటకు వచ్చినపుడు పులుగా నున్నారు.

నూయజానకు.

హిందూదేశమునుండి ఇంగ్లాండుకు పోవు స్త్రీయలు దక్షిణ ఆఫ్రికాదేశమునందలి కేపుఆఫ్ గుడ్ హోప్ రుమారుగా ప్రయాణముచేయవలసిగ అనవచ్చు యిప్పటిలో కలుగునని తోచదు. అనగా యిప్పటిలో నూయజానకు వలస ఏధముగు నిబ్బందిలేదునట నూయజానకు సమీపమున ఏదైన గంధనోళము జరుగు పక్షమున స్త్రీయలకు ఏవిధముగు భయము కలుగుతుండ చేయుటకు యుద్ధకూసు ఒకటి వెంటవచ్చును. స్త్రీయల రాకపోకలు కొంచెము ఆలస్యమైనకావచ్చును. ఇంతకు మించిన ఇబ్బంది ఏమియు కలుగదు. ఇన్నస్విస్సు కేట్లలో ఏమి

మార్పులేదు. వ్యాపారము, స్త్రీయల రాకపోకలు ఎప్పుటివలెనే, జరుగుచున్నవి.

విమానము బాంబులు వేయుట.

అదివారమునాడు జర్మనీవారి విమానము ఈ త్రర సముద్రములో బాంబులు వేసినదనువాడు ఒక దానికొకటి సంబంధము లేకుండ నున్నది. శత్రువులవై బాంబులు వేసి సముద్రములో మునిగిపోవుచున్న తమ సైనికులను జర్మను విమానము ఏ విధమున రక్షించినది చెప్పవలెనని వీలులేదు. నీటిలో పడి కొట్టుకొనుచున్న జర్మనువానికులను “అరెతూసా” అను ఇంగ్లీషు నావ రక్షించినది. దోస్తూలు అరెతూసాలోని వారికి గడియారములను, డబ్బును ప్రతిఫలముగా నియ్యబోయిరిట.

నూయజానకులవద్ద

చిన్న పోరాటములు.

లాహోరు జనవరి 31:— 29-వ తారీఖున సివిల్ అండు మిలిటరీ గజెట్ ప్రకటించిన విలేఖరి ఈ క్రిందివార్తను పంపెను:— నూయజానకు వద్ద చిన్న పోరాటము జరిగిన తరువాత, ఒక హిందూదేశీయుని శవము అగపడినది. వీనిని టర్కీ వారుపట్టుకొని జర్మనీవారు తమఖుదాదీలను సేనకుమందు నడపించునట్లు టర్కీ వారుకూడనడపించియుండురని ఊహింపబడినది. అగిడెయిలీ మెయలుపు ప్రకటన కెయిరో విలేఖరి తెలిపినాడు.

రుష్యా

రుష్యా జర్మనీల యుద్ధము.

లండను జనవరి 31:— రుష్యులు తూర్పు ప్రష్యాలో జర్మను సేనకు చాలయెత్తిడిని కలిగించుచున్నారు. ఒకదినము పిల్కాలెను పట్టణమును రుష్యులు సరంగులు వెట్టి కొట్టి ఆక్రమించుకొనిరి. ఇక్కడి శత్రుసేనల వెనుకకు వెల్లిపోవుటకు ముందు చాలవచ్చుము కలిగినవి. ఈ పట్టణములో 6 వేల 7 వేల ప్రజలున్నారు. ఈ త్రరమునందలి దక్షిణభాగము వరకును, టిల్లిటు ప్రాంతమున రుష్యులు సేనలు ముందుకు పోవుచున్నవి. రుష్యా వారి యేర్పాటుల కంటే జర్మనులు రక్షించుకొనుటకు చేసికొనిన యేర్పాటులు బలహీనముగ నున్నవట. వార్తాసమీపమున జరుగుచున్న యుద్ధము ముట్టడిక్రింద పరిణమించినది జర్మనులు వాగుగా కందకములను నిర్మించుకొనినారట. శత్రువులు మీద పడకుండ జర్మనులు చాలకొలము రక్షించుకొనగలరని హంగరీనుండి వచ్చిన సంగతులవలన తెలియుచున్నవి.

రషియా ప్రకటన

లండను జనవరి 31:— పెట్రోగ్రాడ్—డక్లా, వైసాఫ్, కనుమలవద్ద అక్కడక్కడ జరుగుచున్న యుద్ధము, అంతటను వ్యాపించుచున్నది. రుక్నాకు వైర్యతీసిక్కున రషియా వారు ఆస్ట్రీయనులకు గొప్పనష్టమును కల్పించెనది. ఆస్ట్రీయావారిని సన్నీలలో పొడిచి నాశనముకొల్పి మూడువరుసల కందకములను నశపరచుకొనిరి. కనీసము 2500 మంది సైనికులను ఖయిదీలుగ పట్టుకొనిరి ప్రమాదుభిరంగులను తీసికొనిరి. బోర్ని మాఫ్ వద్ద రషియా వారు జర్మనీవారికి గొప్పనష్టమును కలిగించి వెనుకకు కొట్టివేసిరి.

ఆస్ట్రీయా

ఆస్ట్రీయా-హంగరీ రాష్ట్రము.

ప్రత్యేకపు సంధిచేసికొనుటకు వీలులేకపోవుట.

లాహోరు జనవరి 30:— సివిల్ అండు మిలిటరీ గజెట్టు ప్రకటన క్రిందివార్త వచ్చినది:— పెట్రోగ్రాదులో ప్రకటించిన సంగతులవలన నీసంగతులు తెలియుచున్నవి:— ఆస్ట్రీయా-హంగరీగాని హంగరీగాని, ప్రత్యేకము సంధిచేసికొనుటకు వీలులేదు. హంగరీ సంధిచేసికొనుటయేగాక, ఆస్ట్రీయా జర్మనీలకుమునుండి మిత్రమండలివారకుమును రావలసియుండును. రుష్యా, సర్వియా, మాంటెనెగ్రోదేశములు చెప్పిన వరకులకును, తనదేశములోని స్థావులకాలివారి యజ్ఞముప్రకారమును, ఆస్ట్రీయా హంగరీ చేయవలసియుండును. దీనివలన ఆస్ట్రీయా హంగరీ రాష్ట్రమునకు చాలదేశము పోవును.

ఆస్ట్రీయాను సేనలో మార్పు.

లండను జనవరి 30:— రోమేనియా ముఖ్యపట్టణముగు ఋఖారెస్టునుండి ఈ క్రిందివార్త వచ్చినది:— ఆస్ట్రీయా హంగరీ సేనను రెండుగా విభజించిరి. ఒకభాగం లెటల సేనను ఋఖారెస్టులోని సర్వియావారిమీదికిని రెండు సేనను రషియావారి మీదికిని పంపవలెనని చూచుచున్నారు. రషియావారిలో పోరాడుటకు ఏర్పడిన సేనకు సాహాయ్యముగ డిట్టగురు జర్మను

సేన వచ్చినది. జర్మనీవారు దక్షిణపువైపునుండి ముందుముందు రావలెనని ప్రయత్నించుచున్న రషియా సేనలకు ధ్వంసము చేసినగాని యింకొకవోటికి కుదుటపడ వలెనను చిక్కదని తలచుచున్నారు. కాబట్టి యిప్పటికి టర్కీయు ధూర్జియెన కొద్దికొజులలోనే రషియా ఆస్ట్రీయాలకు ఘోరయుద్ధము జరుగవచ్చును.

టర్కీ

తురుష్కుల యోటమి.

రానున్న సందిగ్ధావస్థ.

కేసేయలో తురుష్కు లోటమి నోందుట వలన కాకైస్తాంటి నోపిలునందలి ప్రజలకు టర్కీ వీచారముగలిగెననియు ఎవ్వరు పాషాగారి కాన్యకమును వలన అక్కడ విశేష యశస్వత్య పీకలిగిననియు ఫ్రెంచివారి ప్రతికలు దెబ్బతుచ్చుచున్నవి. యుద్ధమంతరిగిని టలాయల్ బే గారికి మనస్తాపము గలిగిననియు నిందుచే నీటిపైదేశమువైకి బంపబడిన దండయాత్ర మూలమున సందిగ్ధావస్థ పొసగుననియు దలంచుచున్నారు.

జిప్రీ

వైస్రాయికివచ్చిన యుద్ధవార్తలు.

జిప్రీ జనవరి 31:— ప్రాన్సు యుద్ధములో అక్కడక్కడ చిన్న యుద్ధములకుప్ప విశేషములేనియు లేవు. 27 వ తారీఖున సంపాదించిన స్థానములను ఫ్రెంచివారు బలపరచుకొనుచున్నారు. లాబస్సీవద్దజరిగిన యుద్ధముగురించి వచ్చిన విశేషవార్తలను బట్టిచూడగా జర్మనీవారు మిత్రమండలి సేనను ఓడించవలెనని చేసిన గొప్ప ప్రయత్నములును, శత్రువులచేతులలో పడిపోయిన కందకములను సంపాదించవలెనని బ్రిటీషు సేనలు చూపిన పట్టుదల గోచరమగును. యుద్ధభూమి బురదగానున్నందున సేనలు ముందుకు వెళ్లుట కష్టముగానుండెను. గాలి వీచినేల గట్టిపడినతరువాత సులభముగా వెళ్లిరి. నేల బురదగానున్న సమయములో జర్మనీవారు సేనను ఒక్కచోటజేర్చి వారికన్న స్వల్పముగ నున్న మన సేనవై పడిరి. జర్మనీ వారికి గొప్పనష్టనష్టము కలిగినను వారు ముందువున్న మన కందకములను పట్టుకొని యింకొచ్చి అనుభవదేశము వరకు వెళ్లిరి. గివెన్ చివర్ల ముందుకు వచ్చుచున్నవారి సేన నాశనము కావించబడినది. వీరికి సాహాయ్యముగ వచ్చుచున్న కొత్త సేనలు ముందుకు రాకుండ బ్రిటీషువారు రోడ్లమీద ఎడతెగకుండ భిరంగులను కాల్చిరి. శత్రుసేన ధ్వంసమైనందునను వారికి సాహాయ్యముగ కొత్త సేన వచ్చుటకు వీలులేక పోయినందునను బ్రిటీషు సేన రాత్రిపూటివెళ్లి పగలు పోగొట్టుకొనిన కందకములను తిరిగి ఆక్రమించుకొనవని.

రషియావైపున యుద్ధము.

రషియావైపున ముఖ్యముగు సంగతులు జరుగుచున్నవి రోమేనియాకు తొందర కలిగించు నభిప్రాయముతో ఆస్ట్రీయా వారు జర్మనీవారి సాహాయ్యమువలన కార్పాతియను కొండల వద్ద రషియావారిని సంపూర్ణముగ ఓడించుటకు తగిన ప్రయత్నములు చేయుదురు. అని నుప్రసిద్ధ రణసీలిజ్ఞాదగు సాంస్కీ గారును, పెట్రోగ్రాదు నగరమునందలి యితర రణసీలి విశారదులును, తలచుచున్నారు. కాని రషియా దొరతనమువారి ప్రకటనను బట్టిచూడగా యితరతరు రషియా సేనలు శత్రువులను నిరోధించి పోరాడుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. 26, 27 తారీఖులలో రషియావారు బయ్యవద్దముగ పోరాడిరి. డక్లా కనుమకు ఆగ్నేయములను, ముఖ్యముగు పోరాటములుజరిగినవి. రషియా సేనలు డక్లాకును మలవద్ద మహావేగమున ముందుకు వెళ్లుచున్నందున శత్రుసేనలు వెనుకకు వెళ్ళవలసివచ్చినవి. ఇతరచోట్లగూడ ముందుకు వెళ్లుకొనినవచ్చుచున్న ఆస్ట్రీయను సేనలు అపిడేయబడినవి. బుఖోబివారిలో మార్పుమియులేదు. పోల్లాండుమధ్య ఒకమారురషియావారు జర్మనీ సేనలమీదను, మరియొకమారు జర్మనీవారు రషియావారిమీదనుపడి కొట్టుకొనుచున్నారు. ఎంత కొట్టుకొనినను మార్పులేనియు కలుగలేదు. తూర్పు ప్రషియాలో టిల్ సిట్ కు ఈ త్రరముగా రషియా సేనలు ముందుకు వెళ్లుచున్నవి. ఇది ముఖ్యముగ గమనింప దగి యున్నది. రషియావారు ముందుముందుకు వెళ్లుచున్నారు. పోజియెన్ స్టేషనును ధ్వంసముచేసిరి. బిల్ కాల్స్ కంబిన్ని రులకు ఈ త్రరమున నున్న అడవి ప్రదేశములో రషియావారు ముందుకు వెళ్లుచున్నారు.

ఈశిష్టా విషయములు.

టర్నికారు ఇప్పటికి ఈశిష్టామీద దండెత్తుటకు గురైనందును ఆపకటనలేదు.

సర్వసీమార్థము.

డిశంబరు నెలవరకు సీమార్థము వరకు జరిగిన సేవలలో సుమారు 2000000 మంది సమైక్యమందును, వీరిలో గాయములు నయమై సుమారు 500000 మంది తిరిగి సేవలో ప్రవేశించును. ఇంకా 20 వలెయిది కొత్త సేవ తయారగుచున్నది. అని ఒక ప్రాంతీయ ప్రకటనయ్యింది.

ప్రెంచియధ్యయంత్రము.

ప్రెంచియధ్యయంత్రము ఇంగ్లండుకు వచ్చి వెళ్లినప్పటినుండి ప్రెంచివారి మిలిటరీ పద్ధతులను గురించి యెక్కువ అలోచించుచున్నారు. ఇంగ్లీషువారు అమెరికా దేశములో సేవలో చేరుట, చేరినవారిని త్వరలో తిరిగి పంపింపుట ప్రెంచివారికి ఆసంద్యము కలిగించుచున్నది. కొత్తగా చేరిన ప్రెంచియంత్రములు చాలమంది ఇంగ్లీషువారు కొత్త సేవలో చేరినందుకు కాదు చేరినవారందరూ బలాధ్యక్షుల సంఘము ఆశ్చర్యపడుచున్నారు. కొత్త ఇంగ్లీషువైనికలు మందినదేమనుటలో నుండి కాయపుష్టి గల వారగుట యే గాక, ఇప్పుటికి రెండవ ల నుండి చలిలోదేశాలలో నివసింపుచున్నందున నిట్లుచు నైని కులం తయారైంది.

ప్రెంచియధ్యయంత్రము.

ఇంగ్లీషువారు మనవ్యవస్థలను మనకు మించి పనులను చేయుచున్నారు. ఒక చెంప ప్రాంతమునను తమ సేవకు కావలసిన సప్లయలను పంపుచున్నారు. మన సేవకు, రషియా సేవకు కూడ అనేక విధముల సహాయము చేయుచున్నారు. ఒక చెంప గొప్ప సేవను తయారుచేయుచున్నారు. ఈ సేవకు కావలసిన ఆయుధములను, దుస్తులను, మందుసామానును, బండ్లను నిర్ణయించుచున్నారు; మరియు చెంప సాకాయుధముల వైజులకు మెప్పు మెప్పునే చిన్న పాతమును పేర్చి వారు. మన సేవకులగు ఇంగ్లీషువారు చేయుచున్న అశ్వికములగు యావ్రుతముల నన్నిటిని మన యధ్యయంత్రము కమిటీరాడ గారు చూచి వచ్చిరి. "అని వెంటిట్ ప్రెంచియన్" అనుపత్రిక వ్రాసింది.

దక్షిణ సాంధ్య సానము

ప్రాంత దేవినుగాడి మరణము.

ఉదకమండలము జనవరి 30:— ప్రాంత దేవినుగారు చాలకాలము జబ్బులో నుండి నేటి యధ్యయమున బర్మాలో మ్యా వైద్యశాలలో చనిపోయిరి. వీరు క్రిష్టియన్లు, టి. జి. డేవిను గారి మూడవ పుత్రులు; జే. ఏ. డేవిను గారి సోదరులు. వీరు క్రిష్టియన్లు ఆటలో నిపుణులు.

నూతన ప్రభుమందిరము.

తిరువాన్కూరు దివాను గారు ప్రారంభించుట. తిరువనంతపురము ఫిబ్రవరి 1:— ప్రజలు చందాజీవీని నేడు మనుగడులలో కట్టించి ప్రభుమందిరము కడచిన సాయంకాలము దివాను గారివలన తేరువబడినది. తిరువాన్కూరు మహారాజా గారి యేబదివత్సరముల వర్ధంతి జ్ఞాపకార్థముగ, నిది 5 వలె రూపాయలలో నిర్మింపబడినది. ఈ మందిరములో నుంచబడిన మహారాజాగారి చిత్రపుటకూడ బహిరంగ పరచిరి. దివాను గారికి స్వాగత మిచ్చుటకు జనులంతా చూరకులై యుండిరి వీరు గంభీర శివస్వామి మిచ్చిరి.

బొంబాయి

రణరంగమునకు వెళ్లిన వాలంటీరు వైనికుడు. బొంబాయి వ్రాసిన సంగతులు. బొంబాయి జనవరి 31:— బొంబాయి వాలంటీరు వైనికుల సేవలో కొకరు రణరంగమునకు వెళ్లెను. ఇతడు మోటారు వైకి లుమీడ వెక్కి వైకి కోట్యులకు ఉత్తములు మున్నగువానిని తీసికొనిపోవుచుండును. ఇతడు ప్రాంతీయలను ఉత్తరభాగము నుండి, వ్రాసినయుత్తరములో నిట్లు తెలియజేయుచున్నాడు. బొంబాయి నుండి వచ్చినవారందరూ గుళుముగను సంతోషము గను నున్నారు. రోడ్డు ఆభాసముగనున్నది. కట్టలువిరిగి పడి పోవుచుండును. ప్రతిదినము ఒక యుద్ధద్రవమునుండి తప్పించు కొని బయటపడుచుండును. ఇక్కడ ఆలకాటుపడిపోతిమి. మేమిప్పుడు నిశ్రాంతి తీసికొనుచున్నాము (డిసెంబరు 31 వ తేది ని ఉత్తరము వ్రాయబడినది.) ఇంతకు పూర్వము పనిలో నుంటిమి. మాలో కొందరు కందకములలోని ఉద్యోగులకు సమాచారములను తీసికొని పోవ

లని యుండును. మీద తుపాకిగుండ్లు పడుచుండును. ఫిరంగి గుండ్లు వచ్చి దగ్గరనే ప్రేలుచుండును. కటికచీకటిలో ప్రయాణము చేయుట కులభముకాదు. అందులో దివము లేనప్పుడు కష్టముచెప్పు నక్కరలేదు. సేవలదగ్గర కాపుకాయవారిని చూచుటకు కలుగలేదు. మోటారు వైకిలయొక్క ధ్వనితో వారరుగుమాటలు వినిపడెను. అందుచే వారు ఒక తేక శత్రు వేమో యని తుపాకిని తీసిన వేయవచ్చును. మా మనుష్యులే మా కిట్లు ప్రమాదము కలిగించవచ్చును. మాలో నొకరిమీద మన సేవలదగ్గర కాపుకాయమున్న వారొకరు తుపాకిని తీసిరి. కాని వై వ వ శత్రువుల న త గు ల లేదు. ఆశ్చర్యకరమునకు మేము ఉత్తరువులను తీసికొని పోవలసి యుండుటచే మాలో రాత్రంతటను వెళ్లవలసి యున్నది. తక్కిన వారు ఆశ్చర్య సేవలో నున్నాడు ఇక్కడ చలి దుర్భరముగ నున్నది. ఎప్పుడును వర్షము. మాములను తలచుకొనిన గుండెలు పగులుచున్నవి. ఇన్నియవళ్లు ఉదను, మేము సహించుకొని, పనిచేయుచున్నాము. నిర్మాణవ్యయగు నొక ప్రదేశములో వైకిల రబ్బరుకు రంగ్రహముపడును. అప్పుడు మా పసేమి కావలసినది. ఒకరోజునయెందు కురియుచుండగా నిట్టి వల ఒకచక్రముయొక్క రంధ్రమునకు రబ్బరు అతికించి మర మ్మతుచేసితిని.

కలకత్తా.

బెంగాలు గవర్నరుగారు.

కలకత్తా జనవరి 31:— బెంగాలు గవర్నరుగారు కొద్ది రోజులలో, దక్కా పట్టణమునకు వెళ్లుదురు. 10 రోజులలో 15 రోజులలో అచ్చట సుకాముచేతురు.

బర్మా.

కెప్టెను ఫిన్లేగారికి నింపాడిగనుండుట. ఆలహాబాదు జనవరి 31:— పయనికు పత్రిక మాండలే విశేషముడిట్లు తిలకిస్తామను పంపుచున్నాడు:— కెప్టెను ఫిన్లేగారికి నింపాడిగనున్న దనియు, కల్తాపాహాద్ యుద్ధము చేసికొని యిటనటు కదలుచున్నారనియు, మాంసులను గాయము మాత్రమే తగిలినదనియు సరివచ్చు ప్రాంతములనుండి యిటీవల వచ్చిన సమాచారములకులన తెలియుచున్నది. కమ్మిషనరుగారు. కమ్మిషనరుగారు శనివారము మాండలేకువచ్చిరి. వీరు మయిలేనాకు చేపు బయలుదేరుచున్నారు.

ప్రెంచి ప్రకటన.

లండను జనవరి 31:— నిన్న సాయంకాలము ఇట్లు ప్రకటించబడినది:— అనేక చోట్ల ఘోరముగ ఫిరంగుల యుద్ధము జరిగినది. అన్ని చోట్లను మన శత్రువులకు గురైనది. బ్రిటీషు సేన లాబస్టీవర్థ అంతకుముందు పోగొట్టుకొనిన సైన్యములను తిరిగి ఆక్రమించుకొనినది. అట్లును దక్షిణముననున్న చర్చివై జర్మనీవారు తీవ్రముగ బాధలను పాలిరి అట్లును యింకా దక్షిణమున మన సేన రెండు జర్మను ఫిరంగులను, కొన్ని సైనిక కట్టడములను, కొన్ని మోటారులను మన సేన ధ్వంసముచేసింది. ఒక్కచోట గుంపుగానున్న జర్మను సేనను మనవారు చెల్లాచెదురుచేసిరి. జర్మనీవారు ఫౌంటైన్ మేడంవద్ద మూడు మార్లు మన సేనవైపడిరి. మూడుమార్లు మన సేన వారిని తమకేట కొట్టినది.

రైలులో దొంగతనము.

తెంగుపూరు ఫిబ్రవరి 1:— రెండు నెలల క్రింద తెంగు పూరు, హైదరాబాద్ స్టేషనులవద్ద రైలు పరుగెత్తుచుండగా ఎవరో రైలులో కాల్చివేట్లెత్తినను 300 రూపాయలను దొంగిలించిరికదా! ఆ దొంగల యింటివరకు అంతు విక్రమే. ఇట్టి దొంగతనము దక్షిణ ఇండియా రైలులో మెట్ట పాతం, కరమదైవ్యములవద్ద ఒకటి జరిగినది. పరగెత్తుచున్న రైలులోనున్న రైలువే సాము వైట్లెను పగులగొట్టి నోట్లు గాని, రూపాయలుగాని 3007 టిని దొంగిలించి. ఈ రెండు సేరములు పోలీసువారికి చాలలతన కలిగించుచున్నది.

లాబెస్టీ యుద్ధము.

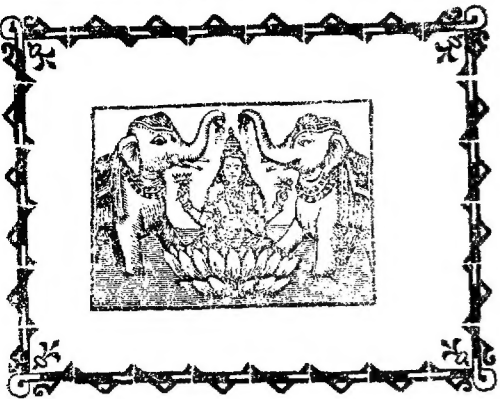
ప్రత్యక్షముగ చూచినవారు చెప్పుసంగతులు. లండను జనవరి 31:— ఇంగ్లీషువైనికలనుండి యుద్ధపు స్థితిగతులను స్వయముగ చూచినవారిట్లు తెలియజేయుచున్నాడు:— రైలువారుగూమననే మనైక్యమును ముట్టడించుటకు ప్రారంభ మౌనగ మనైక్యముయొక్క మడిభాగము మీద జర్మనుల ఫిరంగులు గుండ్లుపెడినవి. మేముకూడ గుండ్లును పరిచితిమి. ఉదయము 8 గంటల వేళ కాలవకు దక్షిణ భాగమున అంగ్లపరాసు వైన్యములవై జర్మనులు తలపడి

ఒకచోట మనైక్యమున వైని కొంత దూరము చేసింది. అప్పుడే కాలవకు తీవ్రభాగమునందుకూడ గివెంటియెద్ద మ మొదటి పంక్తిలోని కందకములమీద పడి జర్మను లాగ్రాము మన కొంతభాగ మాక్రమించుకొనగలిగి జర్మను పదాని సైన్యము తుములముగ ముందుకు రావారంభించిన తోడనే మేము సన్నీలలో వారిని తలపడి నూరుమందిని నాశనముచేసితిమి. కొన్ని గంటల వరకును యాగితిగ సంకుల సమరము జరిగినది. మధ్యాహ్నమున సరికి వారాక్రమించుకొనిన కందకముల నన్నిటిని ఆగ్రాముముచుట్టును మరల మేము సాగ్రాధముచేసికొంటిమి గివెంటికి ఈకాన్యభాగమునందు జర్మను లయచుసాయలు మమ్మును తలపడిరి. వారిలో చాలమంది చనిపోయిరి. కొంత మంది విడిపోయి మనైక్యములో చొరబడిరికాని వారందరూను ఒక్కరైన మిగులకుండ చంపబడిరి. వారలో పోల్వీయాది నవో మాలో నష్టములెక్కువ. ఈత్రుకాలవకు దక్షిణభాగ మన పోరు తీవ్రముగ రేకెసాగినది. ప్రధానముగదాని వచ్చుచున్న జర్మనులవై మన మరఫిరంగులగుండను పరచినది. అయిననువారు ముందుకు వచ్చుకొనవచ్చి మనచోట మనైక్యమున వైకిని ఛేదించగలిగిరి. మధ్యాహ్నము 8 గంటలయగు నప్పటికి పరాసు వైన్యములు మాకు తోడ్పడుటచే మేము జర్మనులను వెనుకకు తరమిచేయుగలిగితిమి. మా మొదటి సానములను మేము మరల చేరలేకపోయినను నూతన సానములలో మేము నిరవధగలిగితిమి ఈసంకులసమరమునందును జరిగిన పలము ఇటు క తీ త ప్ర శే త మై యుండెను. జర్మనులలో మాకంటె వేయిమంది అధికముగ చనిపోయిరి. పరాసువైనికలు కూడ జర్మనులను చాలమందినంపిరి. ఈసమయమునందు యుద్ధరంగములోని యితరప్రదేశములందు కూడ, పోరు తీవ్రముగ జరిగినది. జనోబెక్కులో జర్మనులు పరాసువారిని తీవ్రముగ నెదిర్చిరికాని తరిమివేయబడిరి. తీగలకంచెలలో మూడువందలమంది జర్మనులు చిక్కొనగా, తరువాత మేము చూచితిమి.

జర్మనులదేశవిధయుద్ధ నిబంధనములు

- (1) నా ప్రజలారా! మీ విశ్రాంతికిని మీ సౌఖ్యమునకును భంగము కలిగించి మిమ్ము పోలికలని కీడ్చిన దీ సంగ్రామమే. అయినను సందియమును మాంద్యమును సహిష్ణుతను గూడ నిది తొలగించుటకు వచ్చినది.
- (2) మీకి చింతకన్న నన్యచింత యుండరాదు. మరలొక నెలవరకు చిరకాలము జీవించగలిగినచో యుద్ధమువలన కలుగు మహాఘోరములను తృప్తిచేయుటకు పురుషాంతరముల వారు గూడ స్మరించుచుండుటను వివగలుగుదురు. కాని మనకే విజయము కలిగినచో జర్మను నియమముల ననుసరించి ప్రపంచమును పునర్నిర్మితముగ నొనర్చగలిగినచో పదియవ పురుషాంతరము వారే యుద్ధపుభి ఫలముల ననుభవించ గలుగుదురు.
- (3) యుద్ధమును భయంకర నామమును మూఢభావోపకారము వలన గాని తెలివిహీనముగ నెకసక్కెపు వాక్యమువలన గాని మరియు విధమున గాని మాటవలనగాని చిత్రపుటలనగాని మారు దుర్వినియోగము చేయరాదు.
- (4) ప్రస్తుతసమయమునకు తగినట్లు పోషింపి మిమ్ముట వారిని నాశనము చేయుడు. అటులచేసినచో భావి కాల మింకొక పండుగదినమును బోలె పొట్టుపడ మెయిండును.
- (5) ఎవరైన భూగర్భమున మిహితాసితలు కాళ్ళత విశ్రాంతి నందుచున్నారో అట్టి మిహితాసిత సురక్షణమున మిహితా సితలను గౌరవింపుడు.
- (6) ప్రస్తుతమున మిహితాసితల జీవిత మపాయస్థితి యుండున్నది. వారిని సురక్షించుటకు మీరు శత్రుసంహార మొనర్పవలెను.
- (7) ఎవ్వరి మిహితాసితల స్వాస్థ్యమో వారిని మిహితాసితము కానీయరాదు.
- (8) జర్మనులదేశపు శ్రీమత మనమతోడనే స్వాగత్యుగ మొనరించుచున్నాడు. వారు పరిచేతన మొనర్పటందనే సంతాప మనుభవించుచున్నాడు. కాన మీరువారలను గౌరవింపవలెను.
- (9) మిహితాసితలగుర్ని యొసంగబడు మాటసాత్వమును మీరువిని సహించరాదు.
- (10) మిహితాసితలను సీతులను దోషములను నవో విధానమున వస్త్రధారణ విధానమును విదేశీయులకు మాత్రమే యవకాశమును నల్లొనర్పబడిన వారి నన్నిటిగూడ మీ శత్రు మాత్రమేవలంబింప నచేక్షింపకుడు. జర్మను భావమే భావి కాలమునకు గూడ ప్రపంచమునందు వ్యాపించు చుండునటొనర్చుడు. విద్యావితరణమున కక్షింపవచ్చు మై పక్షానమున జరియమై జర్మను ప్రభావము కర్వణమునకును తుభిఫలప్రదముగ నట్లు చేయుడు.

ఉదేశనిబంధనలను మూర్ఖులచి వాస్తవ్యులగు డాక్టరు, కారలు ఉబ్బగా చెప్పరచిరి. — డెయిలీ మెయిలు.

ఆంధ్రపత్రిక

1915 వ సం॥ ఫిబ్రవరి నెల 1 వ తేది

సోమవారము.

పారిశుధ్యము.

నేటికినము శానిటేషను అను నాంగ్ల పదముచే వ్యవహరింప బడుచుండు దేశపారిశుధ్య విషయము 1908-వ సంవత్సరమున మన ప్రభుత్వము వారి శ్రీవాలోచనలోనికివచ్చినది. ఆ విషయంబడియూ ప్రభుత్వము వారివద్ద నొమ్ము నిలువయుండు చేత దేశపారి శుధ్యమునకని అన్ని రాజధానులకును విశేషముగా గ్రాంటులు మంజూరయ్యెను. నాటి నుండి నేటివరకును ఇట్టి గ్రాంటులు దినదిన ప్రవర్ధమానముగా నియ్యబడుచు వచ్చుచున్నవి. ఈ గ్రాంటులమూలముగా మనరాజధానిలో కొంతముఖ్యమగుపని జరిగియున్నది. పారిశుధ్య విషయములలో ప్రజలను నడువగల అధికారులు శిక్షితులయినారు. మనరాజధానిలోని 63 నగరపాలక సంఘములలో 20 ఆరోగ్యకరమగు మంచినీళ్ల వసతిని గాంచినవి. 8 నగరపాలక సంఘముల విషయమున పనివంజూరయి జరుగుచున్నది. ఆరింటికి పుసోదానులెక్కలు సిద్ధమయినవి. పదింటివిషయ మాలోచింపబడుచున్నది. గ్రామసీమలలో మంచినీళ్ల బావులు త్రవ్వించి నీరు పరిశుభ్రముగా నుండునట్లు కట్టుదిట్టములు చేయుటకు నొకటిరెండు తాలూకాలలో నుపక్రమింపబడినది. తలాకములు పరిశుభ్రముగా నుంచుట కష్టతరము గాన ఆవిషయము నిప్పుడు ప్రభుత్వమువారు తలపెట్టలేదు. అన్ని పట్టణములలోను వెంటచు కడలించుటకు దినదినమును బలతరములగు నేర్పాటులు కావించబడు చున్నవి. దానిని ఎరువుగా నుపయోగించు నప్పుడుగూడ ఊరువలని కోగములు కలుగకుండ శుద్ధిరచుటకు నిదివరకు ఉడకమండలము, బరహంపు గము, సేలము, కుంభకోణములు తగినవరక రములను జేర్చుకొనినవి. కలరా, క్లేగు, ఊయము మున్నగు నానిని నివారించుటకు తగినప్రయత్నము లెన్నియో యొనర్పబడి యున్నవి. కడపటి వ్యాధిని నివారించుటకయి దక్షిణ ఇండియా హిజీ సంఘము వారు మదనపల్లిలో నెలకొల్పిన ఆరోగ్యశ్రమము నకుకట్టడము ఇత్యాదుల నిమిత్తమై రు. 30,000లు ప్రతిదిన వ్యయమునకయి సంవత్సరమునకు రు. 10,000 లకు మించకుండను ప్రభుత్వమువారు గ్రాంటులిచ్చి యున్నారు. కుళ్ళురోగులకును ఆలయములు ముఖ్యముగా పాదీల ప్రయత్నముచే నచ్చుటచేర్చబడినది. ప్రభుత్వమువారు వారి కయి చెంగల్పట్టాలో 300 రికి ఉపయోగమగునట్లు నివేశనమును కట్టించుటకును కుళ్ళురోగులకుసంబంధించిన శాసనము నన్నిచోటులలోను బాలోనికి జేర్చుటకును తీర్మానించినారు. మనదేశమునకు ముఖ్యమారి కంటె నెన్నియో చెల్లెక్కువ మహామూల్యగు శీతజ్వరములను మాన్పించుటకు మహా ప్రయత్నము లొనర్పబడుచున్నవి. దీనికిగా నొక

బోర్డు ప్రత్యేకముగా నేర్పడి యున్నది. వీరిది వరకు మద్యానునగర ప్రాంతములు విమర్శించియున్నారు. ఈకోగము విషయమై సర్వేకూడ చేయబడినది. సజాసీ ప్రదేశములు, పశ్చిమతీరపు మన్యభూములు, దత్తమండలములు, నెల్లూరులో కొన్ని భాగములు శీతజ్వరములకు నునికివట్లునట తెలియపచ్చియున్నది. ఈజ్వరమును ఆపుటకు నెన్నియో యుపాయములను తత్తులు వెదకినారు. క్వయినా అమ్మించుట మొదలు చోటినుండి చోటికి మారులను కొనిపోవు నైద్యులవరకును సమపాయములచ్చుటచేర్చుట నేర్పడుచున్నవి. ఇదివరకు పేర్కొనిన వ్యాధుల విషయమున మాత్రమే కాక స్పృటకము ఏనుగుకాళ్లు మొదలగు ఇతరవ్యాధుల విషయమున గూడ కొంతపరిశ్రమ జరిగియున్నది. 28 నగరములు పారిశుధ్య విషయములకై సర్వే యొనర్పబడినవి. ఇట్టి సర్వేలు ఇంకను చురుకుగా నొనర్చి ఆయాపట్టణముల యవసరములను బట్టి కార్యక్రమమేర్పరచుటకు ప్రభుత్వమువారు పారిశుధ్యశాఖవారికి నుత్తరువులిచ్చియున్నారు. పట్టణ నిర్మాణవిషయములు ప్రస్తుతము ప్రొఫెసరు గెడ్డినుగారి మూలమున లోకము కంటియెదుట నుండునవియే కాన విశేషించి తెలియపరచ నక్కరలేదు. ఇట్టి కార్యక్రమముమాత్రమే కాక యీ కార్యక్రమమునకు కావలసిన శాస్త్రజ్ఞకోధనయు విజ్ఞాన ప్రచారమును కూడ కలుగజేయుటకు ప్రభుత్వము వారారంభించినారు. ఈనగరమున కింగు ఇన్స్టిట్యూషను నేర్పరచి అక్కడ కావలసిన కొన్నిముఖ్యోపధులను సిద్ధముచేయుచుట యందును పని నడుపుచున్నారు. శ్రీశీకాపురము రాజాగారి యాదార్యముచే నిటీవల అతిమూత్ర వ్యాధికారణముల పరిశోధనకు మార్గ మేర్పడియుండుట మాచమనరులెరింగియే యున్నారు. ఇటీవల శానిటరీ కమిషనరు గారిచే మాదిరి యుపన్యాసములను వాల్చించి గ్రామసీమలవారికి వానిని వినిపించుటకు ప్రభుత్వము వా నేర్పరచుచుండుటయు మాచమనరులెరింగి నదియే. ఈవిధముగా ప్రభుత్వమువారు గ్రంథరూపముగా ప్రకటించుచుండు రిపోర్టును బట్టి చూడగా 1908-వ సంవత్సరము మొదలు నేటివరకును నీ ఆరు సంవత్సరములుగా నెంతో పని జరిగినట్లు కాన్పించు చున్నది. స్థానికస్వపరిపాలనా సంఘములవారు తమ ఆదాయము నుండి మొదటికంటె కప్పుడు రెట్టింపుగాసెలపు చేయు చున్నారు. ప్రభుత్వపువారి గ్రాంటులు మొదటి గ్రాంటులతో పోల్చిచూచిన యెడల మూడింతలయినవి. మొత్తముమీద పారిశుధ్యవిషయమున నీహ్రస్వకాలమున సంతసింప వలసిన యభివృద్ధి కలదనుటకు సందేహింప బనిలేదు. కాని ముఖ్యముగా రెండు కారణములవలన కలుగవలసి సంతోషము కలుగలేదనుట నిక్కువము. మొదటి కారణమును ప్రొఫెసరు గెడ్డినుగారు నిరాఘాటముగా బయలుపరచినారు. పారిశుధ్య పండితులను పేరుపెట్టుకొని స్థానికాను కూలనను కూలముల నెంచక స్థానికాను భవముకలవారి సలహాల కొక్కొకవేళ న్యతిరేకముగా నిరంకుశముగా పనిజరిపియుండు నధికారుల మూలముగా నెంతో ద్రవ్యము వృథయైనది. ప్రభుత్వమువారి రిపోర్టు యొక్క ఉపసంహారములో ప్రజామోదమును ప్రజానాయక సాహాయ్యమును నుండుట చేత నింతయైనను సాధ్యమయినదని వ్రాయుచున్నారు. దీనికి ప్రజలును ప్రజానాయకులును కృతజ్ఞులేకాని ప్రభుత్వము వారింకను పారిశుధ్య విషయములోత్రేసు ప్రజలను తగినంత విశ్వసించి వారిప్రతినిధుల సహాయము రాగలిగినంత స్వీకరించుచుండ లేదనుట మామొట్టి. ఇది సకా

రణమునుటను ఇదివరలో ప్రజలకై యేర్పడనుండు ఉపన్యాసముల నిచ్చుటకు నిర్ణీతులైన అధికారుల తెగలను గురించి వ్రాయుచు నిరూపించితిమి. ఈతరుణమున పెంచి వ్రాయ నక్కరలేదు. మన ప్రభుత్వమువారు సాధ్యమయినంత అనధికార సాహాయ్యము స్వీకరింప బాటుపడుదురనియు రానురాను విశేషముగా దేశభాషల నుపయోగించి తమప్రయత్నములను ప్రజకు తెలియజేతురనియు నమ్ముచున్నాము. రెండవలోపము ఇయ్యబడు గ్రాంటులకు స్థానికభావము లేకపోవుట. నగరపాలక సంఘములవారికి ప్రభుత్వము వా శ్రమిత్తురో యచ్చువరకును తెలియదు. ప్రతిసంవత్సరమున నగునిర్ణీతమైన సెలపు వారు పెట్టుకొనుటకు వీలులేదు. అందుచేత గ్రాంటులను తాత్కాలిక వ్యయములకు వినియోగించు వారగు చున్నారు. ఇందువలనను నెంతో ప్రయత్నము విఫలమగుచున్నది. దీనిని సస్పట్టు కూడ ప్రభుత్వము వారాలోచింపవలసియున్నారు. పారిశుధ్యవిషయమున జరిగిన పనిపైన నెంత విరివిగా కాన్పించినను మన మింకను నావిషయమున గడవనైన దాటలేదు. గ్రామసీమల పారిశుధ్యమునకై ప్రయత్నములే చేయబడలేదని ప్రభుత్వమువారే అంగీకరించియున్నారు. నగరములకు సంబంధించిన వరకు గూడ నింతకాలమును ప్రయోగములలోను పొరబాటులలోను సరిపోయినది. ఇప్పుడిప్పుడు కండ్లు తెరుచుచున్నాము. కొలదికాలములోనే అధికారానధికారుల పరస్పర సాహాయ్యముచే మనదేశమున పారిశుధ్యకార్యములు నిరాఘాటముగ సాగి, ఆరోగ్యస్థితి దినదినాభివృద్ధి గాంచునుగాక యని విశ్వసించుచున్నాము.

మద్రాసు నగరమునందువలె బొంబయి నగరమునను శుద్ధమగుపాలకు ప్రజలు కష్టపడవలసియే యున్నారు. కాని అచ్చట ప్రజాహిత కార్యము పట్ల దృష్టియున్నది. ఇచ్చట అదితక్కువ. ఎక్కడ నైనను మన పరిసరములలో దృష్టాంతములు కానవచ్చిననే కాని మనము కదలికచూపువారము కాము. అది చూపినను ఒక్కొక్కప్పుడు చాలియుండును. బొంబయి పరపతి సంఘముల అసిస్టెంటు రిజిస్ట్రారుగారు, థానా, కల్యాణ్ లను బొంబయి ప్రక్కనుండు స్థానములలో క్షీరకరిశ్రమను నిర్వహించుటకు పరపతి సంఘము లేర్పరచినారు. ఆసంఘముల యభివృద్ధితో మంచినీళ్లుబొంబయికి దొరకగల వని లోకు లభిప్రాయపడుచున్నారు. అక్కడి ప్రతిష్ఠాపనలను జాగ్రత్తతో నభ్యసించి మన నగరమునకు కూడ నట్టివసతిని కలుగజేయుటకు నెవ్వరైనను నాయకు లనిపించుకొనువారు మార్గమేర్పరుపరాదా!

నగరపాలక సంఘముల స్వాతంత్ర్యమునకు సంబంధించిన చిత్రమొకటి ఇటీవల బర్మాలో జరిగినది. ఇకసీను పురపాలక సంఘమువారు మోటారు బండ్లపై సుకమేర్పరచిరి. దానిని ఒక్క లెప్పి నెంటు గవర్నరుగారు మంజూరుచేసిరి. మజియొక లెప్పి నెంటు గవర్నరుగారు, సో హార్టీ ఆడముసనుగారు ఏలొకో, బహుశః మోటారుకారుల యజమానులగు తమపరిజనుల నూటలను వినియోగించి న్నులనుతోలగించవలసినదని కోరిరి. నగరపాలకులు వెంటనే వినవలయుననుట అధికారుల సామాన్య భిప్రాయము. కాని ఆసంఘమువారు వినినవారు కారు. అంతట లెప్పి నెంటు గవర్నరుగారు నగరపాలకసంఘముల చట్టమును వెదకి అందులో నొక సెక్షను ననుసరించి తామే ఆపనిలో ప్రవేశించి పన్నును రద్దుచేసిరిట. నగరపాలకు లేమిచేయగలరు?

స్థానికవార్తలు.

ఫిబ్రవరి నెల సభావివరములు.

1-వ తేదీ మంగళవారము

లాల్మోహన్ దంపతుల చిత్రపటములను శ్రీ గవర్నరుగారు బహిరంగ కలహారమున శాసన నిర్మాణ సభాభవనము పూ. 11-0

శాసననిర్మాణ సభ 4-30

యధ్యక్షుని యుత్సవము, ఎలెక్ట్రిక్ థియేటరు సా. 9-30

కార్పొరేషను స్పెషల్ మీటింగు సా. 5-15

ఆనిబిసెంటుగారి సంఘసంస్కార బోధనాసము, పచ్చయప్పకళాశాల సా. 5-30

3-వ తేదీ బుధవారము

మృగయావిహారము, పరంగింపడ తోమ్మిదవ మైలురాలియొద్ద ప్రా. 6-15

జాట్ల బాలికావారకాల, పెట్టెండు ప్రభుత్వ గారు బహుమతులు పంచివెట్టుట సా. 5-0

యధ్యక్షుని యుత్సవము, ఎలెక్ట్రిక్ థియేటరు సా. 4-30

రా. 9-30

దీపములవేళ. — నేడు, రేపు సాయంకాలము 6-30 గంటలకు దీపములు వెలిగింపవలయును.

జిమ్మానాలో బ్యాండువాద్యము. — రేపుసాయంకాలము 5-30 గంటలకు ఎమ్. ఎస్. ఎమ్. రైల్వేస్టేషన్ వారి బ్యాండు గావనినోడిను గావించబడును.

క్రిమినల్ సెషన్సు విచారణ. — ఈవిచారణ నేటి రెండు ప్రారంభమయ్యెను. న్యాయమూర్తి జుమార్ స్వామి శాస్త్రిగారు విచారణ జరగించుచున్నారు.

ఏషియాటిక్ స్టీమ్ నేవిగేషన్ కంపెనీ. — ఈ కంపెనీవారు క్రొత్తగా నిర్మించిన 'ఎస్. ఎస్. సిక్' అనేది స్టీమరు కలకత్తానుండి యానెల 6-వ తేదీ చెన్నపురికివచ్చి తరువాత బొంబాయికి వెళ్లును.

మొరెక్కిన స్టీమరు. — బెన్సు అందు కంపెనీవారేజెంటుగానున్న 'లూబ్ మోర్' స్టీమర్ నడుమ సెన్నూరు తగ్గణ మొరెక్కి యుండెను. దానిని రిటీవర్ నెడి నౌక పిటిలానేట్చీ చెన్నపట్టణమునకు తీసికొని వచ్చినది.

జేనిప్ మిషన్ భజనమందిరము, ఎలిఫెంట్ గేటు. — రేపు మంగళవారము సాయంకాలము 6 గంటలకు జాన్ ఆర్. ఐనాక్, బి. ఏ. గారు ఆమెరికా దేశమును సూర్యుల తమ యనుభవమును పురస్కరించుకొని ముచ్చటించెదరు.

ఒకయూత్సవమాత్రం. — ఎన్ను తెల్లవారుసరికి రాజు మొదలియారుయొక్క కళిబరము బాట్టిటవును కృష్ణస్వనా యకునిగుంటలో తేజుచుండెను. అతడు కొంతకాలముగా నేదో వ్యాధితో బాధపడుచుండి తుదకు బాధపడలేక యాత్మ హత్య చేసికొనెనట. పోలీసువారు కళిబరమును వైద్యుని వైద్యము కొనిపోయిరి. మామూలు విచారణ జరగును.

గ్రామ్యయెట్ల క్లబ్బు, వై. ఎమ్. సి. ఏ. — అటు మొన్న సాయంకాలముక సాంఘిక సమావేశము జరగెను. విశేషాంతరము, పత్రికను కొకసారి సమావేశము పుస్తక ప్రీతుసంఘముకటియు, వారమున కొకసారి సమావేశ మగు వర్తమాన విషయ విచారక సంఘముకటియు నేర్పాటు చేయుటకు తీర్మానింపబడెను. సాంఘిక సమావేశములు నెల కొకసారి సమావేశమగుటకును తీర్మానింపబడెను; ఈనెలలో మహా బలిపురము వెళ్లుటకును కూడ తీర్మానింపబడెను. క్లబ్బు లో నిప్పటికి 35 మంది మెంబరులున్నారు; మొత్తము 50 మంది యగువలయును, చేరుకొనబడుదురు.

ప్రాఫెసర్ గిడ్డిన్ గారు. — యూనివర్సిటీ యంప న్యాయముల నిమిత్తము నిర్ణయింపబడిన టిక్కెట్లయిపోవుట చేత, తామేనాడొసంగెడి యూనివర్సిటీ యంపన్యాయము నా మలునాడు తెల్లవారి 9 గంటలకు నెనేటు హాసునందలి ప్రదర్శనము సమయమున సంగ్రహముగా మరల ప్రసంగించుటకు ప్రాఫెసర్ గిడ్డిన్ గారు ప్రాణకోన్నాడు. ఇప్పుడేపోయిన యంపన్యాయముల నిమిత్తము టిక్కెట్లను పొందియున్న వారి ప్రసంగములకు కూడ రావలెనని వాదకోరిక. యూనివర్సిటీ యంపన్యాయములకు సంబంధించిన టిక్కెట్లుగలవారు కూడ పోవచ్చును. తదితరజనులు ప్రదర్శనపు టిక్కెట్లు కనుకొని పోవచ్చును.

చెన్నపురిలోని సభలు.

రజస్వలా వివాహ నిషేధసభ.

చెన్నపురిలో మైలాపురమున శనివారమునాడు (30-1-15) సాయంకాలమున 8 మొదలు 8 వరకును పూర్వార్ధవార పరా యణులసభ జరిగినది. రిజస్ట్రారు వి. సుబ్బారావు గారధ్యక్షిత వహించి శాసనానుకూలు రిచటు ప్రసంగింపరాదని నుడిచిరి. అధ్యక్షుని యంపన్యాయసాంతరమున టి.ఆర్. రామచంద్రయ్యగారు రజస్వలాసంతరవివాహములు చెల్లదగినవిగావను తీర్మా నమును ప్రతిపాదించిరి. టి. రాజగోపాలాచారి గారతీర్మాన మును బలపరిచిరి. ఏ. పంచాప కేశయ్యగారును రాజధాని కళాశాలలో సంస్కృత పండితులగు నరసింహాచార్యులు గారును పచ్చయప్ప కళాశాలలో సంస్కృతపండితులగు నారా యణశాస్త్రిగారును, బెజవాడ వాస్తవ్యులగు శేషచలపతి రావు గారును గూడదానిని బలపరిచిరి. తీర్మానముగిరింపబడినది. ఈ విషయమును జిల్లాబోర్డులయొక్కయు మ్యునిసిపాలిటీల యొక్కయు అభిప్రాయముల కొరకు పంపుట తగదని రావు బహద్రుర యస్. రామస్వామయ్యగారు మరియొక తీర్మాన మును ప్రతిపాదించిరి. కె. ఆర్. సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి గారతీర్మానమును బలపరిచిరి తీర్మాన మంగీకరింపబడినది. ఈ తీర్మానములకు స్థానికసామ్రాజ్య ప్రభుత్వములవారికి విన్నవించుట కొక సంఘ మేర్పరచబడెను.

రాయపురము వైద్యపాఠశాల

వార్షికవిశోదములు. విశోదగోష్ఠి.

ఈసభ శనివారమునాడు (30-1-15) జరిగినది. వెంక్ట మంది విద్యార్థులును పాఠకులునువచ్చియుండిరి. మొదట పండె ముఖ మున్నగువిశోదములు పాఠశాలావరణమున జరుపబడినవి పిమ్మటసభజరిగెను. సభ్యుజనరలుగారును అయ్యధ్యక్షయును గౌ॥ శివస్వామయ్యగారును మరికొందరు వైద్యశాఖాధ్యక్షులునుపాక్షాత్త్యక్షిలునువచ్చిరి. బెన్సురమాను (సభ్యు జనరలు) దొరసానిగారు పండెముల గిరినిపాకి బహుమతు నొసంగిరి. పిమ్మట శివస్వామయ్యగారుపర్యవేరించి, హిందూ దేశపు సామ్రాజ్యప్రజల భావములు చిత్రములు, వారురోగము కుదిర్చినపిమ్మట వైద్యులకుసామ్యయ్యగోరెదరు. చివారలుల గాకుండ రోగమురాకుండచేయుటకు ముందుగనే వైద్యులకు సామ్యిచ్చెదరు. అంగవైద్యమునందు హైందవుల కభిమానము లేదనుట నిశ్చయముకాదు మిరందరును గౌరవముతో ధనాకాపరతను నీచభంగి మెలంగక వైద్యశాఖా గౌరవమునకాపాదవలయును. వైద్యులకు సత్కార మొనరించుట మనదేశీయులగుండ వెనుకతియువారుగారు. సాధారణముగ తాంబూలమైన నొసంగక మనవారు వైద్యుని సాగనంపక. ఆతాంబూలము ధనసహితముగనే యిండును. కాని రోగము కుదిరినను కుదుర్చుకొన్న వచ్చిన ప్రతిపాకి నింత సామ్యియ్యలెనను పద్ధతిని హిందువులంగీకరింపరు. ఎటు లైన నీ భవవిషయమునకూడ రానురాను మనవారు ప్రస్తుతా చారముల ననుసరింప గలుగుదురు. వైద్యులకు భవసంపాదనము కన్న సంతోషప్రదమగువిషయము మావసంఘబాధానివారణ సంజనిత మహదానందమైయున్నది. దానికవియు సీతుగావు. వైద్యవిద్యార్థులలో వెంక్టమంది యుద్యోగమున ప్రవేశించిన పిమ్మట వైద్యవిద్యార్థినిగిడికి ప్రయత్నించరను నింద యొకటి కలదు. అట్టిదనను తొలగింపవలెక. మికటియక కాశము లధికముగ కలుగుచుండును. దేశీయ వైద్యమునగూడ మిరవ కాశము కలిగినవృద్ధుల గమనింపదగును. మిమపయుక్తమని తోచిన సాధనముల నుపయోగింపదగును. దేశీయవైద్య మన్నం తమూత్రమున నిరసింపదగుదు. ప్రతిముసలమ్య మూటలను విశ్వ సింపదగుదు. ఆభావము గమనింపవలెను. వానిని పరిశోధింప వలెను. మిరారోగ్య విషయములనుసామ్యధ్య విషయములను గమనించుచుండవలె నని అయ్యగారు వైద్యవిద్యార్థులకు హితోపదేశ మొనరించిరి. సభ్యు జనరలు గారుగూడ హితోపదేశ మొనరించిరి.

చెన్నపురి శాసనసభ.

ఫిబ్రవరి 2వ తేదీని చెన్నపురిలోని సభాశాలలో పగలు 11 గంటలకు శాసనసభాసమావేశము జరుగగలదు. కార్యక్రమము.

(1) ఆర్. బి. క్లగ్గుగారు ప్రమాణ మొనర్చి సభాసభి నాసీనులగుదురు.

(2) గౌరవనీయులగు అధికారసభ్యులు 113 ప్రశ్న ముల పేరిగియుండిరి. వీనికి సమాధానములొసగబడును.

(3) గవర్నరుగారంగీకరించిన శాసనములు. సభనామ 1914వ సంవత్సరము నవంబరు 21వ తేదీ నామోదించిన తరు పతి దేవస్థానపాఠశాలల శాసనమునకును చెన్నపురి అధికార విభజన శాసనమునకును 21వ తేదీ నామోదించిన డిప్యూటీ కలెక్టరుల శాసనమునకును శ్రీగవర్నరుగారునుమతి నొసంగిని కార్యదర్శి లెలుపును.

(4) శ్రీగవర్నరు జనరలుగారంగీకరించిన శాసనములు. ఆయాతేజల నాయకాశసములకు గవర్నరు జనరలుగారు నను మతి నొసంగిని శ్రీగవర్నరుగారు తెలియచేసెదరు.

(1) 1914వ సంవత్సరపు తరుపతి దేవస్థానపాఠశాలల శాసనము 81-12-1914 (2) 1914వ సంవత్సరపు చెన్నపురి డిప్యూటీకలెక్టరు శాసనము 6-1-1915 (3) 1914వ సంవత్సరపు చెన్నపురి అధికార విభజనశాసనము 15-1-1915.

(5) శాసనసభలలో కార్యనిర్వాహక మాత్రములు. కార్యనిర్వాహణ సంబంధము 67,68 మాత్రములకు 21-11-14 వసంఘమునా నామోదించిన సవరణలకు 9-12-14వ శ్రీగవర్నరుగారంగీకరించిన కార్యదర్శి ప్రకటించును.

(6) సంఘమువారికి వచ్చిన లేఖలు ఈక్రింద వివరింప బడిన లేఖలు సంఘమువారికి వచ్చినవని కార్యదర్శి విన్నవించును. చెన్నపురి ఎన్జీబియూలందు ఆర్టునకును చెన్నపురి నీటి పారుదల శాసనమునకును, రజస్వలా వివాహమునకును సంబంధించి వ్రాయబడిన లేఖలువచ్చియున్నవి.

(7) చెన్నపురి అక్కాసీతమ్మ 1886 ఈశాసనమున కొక సవరణకు గౌ॥ శివస్వామయ్యగారు ప్రతిపాదించెదరు.

(8) ప్రజోపయోగములను నితర విషయములనుగూర్చిన తీర్మానములు.

(1) జిల్లాబోర్డుల కధికారులను కుటుంబముగా నెన్ను కొనకుండ జేయుట.

(2) రాజధానిలోని అపరాధిని పురణస్థానములను గూర్చి విమర్శించుట కొకసంఘమున అధికారుల ననధికారు లను కలిపి ఏర్పరుచుట.

(3) సారాధికారిములను పరిష్కరించుటలో దను మును నిర్ధారణచేయు పద్ధతి నేర్పరుచుట.

(4) ఈ రాజధానిలో జనసంకీర్ణములగు జిల్లాలలో నవకాశమున్నంతవఱకు గ్రామ స్థలములను నిరూపించుటకును జన సంకీర్ణములగు పట్టణములలో నవకాశ మున్నచోట గృహ నిర్మాణ సహకారసంఘముల నేర్పరుచుటకును ప్రతిఫలము చేకూరువిధమున నొకయధికారి నిబ్బందిని ఏర్పరుచుట.

(5) అటవికసంఘమువారి లిఖితవృత్తాంతమువై ప్రభు త్వమునా రొసుగిన యుత్తరువుల నమలుజరుపుట కవకాశము కలుగునట్లు దక్షిణజిల్లాలగుంపులలోగూడ కొన్ని అనుకూల స్థానముల నెన్ని అచట గ్రామపంచాయతీల నేర్పరుచుట.

(6) జిల్లాబోర్డుల స్వాధీనమందున్న అనాగరకప్రదేశ ములలో పారిశుధ్యము నిశ్చయి చేయుటకు ప్రతిసాలు నను కొంతధన సహాయము చేయుట. అందులకొక నేర్పరుచుట.

(7) జిల్లాబోర్డుల వారి యాజమాన్యముక్రింద నున్న వైద్యప్రతిస్థాపనముల వ్యయములలో సగభాగము రాజధాని వరుంబడినుండి యొసంగిబోర్డుల అనాయమును చక్కచేయుట.

(8) అవవులలోనుండి ఆక్రమముగ కొనిపోబడిన సరు కుల మెల కపరాధపురుషులు 30 రెట్లకన్న అధికముగ నన్నట్టియు ఆక్రమముగ కలుపులకు మేపుటకు అపరాధపు రుషులు విధింపబడినట్టియు నేరములను డిప్యూటీ (డివి జనలు) మేజిస్ట్రేటులు విచారింపవలెనను నాటవిక సంఘము వారి నూచనల నాచరణముకొందు వెట్టుట.

(9) తలారులు వెట్టివాండ్లనురకట్టులమున్నగు గ్రామ నాకరులకు పనిచేయ్యున జీతము చాల తక్కువగనుండుటచే వారికివనోపాధిచక్కగ జరుగునట్లుజీతమును పెంచించుట.

(10) చెరకు,కమలపాకులు,అరటి,పసుపు, కుదురుకండ తోటలకు గూడ కొప్పులితోటలకు మున్నగు తోటలకు విధింపబడిన కేటుకనే నీటితీరున విధించుట ఆముదపు గింజలుకు పాకారులకు ప్రస్తుతమున్న పన్ను లో సగమిచ్చు కొనునట్లుగాక నాలుగవవంతు మాత్ర మిచ్చు కొనునట్లు చేయుటయును నీ తీర్మానములను గౌ॥ ఏ. యస్. కృష్ణారావుగారును రావుబహద్రుర ఎం. రామచంద్ర రావుగారును. కె. రామయ్యగారును సి. వి. యస్. నరసింహ రాజుగారును రావుబహద్రుర పి. శేకనపిళ్లగారును కే. ఆర్. వి కృష్ణారావుగారును ప్రతిపాదించెదరు.

FOREIGN TELEGRAMS.

(REUTERS AGENCY).

THE GREAT
EUROPEAN WAR.
WAR NEWS.

GREAT BRITAIN.

The Naval Victory.

The "Indomitable's" Part in the Fight.

LONDON, January 30. An officer of the "Indomitable" in a letter says that all hands were ordered to be in fighting rig at half past five on Sunday morning and breakfast was had at six. He mentions that a Zeppelin dropped bombs on the British destroyers, but a few rounds of shrapnel from the "Tiger" and the "Indomitable" put the Zeppelin to flight. We passed a mine which fortunately none touched.

A Terrible Sight.

The "Blücher" was a terrible sight. She had great holes in her sides, her guns were cocked up at all sorts of impossible angles, and she was a mass of smoke. The crew crowded the poop waiting for her to sink. Then a torpedo just missed us.

Only Forty Miles from River Ems.

It may have been the last effort of the "Blücher," but as we were only forty miles from the Ems river it was more likely a submarine. The most satisfactory thing from the "Indomitable's" point of view was her steaming. Everything went like clockwork.

"Well Done Stokers."

An officer on the "Lion" says the "Indomitable" steamed at a rate undreamt of by the builders. The stokers off duty swarmed to the hold to help their comrades. Sir David Beatty at the end of the action signalled "well done, stokers of the 'Indomitable'."

Battle Cries.

A Chaplain who was present at the battle writes:—"The men shouted as they loaded guns, 'That's for Scarborough' 'That's for the baby-killers' Then Tipperary was sung and the enthusiasm was intense. Divine service was held after the battle. The attendance was voluntary, but the deck was crowded."

Testimony to British Gunnery.

It has been ascertained that the Germans, rescued in the North Sea battle, represent practically every large and some smaller ships. This is a testimony to British gunnery. Scores of men horrified at the carnage leaped into the sea preferring death by drowning or trusting to British rescue. So great were the German losses and so terrifying the scenes. All regarded the vessels as doomed. One prisoner has become insane.

"Kolberg" Reported Safe.

The German official report says that the "Kolberg" is safe.

Zeppelins Hit by Guns-Fire.

German Prisoners' Admissions.

The German prisoners taken in the North Sea battle have admitted that Zeppelins were hit in twenty-seven places by the guns of the "Arethusa" and the "Undaunted" in the raid on Cuxhaven and that two ships in the Cuxhaven roads were badly damaged.

The Steamer Bencruachan Torpedoed.

LONDON, January 31. The Steamer Bencruachan has been Torpedoed by a German submarine off Fleetwood. The crew were landed.

FRANCE.

Further Engagements at La Bassee.

British Repulse German Battalions.

PARIS.—The communique says:—"Before Cuinchy, near La Bassee, the British army repulsed an attack by three German battalions. The enemy sustained heavy losses."

Enemy's Ammunition Caissons Destroyed.

Elsewhere the day was mostly calm with occasional artillery duels. The French heavy guns bombarded the German batteries north-ward of Arras and blew up the caissons. The enemy at Flirey exploded a mine with the intention of wrecking our trenches, but only succeeded in destroying their own.

German Attempts to Cross Aisne Repulsed.

LONDON, January 30. PARIS.—Last night's communique said:—"East of Soissons the German twice attempted to cross the Aisne but were repulsed."

Dunkirk Bombed.

Several aeroplanes bombarded Dunkirk on the night of the 28th inst., killing and wounding some persons. The damage to property was insignificant.

Enemy's Camp Bombed.

Two French Aeroplanes early this morning dropped numerous bombs in the enemy's camp in the region of Loan, Lafere and Soissons.

A German Aeroplane Captured.

A German aeroplane was brought down east of Gerbe Viller to-day and the aviators captured.

TELEGRAMS.

Failure of German Attacks.

Their Present Object.

LONDON, January 30.

While the fury of the German attack on the Allies' lines in the west has spent itself after an effort to mark the Kaiser's birthday and the Germans are gathering strength for a fresh attempt, attention is now chiefly directed on the campaign in the East, where important developments are impending.

Paris Communique.

LONDON, January 31.

PARIS.—Last night's communique said:—"It is confirmed that the enemy left a large number of dead on the battlefield at the foot of the great Dune north of Lombartzyde and also on the front of the British lines near La Bassee. There was a fairly vigorous bombardment at Arras, Egurie and Reclincourt. There has been slight retirement of our troops in Argonne where we have organised on fresh lines 200 metres behind the lines previously occupied. The ground is being keenly contested. The enemy's losses were extremely heavy while ours were serious."

German Attack on British Line.

Easily Repulsed with Heavy Loss to Enemy.

The Press Bureau states that the Germans in some force attacked near Cuinchy, but were easily repulsed. Over two hundred dead were counted in front of our trenches. The British casualties were small.

French Air Raids.

M. Pegoud's Latest Achievements.

PARIS.—M. Pegoud, the famous loopster of the loop, dropped nine bombs on a powder magazine in the Artois district with successful results. He was subjected to such violent firing that he was nearly upset by the atmospheric disturbance. Only a few days before Pegoud destroyed a captive balloon and damaged two big guns.

Allies Success and Enemy's Reverses.

LONDON, January 30.

PARIS.—The French official account of recent operations singles out as the most important the great and costly German reverse eastward of Ypres, the still more costly reverse at La Bassee, and lastly the absence of any German attack on Soissons. "On other parts of the front engagements of secondary importance have everywhere been favourable to us. Terrible weather conditions have prevented greater efforts. Nevertheless the Allies are advancing slowly but surely and are now constantly being reinforced. The offensive power of the armies is daily increasing. Consequently the Allies will make their maximum effort when they have the maximum means. All that matters is to achieve a complete result without useless sacrifices."

"The Belgian army has been reconstituted with remarkable speed. Its artillery has given very valuable support to the French troops."

The report describes the German check at La Bassee and says:—"Our British Allies had to face a very violent German offensive on both sides of the La Bassee canal. The enemy simultaneously attempted a diversion at several points on our front. Between the Bethune road to La Bassee and Noulette, at eight in the morning, a German battalion drove the British from the trenches in front of Cuinchy, and a few minutes later Givenchy was attacked. The enemy got a foothold in the village, but immediately the British Commander ordered three counter-attacks which were supported by the fire of the French artillery, and at three in the afternoon all the trenches were retaken. Five times the Germans returned to the assault but were always repulsed, and left hundreds dead on the field. The Germans made a night attack but were repulsed. Their reverse was complete. There had been a slight bending of the French line owing to the momentary falling back of the British, but we retook the lost trench in twenty minutes. The day was a good one for the Allies."

Turkish Defeats in the Caucasus.

The French papers state that the Turkish defeats in the Caucasus have caused a deep depression in the Constantinople, where there is much discontent with the policy of Enver-Pasha. It is also stated that Talaat Bey is no longer in harmony with the Minister of War, and it is believed that the expedition to Egypt will precipitate a crisis.

RUSSIA.

No Important Change in East Prussia.

LONDON, January 29.

PETROGRAD.—The communique says:—"There is no important change in East Prussia or on both banks of the Vistula. Fighting continues in the forest in the region north of Pilkallen and Gumbinnen."

Further Russian Successes.

The Germans have renewed their attacks in the Borjino region, but were repulsed with heavy loss by a counter-attack. We dislodged the enemy from the trenches with the bayonet and captured several mitrailleuses.

Progress in Galicia.

Our progress in Galicia on the front of the Dukla Vyschoff passes is maintained notwithstanding desperate Austrian resistance, except in the region of the Beskid pass, where, in consequence of superior enemy forces, our advance guards fell back a little on a prepared position.

More Prisoners and Guns Captured.

We captured on this front in the last three days 2,460 prisoners with three guns and ten mitrailleuses.

Secretary of State's Telegram.

Austrian Success Claimed.

LAHORE, January 30.

The London correspondent of the "Civil and Military Gazette" cables on January 29th:—"The 'Daily Telegraph's' correspondent at Petrograd states that the

TELEGRAMS.

Russians hold Uzok and Vereezke passes and points, a dozen miles south-east of latter. If this be still correct their lines must run north-eastward across the Hungarian frontier to reach Wyszokoff, which the last Russian communique indicates as the eastward limit of the Carpathian fighting. Vienna claims to have taken the Uzok pass.

Food Stuffs as Contraband.

Although the German Ambassador at Washington has given an assurance that food stuffs from the United States will not be seized by the German Government, the 'New York World' admits that the German Government's recent order makes grain and flour absolute contraband. The 'Daily Telegraph' publishes a statement that although Von Der Goltz gave promise that American food sent to relieve the Belgians should be untaxed, the promise is not being observed.

Allies' Joint Loan.

The "Morning Post" contradicts the statement that the Allies intend to realise a joint loan.

Russian Communique.

LONDON, January 31.

The Petrograd communique says "Engagements between Dukla and Vyshoff passes is assuming the character of a general battle; the Russians inflicted smashing defeat on the Austrians south-west of Dukla carrying three lines of trenches with bayonet and capturing at least 2500 prisoners with three guns. The Germans were repulsed with heavy loss at Borjinoff."

Russian Pressure in E. Prussia.

LONDON, January 30.

The Russians maintain a steady pressure in East Prussia. The occupation of Pilkallen was preceded by a day's bombardment. The garrison sustained heavy loss before it retired and only three hundred of the civil population of 6,000 or 7,000 were found when the Russians entered. The Russians are continuing their advance in the region of Tilsit from the north to the south. It is believed that the German defences are comparatively weak.

Siege Warfare Near Warsaw.

Fighting in the vicinity of Warsaw has degenerated into siege warfare. The Germans are heavily entrenched, and, according to Hungarian reports, are prepared to hold out for a long time.

AUSTRIA.

Austrian Army Changes.

Important Movement Developing.

LONDON, January 30.

According to a message from Bukharest, Austro-Hungarian troops have been divided into two armies, four hundred thousand and three hundred thousand strong, which are intended to operate respectively against the Serbians, and the Russians in Bukhovina. The latter Austrian force has been strengthened by strong German contingents, the German plan being completely to crush the southern offensive of the enemy in order to obtain a freer hand elsewhere. Consequently, the issue of these efforts will be fraught with the gravest consequences in the near future.

Grain Monopoly by Government.

LONDON, January 29.

VENICE.—The Austrian Government has decided to organise a grain monopoly similar to that prevailing in Germany. The Minister of Agriculture says that army grain stocks will last till August, but that there will be a serious shortage of fodder.

Separate Peace For Austria-Hungary.

Impracticable.

LAHORE, January 31.

The London correspondent of the "Civil and Military Gazette" cables on the 29th Jan:—"A semi-official statement published at Petrograd considers it impracticable for either Austria-Hungary or Hungary to obtain separate peace. Hungary will be required not only to make peace but to change sides. Austria-Hungary would be required to meet the demands of Russia, Serbia, Montenegro and the Slaves within her own border, which would mean complete dismemberment."

EGYPT.

The Turkish Expedition To Egypt.

Small Detachment Reconnoitring.

ALLAHABAD, January 31.

The Pioneer's London correspondent cables:—"Small detachments of Turkish levies are apparently reconnoitring the eastern defences of the Suez Canal, but there is no evidence of any large force being on the move."

Fears in Egypt that the Enemy will not Come.

Fears are expressed in Egypt that the enemy will not come for the punishment awaiting him, as his spies have doubtless conveyed an idea of the British strength.

Improbable Story of the Three Army Corps.

The report that as many as three army corps are marching on Egypt under Ajemal Pacha is most improbable, since the destruction of the army recently operating against the Russians has altered the Turko German plans. A much smaller force will probably be sent for the double reason of Turkish losses against the Russians and the waterless character of the deserts.

Any Turkish Advance Doomed to Failure.

Egyptian public opinion regards any Turkish advance as doomed to failure. The Generals are equal to any emergency, and their troops are in a splendid condition.

Situation in Egypt Satisfactory.

LATER.—The situation in Egypt is satisfactory. There is no indication of the Turkish army advancing. Small columns appear occasionally on the frontier, but only Bedouin bands raid across.

TELEGRAMS.

The Canal Safe.

The prospect of Indian steamships having to use the Cape route is of the remotest. In the event of any operations occurring near the Canal a short delay and escort by cruiser is likely.

The insurance roll is undisturbed, all business going on as usual.

Air-Craft Action in North Sea.

The reports of an action by aircraft in the North Sea on Sunday are contradictory. The change from bombing to rescues can scarcely be considered substantiated. The "Aethusa's" men state that the rescued officers were most grateful and insisted on giving the bluejackets watches and money.

Turks Quiescent.

LONDON, January 30.

A "Daily Mail" message from Cairo states that the Turks have been quiescent since the skirmish at Kantara.

Telegraph Wires Cut by British.

The British on Sunday and Tuesday landed small parties at Alexandretta and cut six telegraph wires north and south of the town. The Turks offered no serious resistance. The British sailors destroyed telegraphs at Sidon.

Situation in Egypt.**Depression in Constantinople.**

LONDON, January 30.

CAIRO.—The Turks occupy Katia, twenty-five miles northeast of Kantara with outposts at Bir-el-Duendar, twelve miles nearer. Another Turkish post is at Moyaharab, twenty-five miles east of the Bitter Lakes, and a third at Birmabelak, ten miles east of Suez. The Turks have a small post at Tor on the Red Sea. A Turkish reconnaissance on Thursday morning came into contact with a British post east of Kantara but was driven off, leaving four dead. The Turks carried off their wounded. One Indian officer and one Indian soldier were killed. Five Gurkhas were wounded. The enemy attacked the post at Kubri, east of Suez, but were easily defeated.

British Military and Naval Activity**Appreciated.**

The "Echo de Paris" has interviewed M. Augagneur on his return from his visit to England. He crossed the Channel in a French destroyer which, on the previous day, in company with the British vessels, had been bombarding the German batteries at Nieuport and Lombardtzyde. The Minister said that the two countries were collaborating on a solid basis, and spoke in enthusiastic terms of British military and naval activity. He was much struck by the number of troops drilling and training everywhere. He said that the soldiers was ubiquitous.

Refugees from Alexandria.**Government Dealing with the Situation.**

The "Tennessee" has already brought eight thousand Syrian refugees from Alexandria of whom four thousand are destitute. Two-thirds of the refugees are Russians, while there are seventy-five English. Government is dealing temporarily with the situation and feeding and quartering the refugees in different parts of the town. The children are scantily clad, and funds are urgently needed to relieve distress. Twelve hundred more are expected to-morrow. The Government is endeavouring to arrange their repatriation.

GERMANY & AUSTRIA**Enemy's Movement in the Carpathians.**

CALCUTTA, January 30.

The "Statesman" cable says "It is stated in Petrograd that the Austrians and the Germans are massing forces in the Carpathians on a front eighty miles long. Three Bavarian Army Corps have been definitely located in Hungary on the western border of Transylvania and South Temesvar in addition to Six Austrian Corps. The object is said to be either to meet Rumania's intervention or again to attack Serbia. It is believed that the Germans are planning advance through Serbia with a view to junction with Turks."

GERMANY.**The German Casualties.**

CALCUTTA, January 30.

A Telegram from Amsterdam states that German casualty list No 141 giving casualties up to January 21st brings the total of the Prussian losses alone to 9,88,960.

SUEZ CANAL.**Skirmish on Suez Canal.****Evidence of the German Practice.**

LAHORE, January 31.

The London correspondent of the "Civil and Military Gazette" cables on the 29th Jan.—The Cairo correspondent of the "Daily Mail" states that, after a skirmish on the Suez Canal, a dead Indian was found. It is presumed that he was captured and made to march before the Turks in accordance with the German practice.

GENERAL NEWS**GREAT BRITAIN.****The Federation of Trade Unions.****Important Suggestions.**

LONDON, January 30.

The General Federation of Trades' Unions has made important suggestions with a view to securing the highest possible efficiency throughout the country and running everything on the best business lines.

All Resources must be Utilised.

A weighty manifesto says:—"All our resources must be utilised, all wastes checked, all slackers superseded and all unscrupulous and illegal commissions ruthlessly cut out."

TELEGRAMS.

The Housewife's Burden.

It emphasises that congestion at ports is one of the causes of the housewife's burden owing to the rise of prices, and says that it can be remedied by organisation and decentralisation.

Utilization of Railway Facilities.

The manifesto points out that some points, with excellent railway facilities, do not appear to be fully utilised. Load-d trucks stand for unnecessarily long periods. Railways should employ outside carting facilities, and insurance rates should be lower.

Commandeering of Wheat.

The manifesto concludes:—"The British farmer would suffer no real hardship if his stock of wheat was commandeered at forty-two shillings. This would moderate the price between now and the arrival of river plain supplies."

Losses on the 'Viknor'**Nearly Three Hundred Perish.**

LONDON, January 30.

The casualty lists show that 273 perished on the "Viknor" sunk on the coast of Ireland. They included a number of Newfoundland naval reserves.

'Bengali' At Southend.**Deck Cargoes Safe.**

LONDON, January 30.

The steamship "Bengali" from Calcutta, which had fire in the hold at Vigo on January 10th, has arrived at Southend with the deck cargo safe.

Official Opening of the Panama Canal.

LONDON, January 29.

The opening ceremonies of the Panama Canal will probably be postponed.

Obituary.**Lieut-General Sir George Milman.**

LONDON, January 30.

The death is announced of Lieut-General, Sir George Milman.

[Sir George Milman has died in his ninety third year. He served during the Indian Mutiny and took part in the capture of Lucknow. In 1848 the Royal Human Society's medal was conferred on him for gallantry in saving five fellow-officers' lives in a boat accident at Mauritius. He retired in 1866, but held the office of Major of the Tower of London from 1870 to 1909.]

Rear Admiral Montagu.

LONDON, January 31.

Death is announced of Rear Admiral Montagu.

INDIAN TELEGRAMS

(Associated Press Agency.)

WAR NEWS.**DELHI.****War Cable to the Viceroy.**

DELHI, January 30.

The following telegram has been received from the Secretary of State by the Viceroy, dated 29th Jan.—

The Great Effort on the Kaiser's Birthday.

A French communique says—27th January was the date of the Kaiser's birthday. It was announced that this would be an occasion for a great effort. This took place and did not turn out to their advantage. The day was good for us. All along the front all German attacks were repulsed. All French attacks made progress. The French losses, killed and wounded and missing for two days were about 800. According to the number dead found on the 25th, 26th, and 27th, the German losses for three days appear over 20,000. Not since the battle of Marne has the French communique claimed success so unhesitatingly. All along the line the German attack was delivered not, as seemed likely, with a crushing force at one point, but at half a dozen different points, and all failed.

The Eastern Front Fighting.

The eastern front fighting continues north of East Prussia. Rear guards of several German battalions hurried between Lower Vistula and Skempe, 32 miles east of Thorn, and reiterated German attacks in central Poland were repulsed, but it is in the Carpathians that the operations of more importance appear to be taking place. Here a great Austro-German concentration is becoming the dominant feature and the Russian communique says there was fighting on a more extended scale on the whole front from Dukla to Wyszow Pass along all the front. The enemy, fed by four important railways from the south, is trying to force the passes, and the relief off Przemyśl appears to be the immediate objective.

Turkish Offensive in Caucasus Repulsed

The Turks reinforced have developed a vigorous offensive in the Caucasus, both in the Chorok Valley and in the Olti District, but were repulsed.

British in Alexandra Bay.

On the 24th January and 25th January small British parties landed on Alexandra Bay and cut the telegraph.

Germans Preparing for the Final Attempt in the West.

The "Times" Military correspondent, continuing the analysis of the general situation, concludes:—"The main German first line is still concentrating on the West. There being, he believes, 94 German divisions in the West and 43 in the East. The actual number of men on the west he computes at 1,300,000, which will be increased very soon to 2,20,000 by the addition of trained men of the 1914 class, but behind them the remaining reserves

TELEGRAMS.

will be untrained men. He thinks that the vital necessity for an early and vigorous offensive will be impressed on the Germans and that they may make a last violent effort in the West before the allied armies are all assembled. The first line troops in the trenches are being replaced by half-trained men. A great mass of active army corps will be assembled for a last attempt to break through.

DELHI, January 31.

The following has been received by the Viceroy from the Secretary of State dated 30th January:—

Western Front.

Nothing from western front beyond local actions. The French are consolidating the positions won on the 27th. From fuller accounts of fights near La Bassée, the greatness of German effort becomes clear and the determination which enabled the British troops to regain lost trenches can be appreciated. The whole area for many weeks was impassable owing to mud; but drier weather makes the movement possible. The Germans seized the opportunity to mass troops and attack overwhelming strength. Despite heavy loss, they seized the advanced trenches and made for Givenchy, where their advancing force was destroyed and broken. Meanwhile British artillery shelling roads prevented reinforcements coming up and the allies' infantry was able by nightfall to force their way back into trenches.

Eastern Front.

Important developments in eastern front are taking place and Shamky a well-known military expert and other Petrograd experts believe that the Austrians supported by Germans will make a determined attack across the Carpathians in the hope of achieving signal victory and thus give Roumania cause to panic, but the Russian communique shows that the Russians are so far resisting on the 26th and 27th; they fought successfully and very important actions took place southeast of Dukla Pass where their troops advancing energetically forced the enemy to retreat speedily. Elsewhere also the Austrian offensive failed while at Bukovina the situation is unchanged. In Central Poland attacks and counter-attacks continue without marked change of positions, but, in East Prussia north of Tilsit a noteworthy movement is taking place. Russians assumed offensive and destroyed the station of Pogeyen and are progressing in wooded country north of Bilkalten and Cumbinner.

Egypt.

There are no indications of any definite advance on Egypt in the immediate present.

German Losses.

Paris bulletin "Des Armes" calculated German losses to the beginning of December nearly 2,000,000 of whom 500,000 would return to colours and estimates not more than 2,000,000 were available.

English Military Training and Operations**Appreciated.**

The French War Minister's visit to England has caused the French to pay much attention to English military operations. The enthusiasm with which men enlist and the rapidity with which they are being turned into trained soldiers is noted. The War Minister is said to have been impressed not so much by numbers under arms which he knew already as by the remarkable physical qualities, morale and preparedness of the new troops. Not only are they all in full flush of youth and strength but five months passed in camp, under trying winter conditions, have made them soldiers as hardy and warlike as sturdiest French veterans. Mr. Millerand saw the superhuman effort made by our allies, says Petit Parisien, not only in creating a formidable army but also in furnishing all materials guns, limbers, wagons, rifles and ammunition, while continually supplying the other army in France, our own army, Belgian army and Russian ally as well as the powerful fleet that just given the German Emperor a lesson he so badly needed.

Thakur of Bagli's Contribution.

DELHI, January 30.

The Thakur of Bagli (Central India) has generously offered Rs. 4,000 to be utilised for comforts for the Indian Troops at the front. The offer has been gratefully accepted by H. E. the Viceroy.

Naval Prizes.**Press Communique.**

DELHI, January 26.

The following extract from the Board of Trade Journal, dated the 24th December 1914, is republished for general information:—

RULES RE. JOINT CAPTURES BY ALLIED VESSELS.

The Board of Trade has received from the Foreign Office copy of an Anglo-French Agreement, dated 9th November, defining the jurisdiction to which the adjudication is to be referred of joint captures which may be made during the course of the present war, and regulating the mode of distribution of the proceeds of joint captures.

The adjudication of neutral or enemy prizes will belong to the jurisdiction of the country of the capturing vessel, but in the case of the capture of a merchant vessel belonging to one of the allied countries, the adjudication of such capture will belong to the jurisdiction of the country of the captured vessel. In the case of the condemnation of a joint capture or of a capture made by a warship in the presence of an allied vessel, both countries are to be represented at the adjudication of the value of the prize, and the prize money is to be divided amongst the crews of both vessels.

CALCUTTA**A Paris Communique****Charles Maeterman Resigns Chancellorship.**

CALCUTTA, January 31.

"Statesman's" London correspondent cables to that paper:—"Paris communique says" Only local actions have occurred and they have been favourable to us. Our

TELEGRAMS.

infantry at Nieuport gained a footing on great Dune and our guns wrecked a German aircraft. On other parts of the front, artillery duels have been fought. Germans have made severe infantry attacks all of which have been repulsed. We have everywhere consolidated our positions on the ground won." It is reported that Mr. Charles Masterman, who has failed in every effort to obtain re-election to Parliament since his appointment last February to the Chancellorship of the Duchy of Lancaster, has now resigned that office.

BOMBAY.

A Bombay Volunteer Rifles Member's Letter.
Bombay Men Well and Cheery.

BOMBAY, January 31.
In the course of a letter from North France a member of the Bombay Volunteer Rifles, who went to the front as a motor cyclist despatch rider, says that all the Bombay men are well and cheery.

History of the Difficulties.

Describing the difficulties with which the despatch rider had to contend he says:—The roads are very limited. Sideslips, skids and hairbreadth escapes are our common lot, day and night; but we are all so used to falling about that we have become hardened on the vulnerable spots. "We are now resting," he continues, (the letter was written on the last day of last year), "but previously we had some quite exciting work. Some of our fellows have taken messages to the trenches and were under fire from snipers while shells burst close by. Riding on a pitch dark night is no joke especially when one's lamp is out as it almost invariably is. It is almost impossible to see the sentries and the noise of the engines drowns their challenges so that we stand in constant risk of being shot or bayoneted by our own men. A sentry fired at one of our lot a few days ago but fortunately did not hit him. We are kept going constantly day and night as four of us have to carry on the whole of the despatch riding for the cavalry division, the remainder of our lot being with the Cavalry Corps. This is an infernal climate for our work. It is always raining (when it is snowing) and the roads, Oh! they are heart-breaking. Still we grin and bear it and relieve our feelings when we get punctures at midnight on a wild wintry night, miles from nowhere. I mended a puncture on the road side in a small snow-storm recently and fished some ice out of my carburettor.

GENERAL NEWS.

CALCUTTA.

Aid For the Unemployed.

CALCUTTA, January 30.
The following Press communique has been issued:—A further grant of Rs. 10,000 has been made from the Imperial Indian Relief Fund to the District Charitable Society for the relief of distress in Calcutta due to unemployment which is a result of the war.

Calcutta Jute Shares.

The Market Firmer.

CALCUTTA, January 30.
The Calcutta jute share market has been firmer both yesterday and to-day, in consequence of unconfirmed news, which is nevertheless believed having been received from Home, that the embargo on exports to Italy is about to be removed.

Lawn Tennis in Calcutta.

The Bengal Championship.

CALCUTTA, January 30.
The Bengal Lawn Tennis Championship was won here to-day by L. Deane, who beat F. Boxwell in the finals, 6-0, 4-6; 6-1, 0-6; 6-4.

The game was played in the presence of Their Excellencies the Governor and Lady Carmichael, and over 1000 spectators. The contest was more tactical than brilliant. Boxwell played a hard, well-placed ball, but Deane outclassed him in service and backhand strokes. The Championship Cup was presented to the winner by H. E. Lady Carmichael.

Governor's Visit to Dacca.

CALCUTTA, January 31.
The Governor of Bengal will shortly pay a visit to Dacca at the beginning of February and His Excellency will stay there for about ten days or a fortnight.

BURMA.

Communications in Burma.

RANGOON, January 29.
It is understood that the Government of India contemplates making a special annual grant of fifteen lakhs of rupees for communications in Burma in April. The trunk road from Rangoon to Mandalay is to be started.

News from Mandalay.

The Wounded Officer Capt. Thyney.

ALLAHABAD, January 31.
The "Pioneer's" Mandalay correspondent wires:—The latest reports from the Frontier says that Captain Thyney is doing well and is able to move about with crutches. He had only a flesh wound.

The Commissioner's Movements.

The Commissioner who returned to Mandalay last Saturday leaves for Myittha again to-morrow.

PUNJAB.

A Dacoity in the Punjab.

LAHORE, January 30.
The Tribune reports a dacoity on the 27th instant at the village of Mansuran in the Ludhiana district when

TELEGRAMS.

account books, bonds and other documents including property worth thirty thousand were taken away from Lallumal Khatre's house, a money lender. Mr. Haricand, the Extra Assistant Commissioner, has proceeded to the scene and is making investigation.

SOUTH INDIA.

Madras War Fund.

Ladies' Depot.

The following Press Communique dated 30th instant has been issued:—

The Madras Committee of the Ladies' Depot of the Madras War Fund met yesterday at the Banqueting Hall, Government House. Her Excellency Lady Pentland presided and said that Lady Wallis and Mrs. Molony had kindly consented to act as Vice-Presidents of the Committee, and Mrs. Elwes as Work Secretary, while Captain Allanson, Military Secretary, will act as General Secretary and Treasurer; and that in this way the Madras Ladies' Depot will carry on its work continuously through the hot weather. Her Excellency said that wool was now available for the knitting of comforts and that a further supply of such articles was being despatched to the St. John Ambulance Association in Bombay.

The 600 pairs pyjama trousers required for the Hospital Ship have all been undertaken by different members of the Committee.

Lady Fraser, on behalf of the Madras Club centre, said that their Committee were undertaking a supply of kit bags. Mrs. Skinner said that her centre was also collecting a case of kit bags.

Ootacamund.

Death of Mr. Frank Davis.

OOTACAMUND, January 30.
The death took place of Mr. Frank Davis, third son of the late Mr. T. G. Davis, and brother of Mr. J. A. Davis, at St. Bartholomew's Hospital this morning after a long illness. The late Mr. Davis was one of the best cricketers on the Hills in the nineties.

Coonoor Municipal Council.

Fitness of Lawley Hospital.

COONOOR, January 30.
At a meeting of the Coonoor Municipal Council held this noon, with Mr. G. Coleman, Chairman, presiding, Major Cornwall, Medical Officer of the Lawley Hospital, speaking about the hospital, said that they had spent large sums of money for the hospital and they would have to spend more money for proper things to be done. He suggested that some competent person might be deputed to inspect the present hospital buildings with the original plans. Several alterations had to be made. There were no walls for the compound. He suggested that the contractors might be called upon to do the alterations. After some discussion Mr. Stode Wilson, retired Engineer, promised to inspect the hospital buildings in company with Major Cornwall. With regard to the proposal of the Government to the Municipal Council to take a quinquennial census in May next, which the Ootacamund Municipal Council also agreed to do, the Coonoor Council was willing to carry out the census if the Government considered it necessary but would point out that they did not see the utility.

Opening of a Memorial Town Hall.

An Oil Painting Unveiled.

TRIVANDRUM, February 1.
The Town Hall at Nedumangud, newly constructed, by public subscription amounting to about Rs5000, in commemoration of His Highness the Maharajah's Silver Jubilee, was formally opened by the Dewan last evening, and His Highness's oil painting was also unveiled in the hall. There was an enthusiastic gathering to welcome the Dewan. The Dewan made a very interesting and eloquent speech.

TIRUVADAMARDUR, January 30.

The great car of Sree Mahalingaswamy of Tiruvadamardur returned to its seat this morning at 10.30 from its procession, and the Pushyatheeratham was done in time with great eclat and satisfaction. The great gathering of the people and the elegance of the festival, of this year surpassed those of any previous years, everything being performed with great delight this year.

UNITED PROVINCES.

U. P. Civil Service Ball Cancelled.

LUCKNOW, January 30.
Owing to the Civil Service Ball having been cancelled the funds of the ball have been given to Lady Lansdowne's officers' Families Fund and the Belgian Relief Fund.

The Dinner.

About 75 were present at the Civil Service dinner last night. The toast of the Service was proposed by Sir George Knox, and that of the guests by the Lieutenant-Governor.

SIMLA.

Weather Report.

SIMLA, January 31.
The disturbance in the north-west India has given nearly general precipitation in north Baluchistan. Elsewhere, weather has been dry.
FORECAST:—Extension eastwards of precipitation in north-west India.

SIMLA, February 1.
Scattered falls of rain occurred in the north-west and Central India. The disturbance in Northern India is slowly advancing eastwards.

FORECAST:—Some precipitation in Kashmir, Punjab west United Provinces and central parts of the country.

TELEGRAMS.

Railway Thefts.

Thieves still undetected.

BANGALORE, Feb 1.
No trace has yet been discovered of the thieves, who broke open the railway cash safe between Mysore and Bangalore and removed Rs8000 about two months ago on the Madras and Southern Mahratta line; but another theft under the same circumstances is reported from the South Indian Railway in which, between Mettupalayam and Karamadai stations, the safe in the running train was broken open and rifled of Rs. 3037 in cash and notes. So far both crimes have completely baffled the Police.

STOP PRESS TELEGRAMS.

Details of the La Basse Battle.

LONDON, January 31.
An eye-witness at the head-quarters gives a detailed account of the La Basse battle. German artillery early in the morning heavily bombarded the right of our line, evidently as a prelude to the attack in force. Our guns replied the enemy attempt at eight. The enemy launched an assault against the British and French southward of the canal and penetrated our line at one point. Simultaneously they delivered a heavy attack at Givenchy, north of the Canal passing over our front trenches and gaining foothold. In the village As the German Infantry Surged forward, the British met them with cold steel, killing hundred with bayonet. Fighting continued for some hours at close quarters. By noon we had reoccupied the whole of our original trenches round the village. The Germans five times attacked northeast corner at Givenchy. Their losses were very heavy. Scattered bodies succeeded in penetrating our line but, these were killed practically to a man. Our casualties were very comparatively light. Meanwhile, in the south of the canal the struggle raged fiercely throughout the days. Germans, advancing on the main road, were caught by our machine-gun fire. Nevertheless, they managed to penetrate our line at one point. A counter-attack at one. In the afternoon with the co-operation of the French drove them back. Though we did not win our original position, we established ourselves. In the fresh line close to the fighting area largely consisted of brickfields. German casualties were considerably over thousands against us. They also suffered heavily at the hands of the French. This engagement was accompanied by activity on other parts of our front. Also a strong attack against the French at Zonnebeke repulsed, three-hundred Germans being later found hanging on wire entanglements.

Another Paris Communique.

PARIS—This afternoon's communique says. "Heavy artillery actions occurred at numerous points. We had the advantage everywhere. British army before La Basse recaptured all the trenches they had momentarily lost. Germans bombarded the Church Southward of Arras further southward we destroyed two of the enemy's guns, several works and a number of mortars. We also dispersed concentrations of troops. Germans made three fresh attacks at Fontaine Madame all were repulsed.

చెన్నపురిలోని మైసూరియనుల సమావేశము.

సలూవ గోష్ఠి.

ప్రతి సంవత్సరమునూ చెన్నపురిలోనున్న మైసూరు వాస్తవ్యుల జనపు సలూవ గోష్ఠి (81-1-15) సాయంకాలము వచ్చుచున్నది. ఆ గోష్ఠికి చెన్నపురికి విచ్చేసిన శ్రీ చువరాజు గారును నీ గోష్ఠికి విచ్చేసిరి. చక్కని మిహదారపు విందు జరుపబడినది. సభామందిరమున సెలవును సమావేశమయిరి. దివాను బహద్దరు ఎం. ఓ. పారసారథి అయ్యుగా రధ్యక్షత వహించిరి. (కన్య) నాగమ్మగారు స్వాగతమును పాడినవిట్లు యన్. సింగరాచారిగారు గాత్రపాటపాడిరి. అప్పటికి శ్రీయ్యర రాజుగారును కారిత రాజపురము గారును, చాల రాజపురముగారును విచ్చేసిరి. అధ్యక్షులు వారికి స్వాగత మొనరింపి పుష్పమాలాలంకరణల గావించిరి. శ్రీ య్యర రాజుగారు వేదికపై నాసినుల నపిమ్మట కొన్ని సమావేశియ్యదమలొనంగుడెను. శ్రీ రాజచక్రవర్తిగారికిని శ్రీ మైసూరుమహారాజుగారికిని శ్రీ మైసూరు య్యర రాజుగారికిని మైసూరు రాజ్యమునకును మహదాశిర్వాదములొనంగుడెను. ఆశిర్వాదమును గోరుచు మహారాజువారి యు య్యర రాజుగారియు సుగుణసంక్రమణ చేయుచునది. పిమ్మట శ్రీయ్యర రాజుగారు సభ్యులకు మైసూరు సంస్థానము పట్లగల భక్తిభింపించుచు తామిసభకు రాగలుగుటకు సంతుష్టును తెలిపిరి. కొంత కాలానిర్వాహకము జరుపబడిన పిమ్మట సభ చాలింపబడినది.

నోటీసు

గుంటూరు అడిమవల్లం టెంపిలరరీ సబ్ క్వార్టర్లు ఫయలు అసలు 1914 సం॥ నెంబి 15 లో తెనాలి శ్రీరాజరాజేశ్వరీ స్వామిగారి 1915 సం॥ ఫిబ్రవరి నెల 10 తేదీన సదరు సబ్ క్వార్టర్ల వారి యుత్సవ ప్రకారం సదరు కోస్తవద్దనే వేలం వేయబడును. పాటపెట్టు వారు సదరు వేలం వద్దలను గురించి ఈదిగువ సంతకము చేసిన వారికి వ్రాసి కనుకొనవచ్చును.

ఆర్. యస్. సుబ్రహ్మణ్య అయ్యర్ ఓసీవరు.

8-1-15 } డిప్రీవ్ కలెక్షన, గుంటూరు.

వృత్తాంతములు.

విశాఖపట్టణము దీని గ్రంథము:— ఏ. సి. ౧౯, వి. సి. ఎస్. గారు దక్షిణాగ్రామమును పరిపాలించెడి.

కలపపు నిత్యము:— 1915-వ సంవత్సరము జనవరి మాసాంతము వఱకు నెల 1 కి రు 30 లకు లోయను జీతము గల యాద్యోగులకును ప్రభుత్వ కారాబద్ధులకును కలపపునత్రము లిచ్చుటకును, కొన్ని నిబంధనలతో లోబడి యల్ప సేవకుల జీతము లధికపడచుటకును చెన్న పురి ప్రభుత్వమువారింగీకరించి నారు. ఈ యేర్పాటు కర్నూలు, బళ్లారి, నెల్లూరు జిల్లాలకు వర్తింపదు. ఇట్టి యేర్పాటు తదనంతర మానశ్యకమగునెడల, ఇదిన్మాబోధువారు రిపోర్టు చేయుటకు ప్రార్థింపబడినారు.

సలూరు భూమిసంఘము:— ఈ నెల 15-తేది శుక్రవారమునాటి సాయంత్రము 5-గంటలకు నీ సంఘ పక్షమున నొకసభ జరిగింది. చాలమంది పురజనులు సమావేశమైరి. అందు గౌ॥ మె॥ వి. యస్. శ్రీనివాస శాస్త్రిగారిచే కాసనవిచ్చాణ సభలోని బ్రజేతపెట్టె సంగతిపించిన రజవ్వల నంతర వివాహాపుట్టుకొక్క ప్రాకారమును జన్మింపఁ బడెను. ము॥ రా॥ శ్రీ, సంబూరు తిరునారాయణస్వామి పంతులు బి ఏ గారగౌరవము నలంకరించిరి. ఆపసరు వక్రలు కిల్ల నామోదించుచు తమ యభిప్రాయములను వెలిపి శాస్త్రిగారి యభిప్రాయమును బలపఱచిరి. తరువాత ఆ గ్రామసాధువతి గారు సహానుకముగను మృదుభక్తులగును బిల్లుకొక్క సారమును దానియనెదమును సంస్కారణోద్దేశ్యమును శాస్త్రి విధియు ప్రత్యక్షప్రమాణములతో నుపన్యసించి సభ్యుల మాన సముల నాకర్షించిరి. అనంతరము సకల సభ్యాంగీకారముతో నీక్రింది తీర్మానము గౌ॥ శాస్త్రిగారి లోకప్రతిఁ బంపబడెను:— గౌ॥ మె॥ వి. యస్. శ్రీనివాస శాస్త్రిగారు చెన్న పురి కాసనవిచ్చాణ సభలో బ్రజేతపెట్టె సంగతిపించిన రజవ్వల నంతర వివాహాకాసనము ప్రభుత్వమువారి యంగీకారము వడయదగును.] (హితకాణి)

దశమవరణ వార్తలు:— 1914-వ సం॥ మార్చిలో నంతకును నర్ధసంవత్సరమున విషము పెట్టుటవలన బళ్లారి, నెల్లూరు, కొయంబుత్తూరు నీలగిరి జిల్లాలలో, అందులో విశేషించి కొయంబుత్తూరు నీలగిరి జిల్లాలలో, సభిక సంఖ్యగల పశువులు చనిపోయినవి; (ఈవిషము వెట్టినచాన కిత్తొర్పుం) మొత్తము 19 జిల్లాలలో 67 పశువు లీధముగా చనిపోయినవి ప్రత్యేకించి నైనపేర్కొనబడినజిల్లాలకలెత్తులీవిషయమునవిచారణ చేయఁగోరబడినారు అటువ్యాధులవలన మొత్తము 30, 169 పశువులు చనిపోయినవి; అందులో గోదావరి, బళ్లారి, అనంత పురము, జిల్లాలలో సభికముగా చనిపోయినవి; వాని మొత్తము 4,504; అందులో ననంతపురముజిల్లాలో మాత్రము 2,935. తదంతరమైన వ్యాధులవలన మొత్తము 11,725 పశువులు చనిపోయినవి; అందులో కర్నూలు జిల్లాలో మాత్రము 2,281 చనిపోయినవి. నై పేర్కొనబడిన జిల్లాల కలెత్తు లీవిషయము లుపకూడ విచారించి కాగుటలను తెలిసికొని రిపోర్టుచేయఁ గోరబడినారు. ఉత్తరాగ్రామము తిరుమచాపల్లి జిల్లాలలో పెద్ద చీడవలన విశేషసంఖ్యగల పశువులు చనిపోయినను, ఆ జిల్లాలోని పశువులకు టికాలు వేయలేదు. ఈలెక్కలలో విచారించారలలో చనిపోయిన పశువులకూడ చేర్చబడినవి; ఇందు పశువులకా గుట్టులు పోనీలకూడనని యర్థము. ఈ యాటునెలలలో ఘాతుక మృగము ల కలన 5,245 పశువులు చంపబడినట్లు తెలియుచున్నది; చాముకాటు కలన మటి 672 పశువులు చనిపోయినవి. క్రిందటి యధ్యసంవత్సర మంటు వ్యాధులవలన 25,944 పశువులు చనిపోయినవి; అంతకుపూర్వపు టర్గసంవత్సరమున 24,980 చనిపోయినవి; ఈయధ్యసంవత్సరము 30,169 చనిపోయినవి; 1913-వసం॥ మార్చిలో నంతమైన యెదర్గసంవత్సరములలో సగుటున నర్ధసంవత్సరమునకు 26,657 పశువులు చనిపోయినవి. తదితరవ్యాధులవలన క్రిందటి యధ్యసంవత్సరము 13,271 పశువులు చనిపోయినవి; దానికిపూర్వపు టర్గసంవత్సరమున 11,500 చనిపోయినవి; 1913-వ సం॥ మార్చిలో నంతమైన యెదర్గసంవత్సరములలో సగుటున 9,022 చనిపోయినవి. ఎపిటాటిక్ ఆప్టా వ్యాధివలన మాత్రమియ్య సంగత్యరము 2,802 పశువులు చనిపోయినవి. ఈవ్యాధిక్రిందటి యధ్యసంవత్సరముకంటె నిపుడించుమించు మూడురెట్లధికమైనది. అన్ని వ్యాధులకన్నను పెద్దచీడ యెక్కువ చావులకు కారణమైనట్లును, కడచినరెండర్ధసంవత్సరములందుకుంటెను, 1913వసం॥ మార్చిలో నంతమైన యెదర్గసంవత్సరముల సగుటు మొత్తము కంటెను, సభికముగా నున్నట్లును గానుపించుచున్నది.

కొత్తు వ్యవహారములు

[వ్యాయమూర్తులు స్వేచ్ఛకు, శేషగిరి అయ్యగు గారులు] ప్రాశ్నికుల అభిప్రాయ మంగీకరింపబడుట

గోపిడి గోంగతమునకై సెవకకు కమిట్ కాబడిన అదివారాయణదేశ్, దేశభిరాజదేశ్ అను యిద్దరికేను విచారింపబడిన పిమ్మట, వారిరువురును తోషణులని ప్రాశ్నికులభిప్రాయ ముసరిగిగాని తిరునెల్వేలిసెవక జడ్జి గారు సాక్ష్యమునందలి వివిధాంశముల ననుసరించి యాద్యభిప్రాయము నంగీకరించక, మద్యములు నిర్దోషులను సభిప్రాయము గొని, విషయములను విన్నవించుచు హైకోర్టువారి యుత్తరవును కోరిరి. వ్యాయమూర్తులు ప్రాశ్నికుల యభిప్రాయము నంగీకరించి మొదటి మద్యముకి మూడు సంవత్సరములును, రెండవమద్యముకి విదేండ్లును కరణఖాయుడు విధించిరి.

[వ్యాయమూర్తులు: సవాసయ్యగు, నీపియరు గారులు.] వారకాంత వ్రాయించిన మరణదాసనము.

శేలం, గోదావరియను వారకాంత 1911 వ సంవత్సరమున నొకమరణదాసనమును వ్రాయించి చనిపోయెను. అందులో వారకాంత సంతకముచేయలేదుగా, దాని యిష్టానుసారము హైకోర్టుకీర్తిలు మాసిలానుడి మొదలియారుగా రందులో చేవ్రాలుచేసిరి. అమరణదాసనములో వచ్చునప్ప ధర్మసాధనములకు రీ చేలయాసాయు, శిశుశుశాలయమున కైదుచేలు, మఱి కొన్ని దేవాలయములకు కొన్ని మొత్తములు, తనబంధువులలో నొకకి 10 వేలు ఈతరున వారకాంత తనయా ప్తిని వినియోగ పరచవలసియుల నిర్ణయించియుండెను. తాను ఆగోదావరి స్వీకారపుత్రికయ్యయ్య, ప్రేమరణదాసనము వ్రాయబడినపుడు తనస్వీకారపుదత్తుకల్లి స్వార్థకము తప్పియుండెననియు, ఆ మరణదాసనమునందలి యంశములు ఆమెకు చనివి వినిపించబడలేదనియు, కాబట్టి, అమరణదాసనము క్రిందగిరికాదనియు ఒకబోగముని ఆక్షేపించెను. ఒరిజిను నైజామిచారణలో వ్యాయమూర్తి వాలిన్ గారు వాద్య పతివాదములనుపరిశీలించి మరణదాసనము వ్యాయగుమన్విత్ ప్రేమదని తీర్పుచెప్పిరి. ఇందుమీద అప్పీలు చేయబడగా, వైతిర్చే అంగీకరింపబడి, యప్పీలు త్రోసివేయబడెను.

[వ్యాయమూర్తులు:— ప్రధానవ్యాయమూర్తి, కుమార స్వామి శాస్త్రిగారులు.] భూమిక్రయము.

పోలీసు లైన్సు కట్టుటకుగాను ఐస్ హాన్ గోడులో 25 నివేళనముల భూమిని (కొంకాయచెట్టు, తోటతోసహా) మదరాసు డిప్టికలెక్టరుగారు కొరిరి. ఆపాత్రు క టి భావ్యం నాయకుగారి సాత్తునకు ఎక్కివ్యాటలగు వి. వేణుగోపాల నాయకు. క. టి. భావ్యంనాయకు. గాడ్గి. వారు నివేళము ఒక టి కి 1270 రూపాయలు వంతునను చెట్టు ఒక టి కి 140 రూపాయలు వంతునను పరిహారము కోరిరి. కాని, డిపిటికలెక్టరుగారు నివేళమునకు 250 రూపాయలు వంతునను చెట్టు కాయాచెట్టుకు తగినట్లును పేలు నిర్ణయించి, మొత్తముమీద 8368 రూపాయలచెల్లరకు నిర్ణయించిరి. స్వామికాజుకోర్టు ప్రధానవ్యాయమూర్తి గారివద్ద అప్పీలుచేసికొనగా, వారు నివేళనమువలనమాత్రము 300 రూపాయలకు హెచ్చించి, చెట్టవెలడిపిటి కలెక్టరుగారి నిర్ణయానుసారమే స్థిరపరచిరి. ఈతీర్పుమీద హైకోర్టుకు అప్పీలు చేసికొనబడగా, వ్యాయమూర్తులు భూమివెలను నివేళమునకు రూప 450 ల వంతున నిర్ణయించి చెట్టవిషయమున క్రింది కోర్టుత్తీర్పునె స్థిరపరచిరి.

పోలీసుకోర్టులు. ఎ గూర్త.

మాంటుగోడ్డులో శవపేటికలనుచేయు క్షేత్రండు కంపెనీ మేనేజరు రోలండ్సు ఆనవాడు కంపెనీకి రావలసిన వైకమును ఒక్కపర్యాయము 50 రూపాయలను మఱియొక పర్యాయము 308 రూపాయలచెట్టును పుచ్చుకొని, ఆచెట్టులో ప్రాప్రయటరకుమారుగ తానే చేవ్రాలుచేసి, దానిని మార్చి, యారెండువందలను లెక్కబుట్టులలో జనుపెట్టకయే అపహరించినందున ప్రాప్రయటరుగారు ఆతనిమీద దావా తెచ్చిరి. మేజిస్ట్రేటుగారు ముద్దయని హైకోర్టునెవకకు కమిట్ చేసిరి.

శ్రీమద్భగవద్గీత

వారనుపేష్టింగుగారి అభిప్రాయము.

చెన్న పురిలోని ప్రభుత్వమువారి పరిశోధనాగ్రామము దొంగిలకును ఆర్ క్యుస్టరాలకు హాన్సేగంటుల (వాసిరి, 18) సంవత్సరముల క్రితము హిందూదేశమునకు మొట్టమొదటి గవర్నరు జనరలుగనుండిన హేష్టింగ్సుగారుగూడ గీతలనుగూర్చి కదల్చిప్రాయ మొసంగిరను విషయము వెల్లముంజికి తెలిసియుండెను. హేష్టింగ్సుగారు వారకాసి న గ ర ము నుండి 4 - 10 - 1785 వ మొదటి క్రైస్తవ సంఘమున ప్రధానసభ్యుడగు నాధానియలు స్పీత్తుగారికి భగవద్గీత ప్రాచీనమైనపు ల యెతిహాసికనైతికసంబంధమును చిత్రముగను వాద్యముప్రతి రూపము) నాంగ్లముచోజనులలో వ్యాపింపజేయు కలయునని కోరుచు వ్రాసిన లేఖనుండి ప్రత్యేకవ్రాయబడియున్నది. గౌరవనీయులగు ప్రాగ్నిందూదేశ్ క్రైస్తవ సంఘమువారి కొలువున వంగ దేశ్ వక్తకాసమున ప్రధానవాణిజ్యాధికారిగా నుండిన చార్లెసువిల్లిస్సుగారు గీతవాదీకరించుచు వ్రాసినగ్రంథమున కుపోద్ఘాతముగ నీలేఖ ప్రకటింపబడినది. హిందూదేశ్ పు గవర్నరు జనరలుగారు ప్రత్యేకించుటవలనను ప్రత్యేకముగ కోరి యండుటవలనను ఈగ్రంథము ప్రాగ్నిందూదేశ్ వక్తకసంఘాధికార వ్యయవారి యాభావసారమే ఈగ్రంథము ప్రచురింపబడినది 1855-1785 వ ప్రకటింపబడిన ప్రకటనమువలన తెలియచున్నది. ఈగ్రంథము బహుప్రాచీనమైనదగుటయును మానవసంఘమున కది సంగ్రహ్యుటవలన వెట్టుకొలెటయునుండియు సభికగోతమునకు వాత్రమయ్యుండుటయును, వాద్యము ప్రపంచమున కెప్పుడుగాని సమస్పించబడిన యుత్కృష్టగ్రంథములుగా నిది యుత్కృష్టశ్రేష్ఠమని ప్రకటనచున్నది.

గీతావిషయమున వారసు హేష్టింగ్సుగారి విధిపణమునగల లేఖనుండి వ్యర్థముగనుచు లక్షనీదిగుర విషయములు గ్రహింపబడినవి.

“గీతాకార్యరచన మత్స్య కల్పనా సామర్థ్యవ్యోతకమని నేను నుడువుటకెంతమాత్రమును జెనుచియును. భావనా ప్రాధిమి యను యొక సౌమ్యమును భావప్రాగల్భ్యమును నిరపమానము. మానవ పశుచిమునకు గోచరమగునన్ని మతములలోనును గూడ నియ్యది ప్రత్యేకాధ్యాత్మిక విద్యాభ్యాస బోధకముగనున్నది. జీవేశ్వర సంబంధవిషయమున క్రైస్తవ మతసిద్ధాంతముతో నీసిద్ధాంతమున్న బిడమలను సుగమాలియున్నది. క్రైస్తవ మతప్రధాన విశేష ప్రవలముగ స్పష్టికరించుచున్నది.

విరోధాదేశ్ విద్యాభ్యాస ప్రధానప్రమాణములకు మూల గ్రంథములతో దీని ప్రత్యేకోత్కృష్టమను పోల్చుట వ్యాయము కానేరదు. వారి భూమిజిక్యత వచన గ్రంథములలో నిక్కిలి ప్రాకార్యములకు వారిజానుండి యెవరుగూడ తీరిన తీసికొన నిండు. అట్టిమాన తోలమున వానిసత్యపరిక్షింపబడనిండు. ఇలియడులోగాని ఒడెస్సలోగాని (గ్రంథములు) అత్యధికప్రశంసాప్రాత్రములకు వారములకు భూమిజిక్ కరణములకు పరామ గ్రంథ భాగములలో శ్రేష్ఠములకు వారితోగాని తేక మన మిట్లను గ్రంథవిషయములలో 1-6 గ్రంథములతోగాని వీరిలో కడపటి వారితో వారు గౌరవముమొందుగ నుండిననుగూడ మహాభారతాంతికాణ ప్రతుల నెడకొట్టుటకు నేను వెనకను. దానిలో నొక్క కిక్కిరము మాత్రము కనంబడును. కన్ననమ్మలకు వారికందరికినగూడ వాద్యమును శుభరింపకుండనోదు. పారశాక్తికవిషయములను సభిక రూపములకు సంబంధించిన పదముల వలనను ఆకృతులవలనను కర్మింపయత్నించుటయే లోపమని నాతలంపు. ఈ విషయమునను గూడనేగ్రంథములకు దీని నెదురెత్తుగ నొడైనవిషయవిశిష్ట అట్టి గ్రంథముల యందు గల లోపములకన్న నిందలిలోపము లల్పములేయని నొకరింపగలదు. ఇది ప్రత్యధమున లోపముగ గనబడినను సహజగ్రహణ సామర్థ్యమునకు శేవలమతికమగు నొకధర్మమును బోధించుటకు మొదట మనకు నకు పరిచితులకు నాదర్శములు మూలముననే బోధించి తద్విషయకమగు నిర్వికల్పక నిష్కల-క స్థితిని గ్రహించిట్లు క్రమక్రమముగ నడిపించుట హితవశ్యమగునా కాదా యను విషయమును నేను తెలిసికొన జాలకున్నాను. యధిపూర్వకముగనో కాకతాళియముగనో శీతాకారు డిట్టి భావముతోదనే బోధించిన ట్లగవచ్చుచున్నది. ఇట్టి గ్రంథరచనయం నింతవరకైననుగూడ నాతడు ప్రతిష్ఠాస్థులనందరిని తలవారియున్నాడు. బోధితవిషయము కేవలము దుర్భాగ్యులగుట వలననే దానిని గ్రహణసాధ్యముగ నొనర్చుటకు బోధనావిధానమున కేకరూపముల నొనర్చుటకు ప్రయత్నించుట యావశ్యకమని గ్రంథకర్త భావించి యటులానర్చుటవలననే వికభావమే వెల్లయూపముల వెల్లవోట్ల కనంబడుట తటస్థించిది అయినను క్రైస్తవో నాగ్రంథమును పరించుపాత్రకునకు విధానమునగాని వేళ ద్యమునగాని నెట్టిలోపములును కనబడజాలవని నేను నమ్మెదను. వాహ్యోందియ గ్రామ్యములుగాని విషయములకు శేవలము నూతనమగువిధమున బోధించుటకు ప్రయత్నించుచు విషయవచ్చు నొనర్చిన సందర్భమున నేను తలచినదానికన్న సభికముగనే గ్రహింపగలిగితిని పృథుమతముననే నేననుకొంటిని. ద్విత్వియపతమున మరంతాగుగ గ్రహింపగలిగితిని అని వారనుపేష్టింగుగారు వ్యాసిరి.

సమకాలికాభిప్రాయములు.

మ్యూనిసిపాలిటీలు.

తక్కిన విషయములకుండ, ఆయాభివృద్ధికి యాపా యములను మౌనమున కల్పించుకొనుచున్నట్లు, మ్యూనిసిపల్ కౌన్సిల్స్ వలె ప్రభుత్వమున సానికప్రభుత్వమువారి యాజ మాన్యము క్రింద సమావేశమైయున్నారు. తగిన ప్రతిఫలములు లేకుండనే మ్యూనిసిపల్ పట్టణములలో చాలవోటి భరమాదధి పక్షంశము పన్నులు విధింపబడియున్నవి. ఇండ్లమీదను నీవేళనుల మీదను పన్ను లింకను హెచ్చింపబడినవి యూహించవచ్చును. ఇప్పటికి యత్యంత మైన యసంతృప్తికలిగి యున్నది. పన్నులు విధించుటయందే వారి కుద్దేశమున్నయెడల, ఆ ప్రయత్న లాభములకై విధించుట యుక్తము. భూముల వెలలు మిక్కిలి మెక్కువైనవి; వీనికి సంబంధించిన వ్యవహారములలో నెక్కువపన్ను విధించుటకు వారికి హక్కుగలదు. లేదాకాంక్షలు విశేషముగ గలవు. వానివై పన్ను విధించు నెడల నెక్కువ యాచారము వచ్చుటసితము. పన్ను విధింపబడకున్నప్పుడు మతికొన్నికలవు. వానివై కూడవిధింపవచ్చును. — అని నెక్కువోస్తున్నట్లుట పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

పెంట్లందు ప్రభువు - స్త్రీ స్వాతంత్ర్య వాదినులు

నేటి వాస్తవాలలో పెంట్లందు ప్రభువుగారు చెప్పి పురి యందు జరిగిన దేశీయ మహాసభను ప్రజాప్రతినిధి సభగా పరి గణించియు ప్రకటించబడియున్నది. ఈ ప్రమాదము, మానవ స్వాతంత్ర్యమునుగూర్చిన ప్రతి యాద్యముమందు వలెనే నైందన దేశీయ నిర్మాణమును కేరము క్రద్ధస్థితికొనెడి యాదేశములతో వారికందజునుసంకల్పము; ఇంకొండు లోలోరాదు. స్త్రీ స్వాతంత్ర్యవాదినుల దీని చూచి ప్రత్యేకించి యభినందించెదరు. ఆచారము వివక్షించిన స్త్రీ స్వాతంత్ర్య వాదినుల వాండ్లయ కారా గృహాధ్యక్షులు సమస్త విధము లను కష్టపెట్టుచుండిన కాలమున, అప్పుడు స్వాతంత్ర్యవాదులను లాన్లు, అడ్వికెయిగానున్న కేరంట్ల ప్రభువు, స్వాతి స్థానా గారములలో స్త్రీలకు బలాత్కారము మీద నాచారము నెట్టించుట కిష్టపడక భావించును. ఆయన యాయాద్యములను కాలములో సాహారము వర్ణించినవారి విడుదలచేయుట కొఱచెను. స్త్రీగాని పురుషులుగాని, యేదైర్ద్యమున, తనంతట తాను చావునకు సిద్ధులగు పురుషులను పురుషుల నెడల, అతైర్ద్యమున విధింపబడినవిషయముగ సంప్రదముగ నుభయించి పట్టికంటె నీపట్టుదలన నెక్కువ హాధుడైయుండునని యాయనభావించును; దయామయులగు బుద్ధిమంతులందఱకు నిదేయభిప్రాయము. ఈ సాయాహ సరియైనదని నమ్మెదరు. పెంట్లందు ప్రభువు హైందవదేశీ యాద్యములనెడల కూడ నట్టి యాచారబుద్ధి నే చూపుచున్నారనెడి విషయము స్త్రీ స్వాతంత్ర్య వాదినుల కత్యంత సంకోచకము. — అని న్యాయుండియాపత్రికకు ఎవేన్ సార్లుగాని వ్రాయుచున్నాడు.

మూడవ తరగతి రైల్వేసర్వయూజికులు.

మూడవ తరగతి రైల్వేసర్వయూజికుల కంపార్టుమెంటులలోను క్రిక్కిరియ నోరులేని గుంతులకు న్యాయముచేయవలెనన్నచో రైల్వే యధికారులు ప్రతి రైలుబండి రైలు దేలుటకును ముందుగా నిశచయించబడిన సమయమునకు టిక్కెట్లమ్మునట్లు గట్టి యేర్పాటు చేయవలయును. ఒక దృష్టాంతము తీసికొందము. క్యాల్కిట్టులో రాతింబవల్లెప్పు డడిగినను టిక్కెట్లమ్ములందఱయందు విధింపబడినట్లున్నది; సాధారణాధ్యక్షములు గమనించునెడల, ప్రతిరైలుబండి రైలుదేలుటకు నధమ పక్ష మొకగంటకు పూర్వమునుండి యైన టిక్కెట్లమ్ములందఱయందు గ్రహించవలసియున్నది. కాని వాస్తవము మిక్కిలి తక్కువ కష్టపడియున్నపుడే కాని టిక్కెట్లమ్ములందఱకున్నది. ఇందు కలన మూడవతరగతి, రైల్వే ప్రయాణికుల గుంతులు మిక్కిలి సంకటపడి యాతురులై నష్టపడుచున్నారు. టిక్కెట్లమ్ములలో ప్రయాణికులు క్రిక్కిరిసి గుంపుమాడుటచేత మోసములకును దొంగ తనములకును చెప్పుటలకును నీలుకలగుచున్నది. టిక్కెట్లమ్ములలోను వారిందరలో చిల్లరతినికొకమే నెక్కువోస్తున్నట్లుట. అందులో నెక్కువ సంఖ్యగల చదువురానివారు తాముకొంటికి బోవలసియుండ, మరియొకంటికి టిక్కెట్లు తీసికొని గలుగొద్దకు పంపియెదరు. తాము చాలనేపుముండుగానే వచ్చియున్నాము. టిక్కెట్లమ్ములలో నాలస్యముగలవలన, ఎంబోలై ప్రయాణికులు రైలుబండిని తప్పిపోవుచు న్నారు. రైల్వేయధికారులు సానుకూలమైన యసహాయమైన యాచారములకు ప్రతిరైలుబండి రైలుదేలుటకు చాలా సరిత కాలముముందుగా టిక్కెట్లమ్ముల గట్టి యేర్పాటు చేయునెడల, ఆ ప్రయాణికుల కష్టములను కంఠంగా భావించి గాక గట్టిగ్రహించుట. — అని నెక్కువోస్తున్నట్లుట పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

ఉపన్యాసము.

పట్టణ నిర్మాణము.

ప్రదర్శనము

కడచిననెల 23 తేదీన ఉదయమున నెనెటు పహానులో ప్రాధానముగ నున్న గౌరవరీయోక్త ప్రదర్శనమును గావించిరి. పట్టణ నిర్మాణమునకును గామనిర్మాణమునకును గల వ్యత్యస్తములను గురించియు నగరసంబంధమును ప్రాపంచిక సాంఘిక విషయములను గురించియు నుపన్యసించిరి. ఒక బాలియొక్క ధనసంపదకన్న ఆరోగ్యసంపద ప్రాముఖ్యవిషయమని నడిచిరి. ప్రజల యందు కార్యాచరణ సంకల్పము కలుగుట మొదలు మహా స్తుత పరిశ్రమ లేర్పడువరకును స్వకాయకృత విషయాభివృద్ధిని నూచించిరి. ప్రస్తుతము హిందూదేశమున జరుపబడుచున్న నగర నిర్మాణప్రయత్నములను విమర్శించిరి.

పరిశయ యుపన్యాసము

అంతిమోపన్యాసము

నిన్న సాయంత్రమున ప్రాధానముగ నున్న కడపటియు పన్యాసము నొసంగిరి. మరియొక వారమునోజులవరకును ఇంజనీరింగు కాలేజీలో పటములను వ్రాయించుటకు వీనినిపాలుగా రంగీకరించిగాన చెప్పి పురి పటమును వ్రాయుటను గూర్చి చెప్పి పురి కార్యకేవలము వార వరైన వచ్చివారితో సంప్రదింపదగును. నేనిట్లుగాను నిదనరకు చూచియుండలేదు. ముందువారమున విశ్వవిద్యాలయమువారి యాజమాన్యముక్రింద నే ఒకసంభోధన స పన్యాసములకు టిక్కెట్లజీరినక చెల్లిపోయినవిగాన ఉదయమున 9 గంటల వరకును గూడ హెచ్చుమంది వచ్చినను నేనుపన్యసించెదనని ప్రాధానముగ నుడిచిరి.

చరిత్రసర్వదేశములందును గలదు ప్రతిసంఘమువారును చరిత్రను వ్రాయుచున్నారు. ప్రపంచచరిత్రకు ప్రతిపట్టణము ననుచువగలదు. పురపాలక సంఘములు దుర్భరములగు పన్నులను విధించు సంఘములు మాత్రమేను తలంపక ప్రాత్యేకములను ప్రజాసహాయములగు పుష్కలములను గమనించు నవియునియును ప్రాచీన నాగరకల్యాణముల సామగ్రి యలోత్సాహ రూపములనియును వానిభివృద్ధి నొందుచున్న నవీనపరిజ్ఞానమున కన్యాయంపజేయునవియునియును తలంచిన యెడల పురినిర్మాణము నుగమునుగును. ప్రాచీనస్థితికల్పితకేక ముగా కుండనున్నంతికాలముగ నవీనాభివృద్ధిలనవలంబించుటకంత మాత్రమును సందియములేదు. మార్గము లాంధోంటిలో సంబంధము కలిగియుండునట్లు పట్టణనిర్మాణ మధికముగ జరిగింపుట యావశ్యకము. జీవించియుండుటకు సంప్రక్షిరమగు జీవనవిధాన మవసరముగాన నీరమును మితమును నిరూపితమునగు గృహము పురుషులయొక్కయు స్త్రీల యొక్కయు సహజాభివృద్ధి కనుకములము కాకుండుట గొప్ప లోపము. బొమ్మలు పిన్నలకును పెద్దలకునుగూడ నుపదేశక సమర్థములు. నేను చూపించుచున్న ఈబొమ్మలనుచూడుడు. ఇది యొక మెక్సికోదేశపు రథము. దీనివై నోక విగ్రహమున్నది. ఆవిగ్రహ మొకఁడీడ్చి దానిచుట్టున ఆర్యుల బాలికలు నిలచి చూచుచున్నారు. కాని ఆబాలికలలో ప్రతిబాలికయు వేలు భావముతో నాబిడ్డను చూచుచున్నది ఒకతే తీరనివిషయము నను మరియొకతే నైతికవిషయమునను వేరొకతే కారీరక శాస్త్రవిషయమునను ఇంకొకతే విద్యావిషయమునను వేరొక్కతే వైద్యవిషయమునను మరియొక్కతే రాజకీయవిషయ మునను నాబిడ్డను గమనించుచుండిరి. అటులే ఒక ఇంటిని గూడ వెళ్ళుభావములతో పరిశోధింపవలయును. మతయు గృహము సారోగ్యము, నిశ్చలమునై నగరము యొక్కయు రాష్ట్రముయొక్కయు సాంఘిక రాజకీయ సంయోగ సాధనముగా నుండ వలయును. మరియు సదిసాధు సమృద్ధి మునునైతికమునగు జీవనమును గలిగినవై బిడ్డలను పెంచుట కుపయుక్తమైనదిగా నుండవలయును. గృహ విద్యయే యుత్తమవిద్యగాన గృహ మందులకు తగినవిని సుందరముగ నుండవలయును. ఈ విషయములలో వేని నడచివేసినను అనగములు చేపారును. అటులే పట్టణముగూడ సర్వాంగములను కలిగియుండవలయును. అట్లా క పట్టణములోగృహసంకల్పమును స్థిరముగను యుక్తముగనుండుటకు నిబ్బలును ఆరోగ్య శాస్త్రజ్ఞులును నాగరులును విద్యా ప్రచారకులును చిత్రలేఖకులును సహకారులై పనిచేయవలయును. అదియే నా యుపన్యాసముల ప్రధానతత్వము. మనమిప్పుడు దేవాలయములకు కొటలను కట్టవలసిన కాలమున లేము. పరిశ్రామిక ప్రారంభకాలమున లేము. మహాస్తుత పరిశ్రామిక కాలమునకు పోబోవుచున్నాముగాన పూర్వాచరములను సమన్వయము చేయుటయే మనకు ప్రధానకార్య మగుచున్నది. బాంబాయిలో పొల్చిచూచిన చెన్నపురము పరిశ్రమలయందు చాల వెనుకబడియున్నది. కాని ఇకముందు గూడ నీసాధ్య స్థితికల్పించు కలగగలంద నీచెన్న పట్టణ మెలుబుండగలదను విషయము ప్రధాన విషయముగనున్నది. ఇందులకు కష్టమగు భావము లవసరము.

ప్రాచీనముగ శిలాయుగ విషయము నందరును వినినవారే. ఆకాలమున లోహములు లేకుండుటచే ప్రాచీనులు శిలలను మాత్రమే వాడిరని ఎల్ల వారును గ్రహించిరి. కాని శిలాయుగ మునుగూర్చి యొక్కరును ముచ్చటెంపరైరి. ఆయుగము రెండు భాగములుగ నొనర్పబడియున్నది. పరిశ్రామికయుగమునకు. గూడ నీ యాపవ్యము చెల్లగలదు. ఏమనిన దీనియందుగూడ రెండుభాగములు గలవు. మొదటిభాగము 18-వ శతాబ్దము కొనవరకును 19-వ శతాబ్దమున ప్రధమార్థభాగముననుగూడ నుండెను. ఈకాలమున స్త్రీలచేతను బిడ్డలచేతను కర్మాగారములలో పగలనక రాత్రియనక అన్నమనక నిద్రునక కొరచాలతో కొట్టి పూర్తిగానలసిపోవువరకును చెమ్మట్టచే దొప్ప దోగువరకును పనిచేయుచుచుండిరి. బాని సత్వమునభవించిన వారుగూడ పరమగ్రూరులగు యజమానులవలన ననభవించి దాష్ట్యము లంతవర కొనగ్గువడుట సాధ్యమౌ అంతవరకును గూడ నొనర్పబడినవి. ప్రతివిషయమునను మితిమీరిన పనియుండెను. ప్రతివాని కొనగలవలెనూ బొత్తుగ చాలకయుండెను. పనివాండ్లలో నొక్కరికైన నీవాసయోగ్యులగు గృహము లేకుండెను. పనివాండ్లు రోతగుడిసెలలోనుండి యంత్రకాలలకు పోవలసిచూచుగా నుండిరి అట్టిజీవనమునే వారంగీకరింపవలసినవారైరి. రానురాను ప్రజలలోనికి వ్యతిరేకభావ ముండు రించినదిగాని మొదట నది ప్రజోపకార కీటకయందును ఇతరులయందు భావప్రధానముగను మాత్రముండెను. పటిష్టతా నిపుణుడగు రస్కినును బోలోవారెవరో యొకరు కార్మిక ప్రపంచ యధ్యక్షజీవనని యావిషయములను వెల్లడింపవలెను ప్రజలు యధార్థమును గ్రహింపగలుగుచుండిరి. ప్రాచీన ప్రాత్యేక శాస్త్రాధ్యయనము తమ దేశమునకు మించిన దేశమునందుగూడ దురాగతములనుండి స్త్రీలను బిడ్డలను కాపాడుటకు గిన రక్షకశాసనము లేకుండెనుండెను. ఆప్రాచీన శాస్త్రాధ్యయనముకలతో నొకరు పోరాడుటయందును 22-23 సంవత్సరములు చాలకుండనే ప్రజలు చనిపోవునట్టి వృత్తుల నేర్పరుచుటవలన కలుగు జీవనప్రమాదమునందును నిరూపించుటకు చున్నది. కాలపరక మగు నాధికమును నిరసించుచున్నామగు నాధిక నూత్రము లువై నాధారపడిన ఆరోగ్య నూత్రములతో నీనితి భండింపబ్రయత్నింపబడెను. ఆవిరితోడ నుష్ణముతోడ నుండిన నాగరకత యడుగంటి ఆవశ్యకత ఆరోగ్యధర్మములు చిత్రకళలు మున్నగు వానితో కూడిన నాగరకత ప్రబలవారంభించెను. నూతన నిర్మాణ కాలము ప్రాచీన నిర్మాణము తొలగించినది. ద్విచక్రకటములు-ముద్రాతేఖన యంత్రములు-మున్నగు నూతన యంత్రములు నూతన నిర్మాణ కాలము నూచకములు. ఇట్టి యంత్రసహాయమున నిర్మింపబడదగిన వానిని విడచి మనుజులచే కఠినకర్మ చేయించి తక్కువరకము సరుకులనుచేయించుట పూర్వపు పద్ధతి. పట్టణ నిర్మాణము ప్రాచీనవిషయ పఠనముగాదు. నిర్జీవ వృత్తాంతముగాదు. సజీవమగు శాస్త్రము. క్రొత్తక్రొత్త రూపములుగల కల్పిత కథలనుగాక కేవల సత్యములను క్రిమీలమున గ్రహించుటయే మధ్యార్థ శాస్త్రస్వరూపము. సత్యమొక్కటియే. గణితశాస్త్ర సత్యము. కారీరక శాస్త్ర సత్యము భూగర్భ శాస్త్ర సత్యము ఆర్థిక శాస్త్ర సత్యము ప్రకృతిశాస్త్ర సత్యము ననసత్యములు భిన్నములుగావు సత్య స్వేషణమునకిది యన్నియును భిన్న మార్గములు. ప్రకాశితముగ నొక దీపికను మీరు నిదానముగ చూచినచో వావల వేనిని కూడ చూడబోయిన మికనలు మీరుమిట్లు గొలుపును. వృక్ష శాస్త్రజ్ఞుడు వృక్షవిశేషములను తడేకలగ్నముగ గమనించుటచే తక్కిన ప్రపంచము నంతటిని మఱచును. కాలమును కష్టమును కూడదీయుటకు ప్రకృతిశాస్త్రము అపయోగపడును అని ప్రాధానముగా రుపన్యసించిరి.

గౌ. మోనగ్లరామచంద్ర రావుగారు వందరములను తెలుపుట.

ప్రాధానము గావొసంగిన యుపన్యాసములకు సభ్యుల కృతజ్ఞతను రావుగారు విన్నవించిరి. ప్రాధానముగారి నిచటస రప్పించి, పట్టణనిర్మాణ శాసనమోడింపబడు తరుణమున, సుపన్యాసముల నిర్మించుటెంతయు జ్ఞానునియును. పెంట్లందు ప్రభువుగారిందలకు ముక్కుతజ్ఞకు ప్రాత్రులు. ఈరాజధాని క్రిమియ మత్స్యనగర విషయము. రైల్వేవారి విషయమునను సర్వేస్థానులు పట్టణము ను ప్లానులు మున్నగు వాని విషయమునను, విద్యా విషయమునను, ప్రభుత్వము వారు ప్రాధానముగాని హిందూదేశము నాడరింతురని నమ్మెదను. ప్రభుత్వమువారి క్రిమియమున సభి కమగు నాచరము కడచుటకు గౌ. పి. యస్. శివస్వామయ్య రుగా రీయోపన్యాసముల కన్నీటికొగూడ విచ్చేయుటయే సదర్శనము. ప్రాధానముగారికిని వారిప్రభులకునుగూడ ముక్కు తజ్ఞతను విన్నవించుచున్నాము. ఇతర రాజధానులలో గూడ నిట్టియోపన్యాసముల నిర్మించుటకు ప్రభుత్వమువారు చేయుచున్న ప్రయత్నములు సమంజసమని రావుగారు నడిచిరి.

తామర తైలము

డబ్బీ 1-కి వెల రూ. 0-6-0. 12-కి 3-8-0

మా తామర తైలము ఒక్కడెక్కడాను ఆరు అణాలకు కొని నాలుగైదు సార్లు రాచినయెడల తామర నిర్మూలమగును. నయము కాని యెడల మీ ఆరు అణాలు తీరిగి తీసికొన వచ్చును.

అనేక సంవత్సరములు, మానవులు వాడవడినవాగు దీనివలన తక్షణమే శుభము జూచిరి. హా! నిరూపణక బలములు చూచుచుండు అవస్థ పూజానికైతగు ద్రవ్యము. అమృతాంజనము డిబ్బీ 109, ఫేరిరోడ్డు, బొంబాయి.

జీర్ణరసాయనము.

25 మాత్రల డబ్బీ 1 కి వెల 1-4-0

అజీర్ణము వలన భుజించినవస్తువులు రక్తమున కుసరిగా మార నందున ఇదిమిగిలినరోగములకు కారణ మగును. దీనివలన శరీర కోశములందు

రసస్థానము క్రమముగ గలుగక, మచ్చల మేర్పడి ఆయువు క్షీణించును. చులబద్ధముమానును. రక్తము పుట్టిజెందును. ఆకలి హెచ్చును. అమృతాంజనము డిబ్బీ 109, ఫేరిరోడ్డు, బొంబాయి.

వజ్రగుళికలు

20 మాత్రలగుల బుడ్డి 1-కి రూ. 1-0-0.

భాతుపుష్టికి, బలమునకు, ప్రాణమునకు రక్తపుష్టియు, నర పటుత్వము కారణములు. రక్తపుష్టికి మంచి ఆరోగ్యము మూలము.

ఆరోగ్యము బహిరంగ శరీరవ్యాధియములవలనను, ఆంతేంద్రియత్వమువలనను గలుగును. వ్యభిచారము, సుఖరోగములు, దురభ్యాసములు, విశ్రాంతి లేకుండుటయు, ఆరోగ్యమునకు హానిని జేయును. దీనివలన శుక్ల నవ్వుము, స్థలనము, శక్తిలేకుండుట, అగ్ని మాంద్యము, భయము, కంపము, చురుకుదనము లేకుండుట మొదలగునవి గలుగును. వైజ్యబులక వజ్రగుళికలు వజ్రాయుధమునవింటి.

మూలశంకకు తైలము

డబ్బీ 1-కి వెల రూ. 0-12-0

మూలశంకవలన ఆసనముదగ్గర చర్మము లావువారి క్రమముగ చిన్న చిన్న మలలు ఏర్పడును. ఇదిపైత్యకోశపు మందతవలన (Torpil liver, గలుగును అతికాక, బహుళిక, విశేషకాలము ఒక చోట కూర్చుండుట, మలావరోధమువలన జీహ్వేశమునకు పోయినపుడును ఇతర సమయములందును రక్తముపడును. విడువక కొంతకాలము వాడిన మూలశంకరోగము తగ్గలదు.

అమృతాంజనము డిబ్బీ 109, ఫేరిరోడ్డు, బొంబాయి. 6,7 తంబుశెట్టిపేధి, మదరాస్

సులభముగా విశేషద్రవ్య మార్జించుమాగ్గము.

మోటారుబండ్ల నడుపుటకును, వానిని పాగుచేయుగలుగు తిరిపియదు నిచ్చుటకును, మోటారుకార్నగాని, నైకిల్సుగాని ఎట్టునడుచునో, యేయేభాగములు యేయేపనులనుచేయునో, నడుపునపుడు వానిని స్వాధీనములో యెట్లెట్టుంచుకొనవలయునో, యీ యంశములనెల్ల ఆ భ్యాస పూర్వకముగా నేర్పించు పాఠశాలకలదు. జనవరి నెల 31 లేది లోపుగా దరఖాస్తు పెట్టుకొనువారికి మాత్రము వోటుదొరకగలదు. రెండు మాసములకాలములో మోటారు బండ్లయొక్క యంత్రనిర్మాణమును తాగ్గముగ గ్రహించునట్లుచేసి ధారాళముగ కార్నుకు నడుపుశక్తిని కలుగజేసి యోగ్యతాపత్రికలు అనగా గవర్నమెంటు సర్టిఫికెట్ల నిచ్చి పంపివేయుచుండుదురు. ఈ వై నడవారించిన అంశములు ఒక్క యింగ్లీషు తెలిసినట్టివారికే గాక తదితరులకు కూడ అనగా తెలుగు తెలిసిన వాగ్గయినను చేరవచ్చును. ఈ క్రింద నడవారించు వారికి వ్రాసికొనుదు.

గ్యాలీ అండ్ కో, 149, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

Gally & Co, 149, Broadway, Madras.

మోహిని తైలము

స్త్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది.

5 తులముల నూనెగల సీసా 1-కి వెల 0-12-0 లు

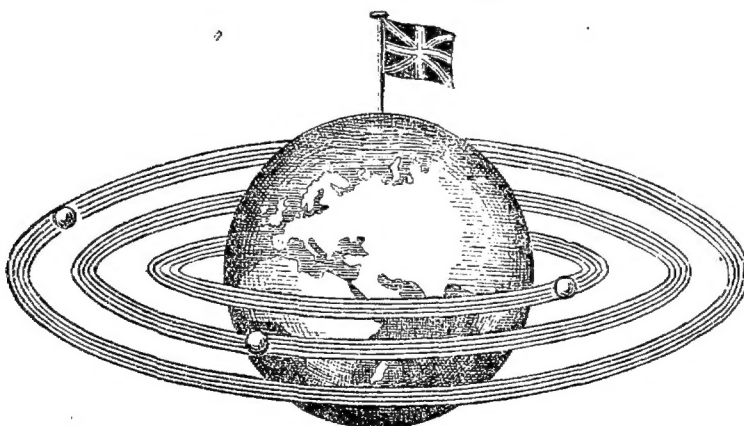
మెదడుకు చలువజేయును. కండ్లకు చలువజేయును. వెండ్రుకలు పెరుగును. వెండ్రుకలు రాలకుండును. వెండ్రుకలు సునపుజేయును. మనోహరముగా నుండును. మనాసన గలిగి యుండును.

వేలకు వేలు సీసాలు విక్రయము. తప్పకకొనుటయత్నము

ఇది మనోహరము జేయు విద్యాగ్ధలు, స్త్రీద్రు, ఉవ్వోగములు మొదలగువారికి సుఖాద్ర, విశ్రాంతి నిచ్చును. అమృతాంజనము డిబ్బీ 6, తంబుశెట్టిపేధి, మదరాసు.

ప్రపంచయుద్ధము.

ఘనఘోర సంగ్రామము!

చిత్రరూపము !!

యోధాగ్రణుల భావచిత్రము !!!

యూరోప్ ఖండముందెల్లను, అల్లకల్లోలముచేసి రక్తప్రవాహమునే బారలాడుచుండు జగత్ ప్రళయ స్వరూపముగా సాక్షాత్ కాలక్షైర పునివలె వివరింపబడు అతిభయంకర యుద్ధనాయకులనున్నా, ఆయా దేశపు రాజాధిరాజులనున్నా, చక్రవర్తులనున్నా, ప్రత్యక్షముగా జూచి నట్లు కనబడు సుందరమైన భావచిత్రములు, ప్రకాశించునట్టి నునువైన కాగితములపై ముద్దుగా ముద్రించి విక్రయమునకు సిద్ధముగనున్నవి.

త్వ ర జే యు దు! స్వల్ప మే ప్ర తు లు !!

భోకనుకాల్చుకొనిన మర్కటమువలె అక్కడిక్కడికి తిరుగుచు వ్యాపారనావలనున్న, యుద్ధనావలనున్న హతముజేసి తుదకు మండింపబడి సముద్రపాతమునకు హేతువైన ఎమ్డను జూచియుండురా? దానియొక్క నాయకుని తెలుసునా? అది మద్రాసును, ముట్టడించి జేసిన అనాగతములను జూచియుండురా? తుదకు దానిని గతిజూపిన సిద్ధియను నావయును దానియొక్క నాయకునిని జూచియుంటిరా?

పంచపాండవులవలెయందు ఇంగ్లాండ్, రష్యా, ఫ్రాన్స్, బెల్జియం, జపాన్ చక్రవర్తులనున్న దుర్యోధన దుశ్శాసనులవలె కాలాగ్నికి హేతువై యుండెడి జర్మని ఆస్ట్రియా, తుర్కీ, చక్రవర్తులను జూచియుండురా? ఆయా రాష్ట్రముయొక్క సేనా నాయకులనున్న నౌకానాయకులనున్న, వాయువిమాన నాయకులనున్న జూచియుండురా? లేనియెడల మావద్ద విక్రయమునకు సిద్ధముగనుండు చిత్రపటమును తెప్పించి జూచును! చిత్రపటమువలన యుద్ధసంగతులు హాసనకు సులభముగా బోధపడుటకు సందియములేదు. దీనినెల. 1 రూపాయ.

షరా.—యుద్ధమారంభమైనచోడనే రణరంగమునందు నూతనముగా యెత్తబడిన పోటోలను తెప్పించి ముద్రించియున్నాము ప్రతియొక్క పటమును మౌనికెట్టుల జట్టి నలగక భద్రముగా కేరకుట్టు పంపెదము.

విలాసము :— గురుబసవ కంపెని మద్రాసు.

పోస్టేజి సహ ఉచితము.

వీరవర్మరాజును మాలినియును.
ఒకవిచిత్రమైన కథ—చదువుటచే
మానసోల్లాసము కలుగ జేయుటయే
గాక ఆరోగ్యమునకు కావలసిన
స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను
అందుచేలివీయున్నాము. కోరువారికి
ఉచితముగా పంపబడును.
జాగుసేయక తక్షణమే వ్రాయుడు.
వైద్యరాష్ట్రీ జులీకెంట్ గౌరవదీ, ఆలంక నిగ్రహ కౌషధాలయము,
22, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

నూతన గోమసంహరి.

బే గం సా హి సా వ్.

ఈ బాల్ బే గం సా హి సా వ్
ఒక మంచి ఉపయోగించుట
మీకు జేయవలసియును. ఈ
బాల్ బే గం సా హి సా వ్
నాకు చెప్పినట్లు కుద్రము
నాకు యెటువంటి మచ్చ
తీరకయును బాధ తీర
యును నివర్తించును.
చక్కముయొక్క స్వభావ
మైన రంగును భ్రాంతిని
బాగ్ బే గం సా హి సా వ్
ఇది ఒకటి.

బే గం సా హి సా వ్ 1 కి రూ 1-0-0 వి. పి. ఖర్చు 4 అణాలు
5 పెట్టెలు రూ. 2-10-0 తపాలకర్చు 6-6-0
వలయువారు:-ఆర్. వి. పంపిట్ అండు కంపెనీ
నెం 6 బండరుపేటి మునాను.

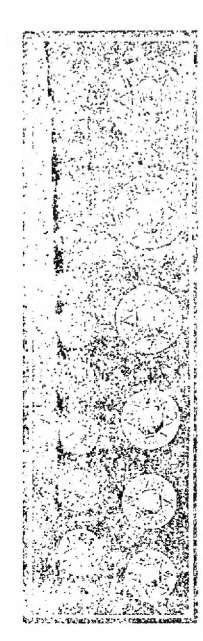
చక్కని నువాసనగల సెంటులను ప్రేమించువారు

ఆటోదిల్ బహారు (రిజిస్టర్డ్)

అనుప్రాప్తియుల కుద్రేకింపబడిన ఆటోదిల్ బహారును.
మనోహరమునది, మనాసగలది, చాలకాలమువానన
రహించునది, ఏర్పరచబడిన కొన్ని పుష్పములనుండి మాత్రమే
ఈ బాల్ బే గం సా హి సా వ్ చేయబడినది. ఇందు మధ్యసారము చేర్చబడ
లేదు. చేతిరుమాలు మీదగాని, కోటుమీదగాని కొన్ని
చోట్లను జేసికొనినయెడల మనాసనలతోనూడిన పూలతోట
లోనే గూర్చున్నట్లుండును. ఈ యజ్ఞులమైన చేయరకముల
పుష్పములనుండి తీయబడిన ఆటోదిల్ బహారు నువాస ననుభవించి
చుటకయి ఆటోదిల్ బహారు ఇవ్వమని మీదగ్గరనున్న
జాపుకపర నడుగవలయును. వాటిని వ్రాసిన తేదీని మాకు వ్రా
యవచ్చు. చిన్న బుడ్డి నిలువ 0-8-0, మధ్యతరగతియుడ్డి 0-12-0,
పై తొన్నులత్తురుగల పెద్దపయిబుడ్డి 0-2-0, ఈయత్తురులో
జురగ బెట్టబడి ఘుమఘుమ లాడుచుండు కాడ్డలు దేజ్ 1-8
0-10-0 వి. పి. ఖర్చు కొనుపాకే భరించవలయును.
బాటా ఏకెంటు-అంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్ కెమికల్ కంపెనీ,
155, జామా మసీదు, బొంబాయి.

మదరాసు ఏకెంటు:- కేవలత పురుషోత్తం మూర్తి.
నెం 29, వైవాహికారోడు ప్రభువుబారుసమీపం, మదరాసు.

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, గురుసామి శెట్టి కంపెనీ,
మరాఠుక రక్తము-మదరాసు శుస్తు.

ఈ ప్రక్క చిత్రపటమునం దగుమహాజ్ఞాన్ని
యింకా యితరమైనట్టిన్ని బర్మా సైబిరియన్
తగుమైనటుల ఇమిడివేవక, చక్ర సాన,
వైసాన, పట్టెకంపులు, కుచ్చకంపులు,
వైక్రంతములు, రోజుపూలు ఆను మేలు
వైక్రంతములు, గుట్టికములు, పుచ్చేరి
గాజుకన్నులు, సంవిపనిలనుచేయించి
కోర్కాయమానుగా జీవరత్నములను
మీలముండునట్టి వాటినిన్ని వారువారు
కోరుగట్టు తయారుచేయించి సరసముగా
పంపించగలము.
ప్రభుమన ఆర్థరసంపి మేము స్వల్ప
లాభమునకు ఫలమధికముగనిచ్చెడు సార్వ
కనానుముగల సరాలు వర్తకులమని తెలిసి
కోరువలయు. ఈ సరాలు చక్కములను స్వదే
శపుకానులను గోరువారు ప్రార్థితులు.

లవంగామృత మొక్కటియే.

వైద్యవాయువుల సంహరించునది.
ఇది కడుపు నుబ్బసము, కడుపునొప్పి, ప్రక్క
నొప్పి, రొమ్మునొప్పి, పులిశేపులు, మలబంధము,
కడుపుదోచుట, డోకు, ప్రేగుల అలచుట, అరుచి,
మందాగ్ని, వీనిని గుడిచి ఆకలిని, ఆరోగ్యమును
తప్పక గలుగజేయును. లేని యెడల ఖరీదు
తీర్చి పంపగలము.
ఖరీదు డబ్బీ 1-కి పోస్టేజివి నా 0-8-0.
బయటియూర్లకు 4 అర్థపాకీలకు మాదిరిపంపబడును.
చింతామణి, నాయనవల్లినుండి కా. వెంకట్రాయప్ప గా
రెట్టు వ్రాయుచున్నార:- తాము 29-12-1914లో పంపిన
లవంగామృతమును నేవించితిని. ఇప్పుడు మాకుపాళ్లు వ్యాధి
గుణముగా నున్నది. ఒకపాళావ్యాధినిలిలియున్నదిగాన దయ
చేసి మరల రెండు డబ్బీలు లవంగామృతమును బంపవలయు
నని కోరుచున్నాను.
"లవంగామృతం" 24, నమ్మాళ్వారు పేడి, మదరాస్.

22-వ నెలగల (సవరము) బంగారు.
(ఇందుకు పూచీపడగలము)

గెజల్ నాగర

1 1/2 సవరము యెత్తు

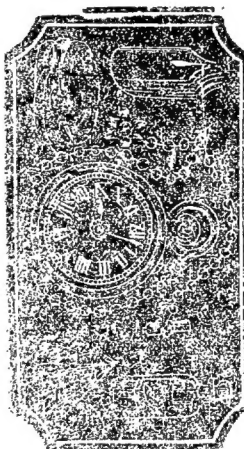
వెల రూ. 30-8-0.

మతీయవివిధములగు బంగారుగలలు, వెండిగలలు, రాళ్లు
చెక్కినగలలు, మున్నగునవి తల్లికొండ చేర్చిన్న వర్తకులవద్ద
కొరవను. కోరువారికి క్యాటలాగులు ఉచితముగా పంపబడును.
సదరక ఇండియా జానలరీ మ్యూనుఫాక్చరీస్ కంపెనీ,
487, టంగసాలపేడి, సామకారుపేట, మదరాసు.
The Southern India.
Jewellery Manufacturing Co.,
437, Sowcarpet, Madras.

పాకెట్ లీవర్ వాచ్.

దీని క్రయము 6 బహుమతులతో 2-14-0.

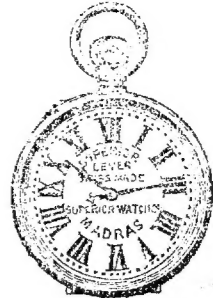
6 సంవత్సరముల గ్యారంటీ యివ్వబడును.

... ఈ వాచ్ బిల్వెస్ట్రైస్ లీవర్
పనిలోతక నాణ్యమైన యంత్ర
సామానులతో తయారై యిప్పుడే
నూతనముగావచ్చియున్నది. కొంచె
మైనను వ్యత్యాసములేకుండా పని
యైన కాలక్రమము చూపించు
వాచి యిదియే, మిగుల సుందర
మైనది. దీని 6 బహుమతుల వివరం.
1. నాణ్యమైన చేతిగడ్డ 2 పరిమళ
మైన అలంకారము, 3. సర్పాకార
మైన ఉంగరము, 4. గడియారపు
గొలుసు, 5. వివిధమైన స్టీలుబల్లు
6. దిట్టములపాడు కంపాసు.

దయచేసి ఈ విలాసమునక వ్రాసి తెప్పించికోనుడు.
బి. ఆర్. వెంకటరమణ అండు కంపెనీ,
నం 7, కోపు వెంకటాచలయ్యారు సందు, మదరాసు.

సుపీరియర్ లీవర్ జ్యూయల్స్ వాచ్.
గొలుసుతో సహా ధర రూ 30-0-0. పోస్టేజి 0-4-0.
దీనికి 5 సంవత్సరముల గ్యారంటీ గలదు.

ఈ గడియారము దయమీద
నూకంపెనీ చేరు ఎజ్జెనిసిరా
తో తయారుచేయబడును.
ఇది 4 చుట్ట కండ్లమై తలవీగ
మును, డబ్బు పూజ్ అను గ్లాసు
దోమునుగలిగి వెయరునులకు
దగియుండును. వైద్యమాత్ర లో
భాగమున గ్యారంటీ చీటి అతి
కించి యుండును. నీచు నుండి
మాత్ర తయారుచేయబడినది. కాన వెయరుద్దను జీక్కడు.
ఒకరొక్కరును తీయుదురను తలంపుతో తక్కువ వెలనుంచి
లిమి. చాల కాలము పనిచేయునట్టి, స్వల్ప ధరగల గడి
యార మిదియొకటియేయని యనుభవంబున తెలియును ఇదివఱ
కనేక గడియారములు ఖర్చయి యొక్కతాపత్రముల నంది
యొప్పది. ఒకటి తెప్పించి చూడుము. మా పట్టణమున
కనేకలకు కొని సంపదించిరిన, వేణుమాట రెండుట ?
సుపీరియర్ వాచ్ కంపెనీ, పోస్టుబాక్సు నెం 167, మదరాస్

పంచిగనుచుము! వీనివలె ఖర్చుపడినవి!! మనకు దొరుకువు!!
ఈపంచలు కొనుపాకీ, పంచ 1-కి అర్థలాభమునకా
కోర్కరి కోడెడ్రావలూపము అను గ్రంథముకటి ఇగాము
మేలైన బహుళ పట్టుపంచలు.

అనేక పంచలు కర్పవడినంతక
జన్మకుం ధరలు తోచించియున్నాము,
బాంబులూ! శృంగారనాణ్య
గానకరయన్నుగల మేలైన అగ్ర
పట్టుపంచలు పంపించువలె అం
దముకోరట తెప్పించి విశ్రాంతిని
పోగా మిగతకొద్ది పంచలూ! తమ
యొప్పది. ఇందులో ఎరువు, వచ్చు
అటవచ్చు, రోజు, మేఘులర్పం ఇత్యాదిరంగులు గలవి. క్లా
పించుమైనవి, త్వరపడుదు.
రీతిమాననిదినిన్ని 2 క్లీమార తెడల్పుగల పట్టుపంచ 18 2-0-0
పంచ 1-కి తపాలఖర్చులు 0-4-0
డిటా రెండుపంచలు కొనుపాకీ తపాలఖర్చులు ఇకాం.

టే. సీతారామ మొదలియార్.
3, కందప్ప మొదలిపేడి, తిరువల్లిక్కేనీ, మదరాస్.

ప్రపంచ చరిత్ర.

ఇదివరకు రెండు సంచికలు వెలువడినవి.
ఇం దన్ని దేశముల చరిత్రయు సులభ మగు
భాషలో తగినవటుములతో కథలవలె వర్ణి తమగును.
చందాకట్టి సంవత్సరమునకు (రమారమి 600
పుటలు) 5 సంచికలు, చందా రూ. 2-10-0
(పోస్టేజితో సహా). ప్రతేక రుసుములేదు. పంచ
త్వరము, చందా ముందుగ స్వీకరింపబడును.
వలయువారు:- గా. మారినకోర్కే త్రైమరావు, ఎం.ఓ.,
సింధుడికే. వ్రాసా. అని వారముడు.

చుండుకు నూనె

నీనా 1-కి 0-6-0. వి. పి. సహా 0-10-0.
ఈనూనెను రాచిన చుండు, పొట్టురాలుట, జల,
గోకుడుపుండ్లు మొదలగునవి మానును. దీనివలన
వెండ్రుకలకు హానిగలుగక చక్కగ బెరుగ గలవు.
అమృతాంజన డిపో 6. తంబు శెట్టిపేరి, మద్రాసు.

వనోపధి సర్పాపరిహారము.

ఇది బేహమునందుబుట్టు నెత్తురుగడ్డలను మరియు సకల చర్మరోగములను బాగుజేయును. కీళ్లు
పోట్లు, పాతవాయువుపోట్లు, రసవట్లు, రక్తవికారమునలన గలిగిన అన్నిరోగములను దీనివలన నయ
ముగును. ఇది చర్మమనకు కాంతినిగలిగించును. నాడితంతువులకు పుష్టినిగలిగించును. నెత్తురును
కుద్దివలచి పుద్ధిచేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యము కలుగును.
ఒక నీనామందును వాడిన తోడనే శరీరములో నెంకవిద్యనైన మూర్ఖు గనుపించును. రెండు
నీనాలు వాడిన తోడనే శరీరము బాగుపడును.
నీనా వెల రూ. 1-4-0.

కుష్టు కు మందు.

ఇది చర్మమునుపూర్తిగా బాగుచేసి రోగమును తుడుచ్చును. భారత మధునల్లి (త్రాగుటకు హాని)
భాగవల్లితైలము వైపుతకు మంగు. ఈ రెండకలిసి నెలరోజుకు సరిపోవు మందు 5-0

డాక్టరు డి. బి. సావంత్, ౧౪౪. ఫననవాడి, నం. ౨. బొంబాయి.
Dr. D. B. SAVANT, No. 144 Fanaswadi, No. 2, Bombay.